Marbg StA, Urk. R I a Reichsabtei Fulda, StA MA 1012 Dez. 29

DH II 253

1012 Dez. 29

…ater Clementissimus rex; Si ecclesiarum dei loca ad cultum divini nominis …

…ctui id proficere minime dubitamus. Quapropter omnium fidelium nostrorum …

…mi amoris instinctu. Intercedentibus quoque ac petitione Branthoji abbatis. …

…ii prefinctum Debiberaho scilicet usque ad uuolfeshart. Deinde recte …

…rectenu. hinc autem ad lungenuho et Widenuho. hinc vero in hunce …

…ginfelt. Warmuntes meida. Liuuinehusun. a Heribrunthes …

…usque in fulda. sibi suae q. suae aeclesiae in honore dei genitricis. …

…suae. cum banno et cum suis omnibus pertinentiis. per hunc …

…largimur. et de nostro iure ac dominio. in eius ius et …

…predictus abbas Brantho. suisque successores de predicta foresti. …

…ducerit faciendi. ad usum tamen aecclesiae omnium hominum …

…auctoritatis tabilis et inconvulsa per futura permaneat …

…sigillo nostro insigniri iussimus.

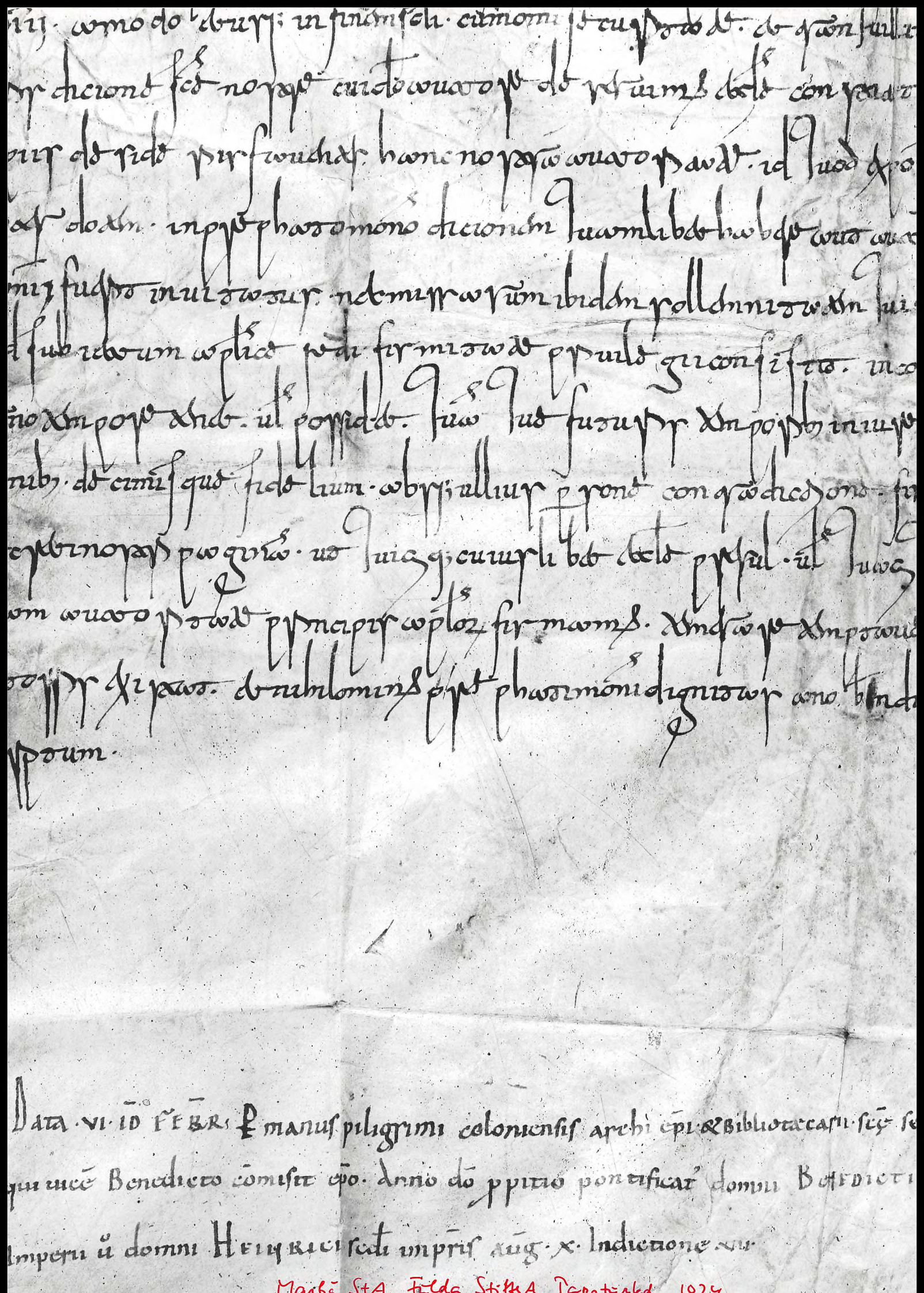

…nis millesimo xii. Anno vero domni secundi Heinrici.

Feliciter amen;

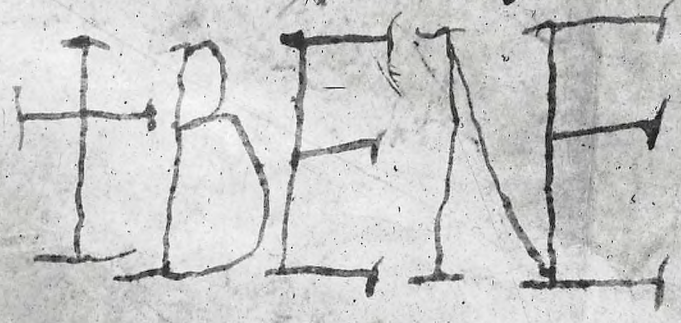
1 4 1 5 1 6 1 7 1 8 1 9 2 0 2 1 2 2 2 3 2 4 2 5 2 6 2 7 2 8 2 9 3 0

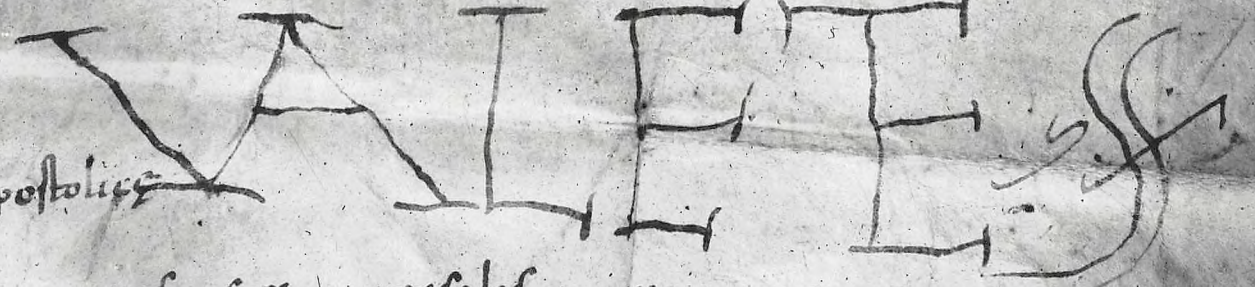
…ricus imperator confirmavit forestem ~~Framuffi~~. Zunderenharth

Data · vi · id̄ feb̄r. ℔ manus piligrimi colonien̄sis archi ep̄i & Bibliotecarii sc̄i s
qui uicē Benedicto cōmisit ep̄o. Anno dō ꝓpitio pontificat̄ domni Benedicti
Imperii ei domni Heinrici secundi imp̄ris aug̃. x. Indictione xiii

Maibg StA. Fulda Stiftsa Tapetenkd. 1024

dus apostolice

sum pontifices & universalis octavi papæ xii.

Marbg StA Fulda Stiftsa, Papsturk. 1024

In nomine sce et indiuidue trinitatis. Omibu in xpo fidelibu tam futuri qua presentibu sit p hanc cartula diuidactu.

quatter ego Reginlo & mea conjux Bertha rgre predia una cum mancipiis .xvii. in alnodi hasun & Merlibe ad

adtare sci petri apli in loco qui dicitur Hasungun p cuele ti pmii recompensatione tradidimus. & p pia absolu

tione animaru filioru nroru Gumberti & Reginhardi firmauimus. Ea ratione nibil ad nos ulteriu de pno

dicti predii uolumus tenere. ut & ego Reginlo & meu fr dedrad eccl trade uic tu & ne tuu absq; omi

contradic tione recipiamus aprelato eiusdem aeccle. Berne autem in singuli annis huius uite necessaria

ab eodem placito tribuantur. scilicet .xiii. modios fridelariense de tritico .xxvi. de siligine mi. de pisi. v. brasce

quoru unumqdq; in se continet .v. modios praes. in natiuitate dni duo magni porci pinguedine nutriti. in xx.

unu mediocri porcu. in pascha eius unu mediocri porcu. in pentecoste aut duc uic time ouime ul un porcu

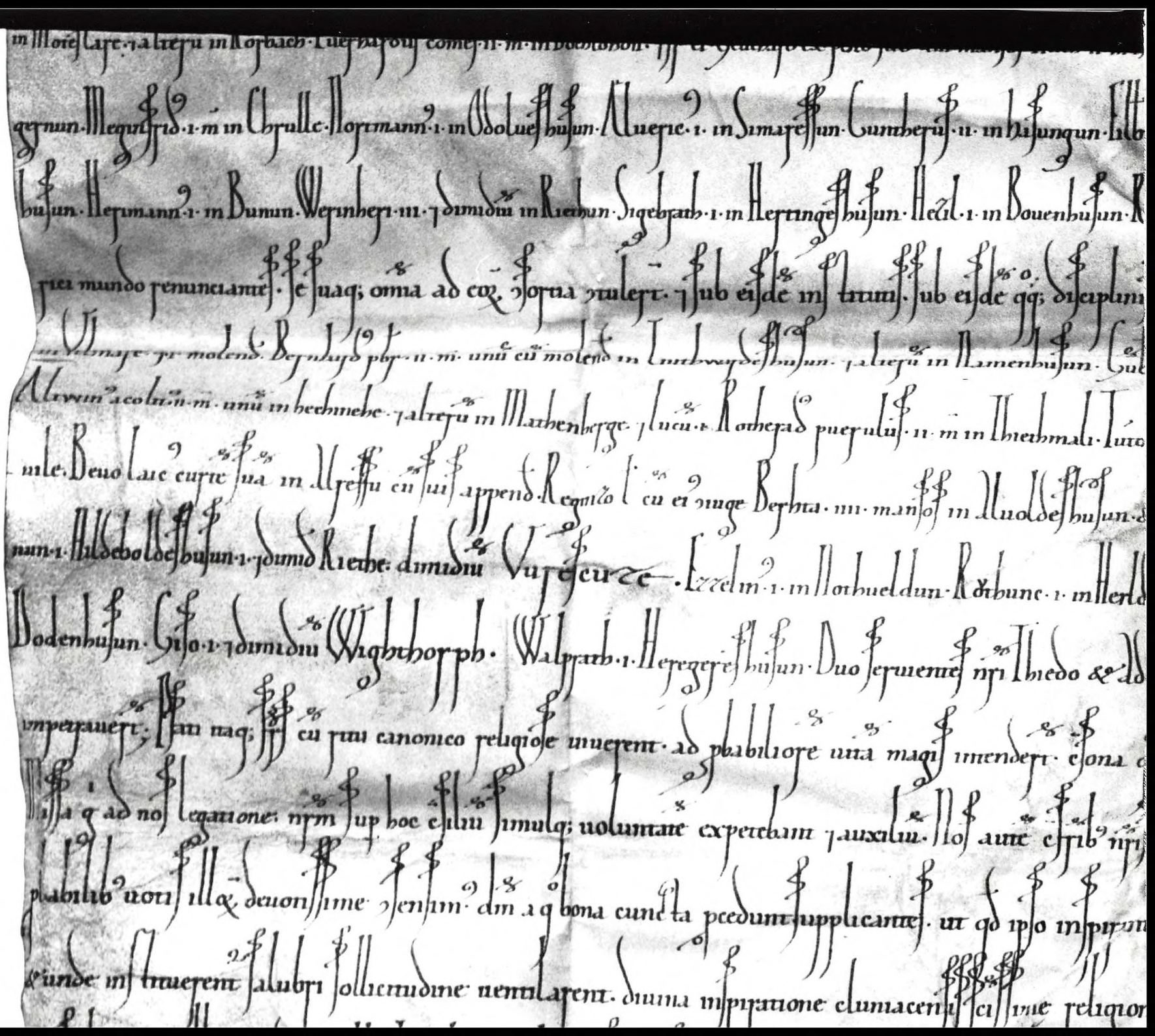
mediocri. in festiuitate sci petri apli una uic time ouima. in festiuitate sci Michahelis archangli ul omniu coru

Marbg StA Kl. Haserigen [1074 - 1081]a

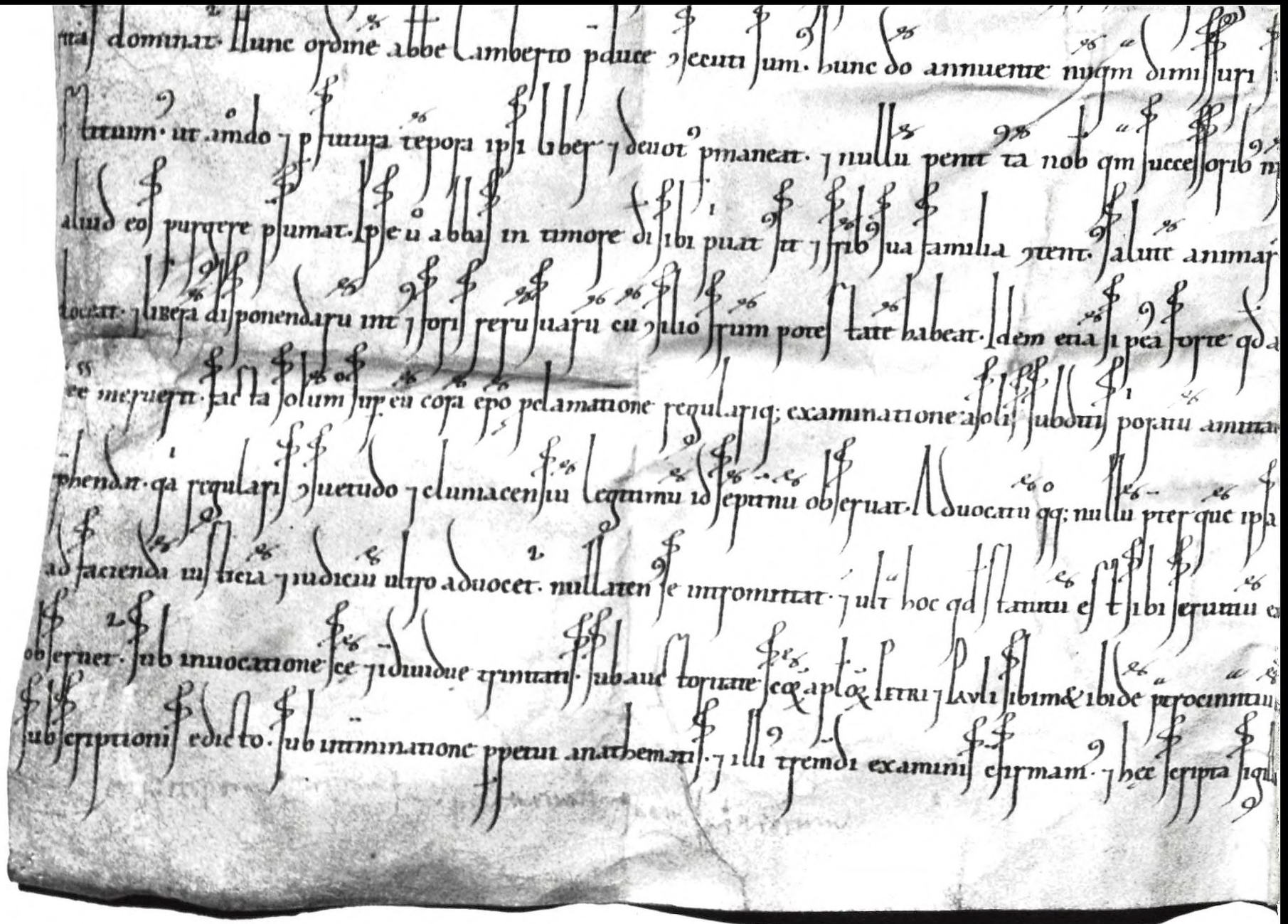
unu porcu mediocri · in unaquaq; septimana excepta · xlma · iii · cadei · de uestimto qntu ufficiat · Hanc aute
conditione ante iugeru poic tor traditione nobi deliberaulm · Si aliqd retraqu ptai stipendi qd diuina pui
denna auertat · nobi ex negligenna plati eide loci iugeru · ut ueru utamur denotato predio qntu no tre
ieuet tuu placuerit · Qd equa nr uni suae naturę ceserit · omia nro nomim obediena · rederat ad frum
Hasungen iu seruitia · Mancipia de quib; superiu mentione habuim · ub nullu aduocatu domino
ai tringat · sed ex gratio utati · qui indulgentiori & honestiori seruitu ubiunqum · Huic traditioni iterfu
erunt testes · Ruotbertus eius de aecclae ppositus · Gumbertus pbr · Wighbertus pbr · & ceteri eidem aecclae
canonici · Ruotholfus come · Udo · Curhard · Adelrad · Sigibrant · Ruslag · Reinbern · Meidelin · Giso · Vt aute
nullu psumat hanc deliberationem depuge
ego Iuetrud mogontinae ecclae
anu te impressi meu epale sigillu huic
membrane · qd tuae Regintrudi
ppondi · eu et iuge beneficia sacro uelu
mine do donaui ·

Marbg StA, Kl. Hasungen [1074-1081]a

Marbg
StA

Stiftungs Nr. 358

Stemming Nr. 358

Marbg StA

Marbg StA

Stiftung Nr. 358

ordine elegim · in q eu mundi hui ctepti uolumaria pupia pncipat · in q eu humilitate ⁊ obediena ea

m; qu qa agente hunc do locu in alutare nob acrificiu offerim · ⁊ inuocato nomine ei incomutabili

clare ferutiu debeat · qq; in ⁊ timendo abbe iu pu habeam · ner pote ta alia pali clari ad

cupan · militari ambitione palia n qauan · &· qm id pu ibide ⁊ luemi alu exigit nra auc tornate ecda

it nimi libere ⁊ reprehensibilit uixerit · req; ecde in ⁊ ultra ac tauerit · qb& alio modo iubee magi qua

loc aute qd in his decretum qi noua ad inuentione nullu

xpetinerit ecda illa habeat · q de boni qb patrocinari debet

gere n audeat · Si aute hec nra di posito oia ⁊ cuncta ipetuu

o iudiciaria omiu eq; dictione · nro quoq; pontificali banno ·

nri ipssione signamꝰ ;

Stimming Nr. 358

Marbg StA

Marbg StA Urk. Kl. Haigen (1527 Dez. 1)

484

Marburg StA Urk. Hessen (1527 Dez.)

Inventarium der bücher
der hessischen
y grosse bücher der bibel zů
Registrum gregorij pappe
Liber de miseria hois y bucher
1 groß decretal mit gantz gemeyn glosa
1 decretall gregorij
postilla hugonis parisiensis po
per epistolas.
postilla thome per evangª
postilla thome per epistolas
postilla thome per epistolas paulj
Omelien vber sanct mathes
matheus liber hieronymj
ij alt gradal
Augustinus per scherpen
Ecclesiastica hystoria eusebij
1 buch de verglaubten theologey
johannis de lambarto.
1 decretal gregorij pars
Augustinus per genesim
1 buch der Commentarien
pars 2ª hugonis per psalterium
Richardus per canticum
Petrus lombardus per alle epistlen
1 decretal klein
glosa per marcum
bider Penitentiarien
Petrus comestor
Hugo per apocalypsin
glosa psalterij per gantz glosiert
mit der kleyn
Decretales collectio gregorij de ahisy
Liber de penitentia

Marbg StA
Urk. Hascungen (1527 Dez.)
Bibl. verz.

Marburg StA Urk. Kl. Haseungen (1527 Dez. 1)

DH II 409 f. Kaufungen 1019 Mai 20 Notar HC

Marbg. StA

IV 12

quamuis generalis in omnes catholicae fidei cultores nos liberales largos et

imperatrice augustam · qui in xpo umus una caro nos liberalissimos et largos

lectissimae coniugi deuoti et religiosi petitionibus adquiescentes · nri iuris

titulis hi nominib, appellata · legis · disch. Windinga · Dizelre · mizze · cumas

cultus · et incultus · et suo omnib, pertinentiis quę nos iure & legaliter in

ce mariae · cui pegri dpli · constructo et consecrato con don.

creabiliter habeatur et uera · credatur · et tabilis maneat · et in con uul con

IV 12
DH II 409
Tauberg StA
f Kaufungen
HC

dei cultore no liberale aliqd ee conueniat. Specialit tamen inditectissima Nri coniuge cuniqundam cuicet

una caro no liberalissimo et largissimo ee re ipsa et gratio compellit. Inde no up dictae cuiq nrae di

[illegible] petitionibu adquirentes nri iuris quedda loca incomitata Egmoldi comitis. et Ippagri Trihchira et meinuelt dic

ch. Windinga. Dizelre. mixx. cumancipiis utriusq; sexus decimis. dedimus. vineis. molendinis. areis. pratis. pascuis. etc.

no iure & legali in [illegible] loci habere dinoscimur. monasterio Chuofunga. dicto in honore saluatoris munci. e-

donamus. cuiuslibet nrae donationis auctoritas omni. [illegible]

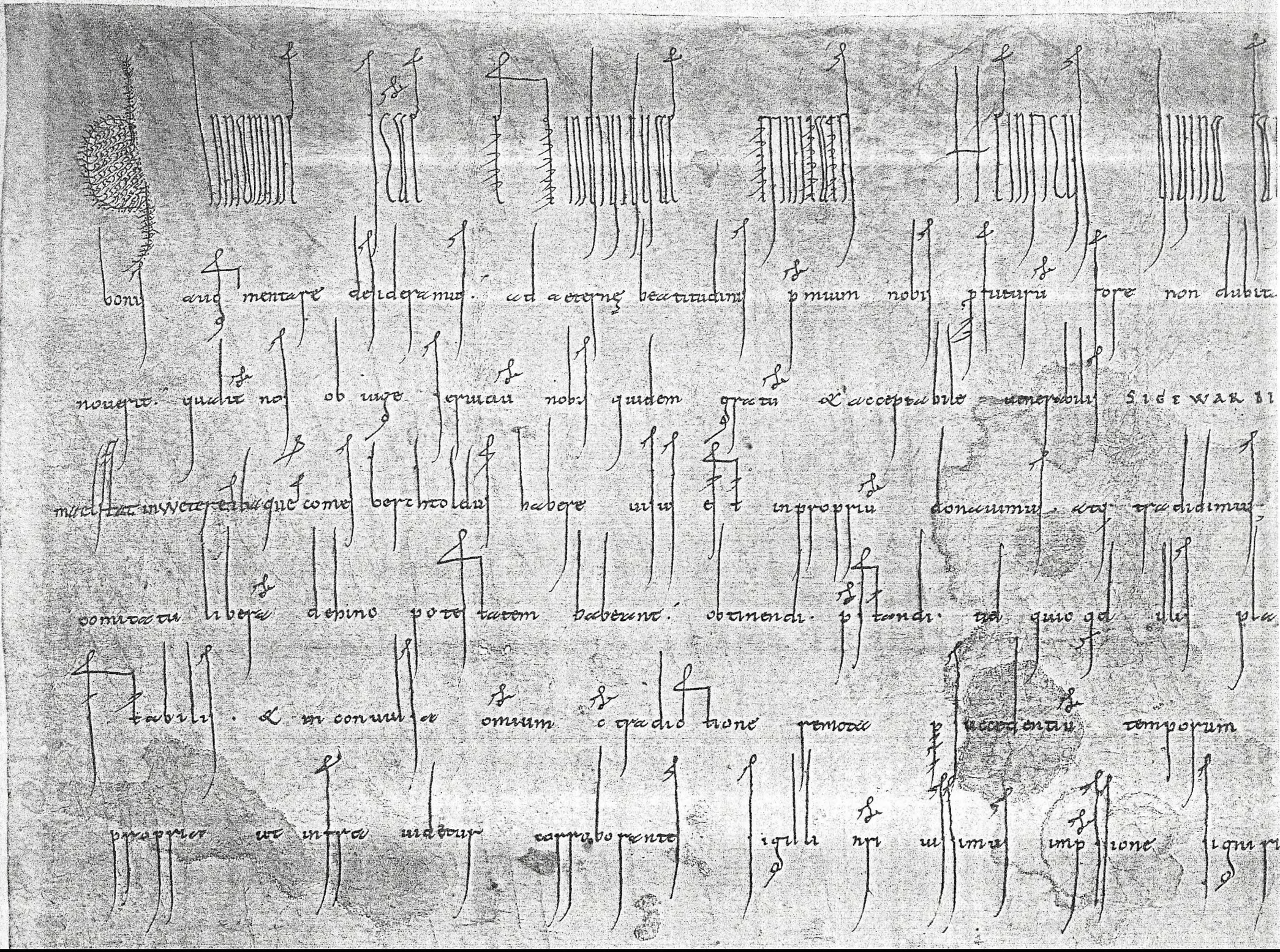
Wolfflanger. Excapitat.

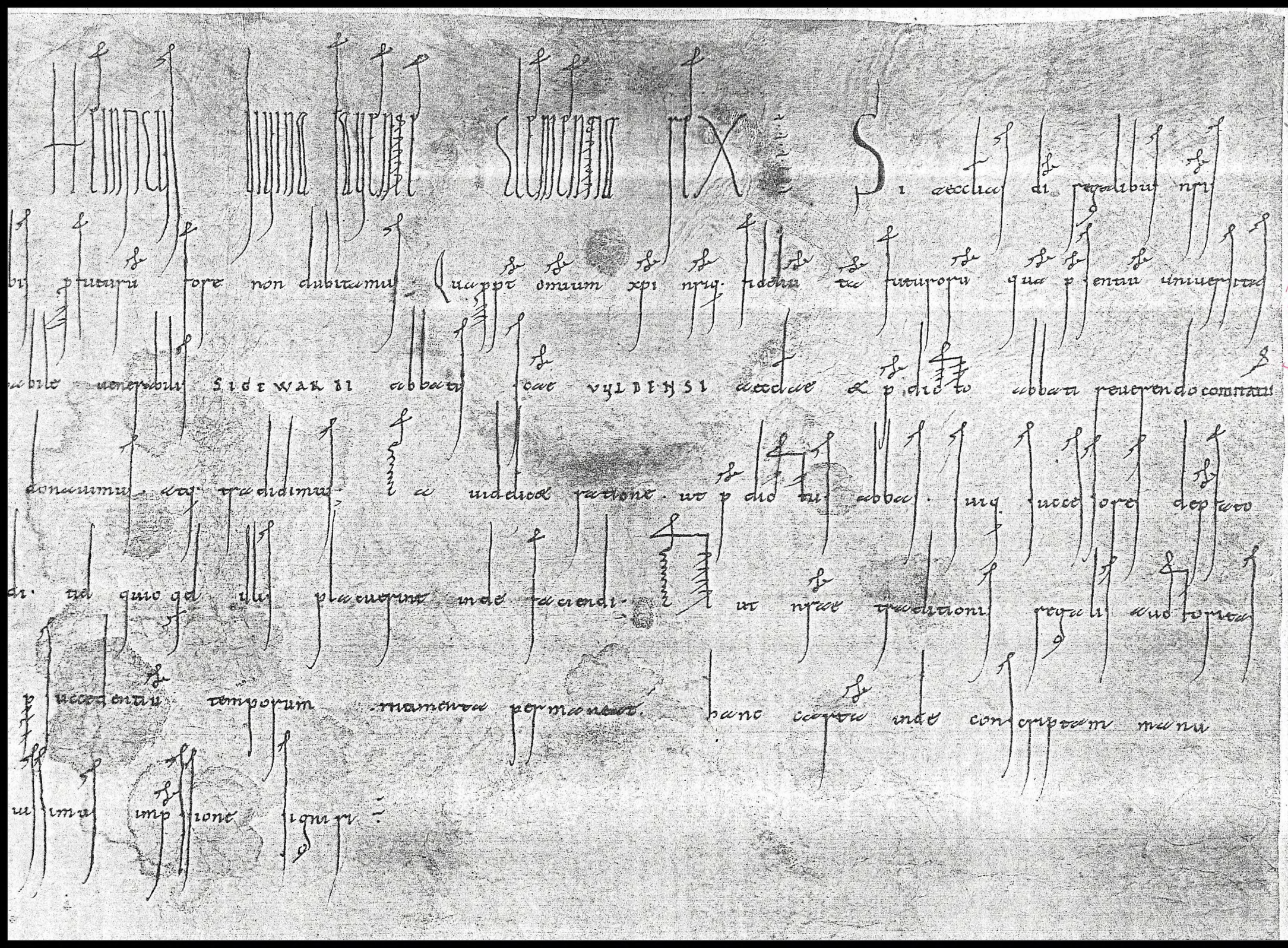
Wolfflangen. Vnd
Landtgrauen Vnd
Pfaltzgrauen
Vnd Hertzogen
Vnd Fürsten
121

An. 1019.

Marb. StA
DH II 412 f. Kaiserurk. (1019). Rückseite

kuu
in A66
Lief. 2
Taf. 8,
DH III
101,
7.1.1043
Mainz
StA

spicaserti ci laurentes ingressi sum et percus
serum eum in inguine rechab et banaan fra
ter eius et fugerunt. cum aut ingressi fu
issent domum ille dormiebat super lec
tum suum in cenaculo et percutientes in
fecerunt eum. sublatoq; capite eius abie
runt per uiam deserti totanocte. et attu
lerunt caput hisboseth addd in hebron.
Dixeruntq; adregem ecce caput hisbo
seth filii saul inimici tui qui querebat
animam tuam. et dedit dns domino
nro regi ultionem hodie saul et de se
mine eius. Respondens autem dd rachab
et banaa fratri eius filiis rem monbero

meum isrl et uer⁹ dux sup⁹
quoq; & senes deisrl adregem
cussit cum eis dd fedus in hebr
eruntq; dd in regem supisrl;
rum erat dd cum regnare cep
ta annis regnauit in hebron. R
septem annis & sex mensibus
regnauit triginta & tribus a
& iudam; Et abiit rex & om
in hierusalem: adiebusteum
Dictumq; est addd abeis; No
abstuleris claudos & cecos die
etur dd huc; Coepit enim dd
tas dd; Proposuerat enim dd

Marbg StA, H 77, Urschlag, vordere Innenseite

sedicionem mouentes. coeperunt superio
res existere. exconsensu et auxilio eorum
hominu inconsideratione se impericulo p
ciptantium. et intencionem solam adbellu
gerendum habentium. Tunc iudaei hae se
dicione superant. illi nullam aliam racio
nem cernebant qua possent
statum suum pristinum & dignitatem refor
mare. uersos a iudaeis separarent. Synus
quisq. igitur eorum uerba faciunt adsuos
cum quo quisq. se familiarius habere
cernebant. Atq. hoc modo pacem inter se
amicicia q. componunt. primates itaq. u
riusq. partis pacta quibus et pax et con
cordia seruaretur instituunt. Atq. hoc
modo inuicem exortantur: ut cum iudae
is bellum gerant. quos exconsilio repente
inuadunt. interimunt q. super quinquagin
milia hominum. Pereunt igitur omnes
preter admodum paucos qui forte aut
amicorum aut uicinorum misericordia conser
uati sunt. Et cum iam quibidem inue
re non poterant. discedunt exinde inter
fontem ciuitatem uicinam seleuciae. ubi
consuetus est parthorum rex persingulos
annos iberna pagere. ubi etiam plurimae
eius opes et plurimus regni cultus adser
uatur. Nulla tamen iam est spes inuen
di fuerat deducta. nam et iam ibi omnis
gens iudaeorum terrore premebatur.
Namtam babylonios quam seleucios formi
dolosos habebant. sed et iam omnimul
tudo syrorum que in illis locis habita
bant idipsum cum seleucis loquebantur
ut bellum gererent cum iudaeis. Ob hoc
ergo discedunt etiam inde inerdam et in
nesibis propter munimentum illarum ciui
tatum tutos esse posse censebant. Sup
haec etiam habitantur ille ciuitates ab
hominibus bellicosis. Et rea quidem que
circa iudeos babylonia constituta acta
sunt huiusmodi fuere. Flavii I
[illegible] Antiquitatis Iudaicae Liber
[illegible] explic. Incip. Cap. Libri

Qualiter gaius caesar insidiis accisio caerea
Qualiter claudius patruelis ei coactus amu
[illegible]
adinuicem & utriusq. paras.
Legato regis agrippe adsenatu & qualiter
derent multos qui erant cum senatu adclau
transire rerum cum dnm postulabat claudio ut
Qualiter claudius caesar reddit agrippe omne r
patrum aduenis & illi lisaniae tetrachiam
gra matha claudii caesaris inalex andria sup iud
quaibidem habitabant & homini ei imperiosu
iudaeos ineo constituas. caeden
Nauigacio agrippae regis iniudeam.
Eptapublii petronii rectoris syrie addortas prou
Qualiter rex agrippa ierosolimoz maenia locuple
construens. studii sui imperfectu dereliquit morte
Quama uel qualia gesserit intribus annis usq. a
tem & quali modo uitam finiuerit

Continet hic liber tertius
Gannorvai trivi xensivai se

aius autem ninsolos iudaeos quinier
limis fuere et eos quinbis regionibus
bitabant iniustitie sue demonstrabat
niam. S. pomnem terram & pome m
super eo praecepta destinabat quaqua
sum imperium romanum protenditur
pluribus cuncta calamitatibus adim
uit. qualis ante numquam historie p
diderunt. Maxime autem omnium
ma cladem perficiebat quam innulli
honorabiliorem ceteris ciuitatibus aesti
bat. Nam cum omnes ceteros libente
tractaret haud senatum et omnes qu
ticumq. exnobilibuel generosis clari
mi constabant. Multa etiam crimi
ppetrabat aduersus equites romanos,
dam hoc dignitatis nomine censeba
opibus poene aut pares senatoribus
istebant, ppter quod aria incuentu sen
int ee solebant. quos ualde inhonore
but plurimos q. exeis morte damna
quorum aria simul pecunias auferebat
multas quoq. caedes nobaliud nisi u
auferret pecunias ppetrabat. Diuniu

4,5

Hr. 4,5

Mainz StA Hr 4,5

Marburg, Staatsarchiv

Hr. 4,5

seditionem mouemes· coeperunt superio
[illegible]
munia inconsideratione se in periculo p
ciptantium· et intencionem solam ad bellu
gerendum habentium· Tunc iudaei hae se
dicione superant· illi nullam aliam racio
nem cernebant quia possent
statum suum pristinum & dignitatem refor
mare· uiros audaes separarent· Sinus
quisq· igitur eorum uerba faciunt ad suos
cum quo quisq· se familiaritatem habere
cernebant· Atq· hoc modo pacem inter se
amicicumq· componunt· primates itaq· u
rexitq· partes pacta quibus ea pax et con
cordia seruaretur instituunt· Atq· hoc
modo inuicem exortantur: ut cum iudae
os bellum gerant· quos ex constituto repente
inuadunt· interimunt q· super quinquagin
milia hominum· Ceciderunt igitur omnes
preter admodum paucos qui forte aut
amicorum aut uicinorum misericordia conser
uati sunt· Et cum iam qui ibidem mane
re non poterant· discedunt exinde inter
fontem ciuitatem uicinam seleuciae· ubi
consuetus est parthorum rex persingulos
annos ibema pagere· ubi etiam plurimae
eius opes et plurimus regni cultus adser
uatur· Nulla tamen iam eis spes uiuen
di fuerat derelicta· nam et iam ibi omnis
gens iudaeorum terrore premebatur·
Namiam babylonios quam seleucios formi
dolosos habebant· sed et iam omni simul
tudo iudeorum quae in illis locis habita
bant idipsum cum seleucis loquebantur·
ut bellum gererent cum iudaeis· Ob hoc
ergo discedunt· et iam inde in terdam et in
mesibus propter munimentum illarum ciui
tatum tutos esse posse censebant· Sup
haec et iam habitantur· illae ciuitates ab
hominibus bellicosis· Et ea quidem quae
circa iudeos babylonia constitutos acta
sunt huiusmodi fuere· FLAVII
IOSEPHI ANTIQVITATIS IVDAICAE LIBER
XVIII explicit· INCIPIT CAPITVLORVM
LIBRI

Qualiter gaius caesar insidiis accisus est
Qualiter claudius patruelis ei coactus sumi
[illegible]
adinuicem & utriusq· partis·
Decreto regis agrippae ad senatum & qualiter
dentes milites qui erant cum senatu ad claud
transire rerum dominum postulabat claudio ut
Qualiter claudius caesar reddit agrippae omen
patrum adiecens aeraillis lisanae terrachonis
gra matha claudii caesaris in alexandria sup iud
qua ibidem habitabant & homini ei imperiosi
iudaeos in eo constituas·
Naumachio agrippae regis inundatam·
Et ptapublii peronii rectoris syriae addoritas pron
Qualiter rex agrippa ierosolimorum maenia locuple
construens· studium suum imperfectum dereliquit moru
Quam a uel qualia gesserit in moribus annis usq· a
tem & quali modo uitam finiuerit·

CONTINENTVR HIC LIBER TERTIVS
DECIMVS ANTIQVITATVM IVDAICARVM SE

Gaius autem non solos iudaeos quum iam
limis fuere et eos qui in his regionibus h
bitabant iniustitiae suae demonstrabat
niam· S· pomponem terram & pomponi
super eo praecepta destinabat quaqua
sum imperium romanum protenditur
plurimis cuncta calamitatibus adim
uit· quales ante numquam historiae
diderunt· Maxime autem omnium
ma cladem perficiebatur quam in nullo
honorabiliorem ceteris ciuitatibus aest
bat· Nam cum omnes ceteros liberte
tractaret· haud senatum et omnes qu
ticumq· ex nobilibus uel generosis clari
mi constabant· Multa etiam crimin
ppetrabat aduersus equites romanos
dam hoc dignitatis nomine censeba
opibus poene autem pares senatoribu
stebant ppter quod aera in cuentu se
int ee solebant· quos ualde inhonor
bant plurimos q· ex eis morte damna
quorum aera simul pecunias auferebat
multas quoq· caedes nobaliud nisi u
auferret pecunias ppetrabat· Diumi

4, 5

Hr. 4, 5

multum rogauicum uenire & aduos
cumsuis, Et utrq: nonsunt uoluntas ei
utnunc uenire & ! uenire & aut cui
fuerit, LXVIII
Vigilate state in fide. uiriliter
& confortamini omnes uram in caritate fiant.
LXVIIII. Obsecro aut uos fres nosti
domum stephane & fortunati quoniam
primitiae achaie, & in ministerium sanctorum
erdinauerunt semetipsos, ut & uos subditi
huius modi & omni cooperanti & laboranti.
LXX. Gaudeo aut in presentia stephane
& fortunati & achaici, quoniam hi quod
deerat uobis pleneruntt, Refecerunt
enim & meum spiritum & uestrum, Cognoscite
ergo qui eius modi sunt.
Salutant uos ecclesiae asiae, salutant uos
in domino multum aquila & priscilla cum domestica
sua ecclesia, Salutant uos omnes
fres, Salutate inuicem in osculo sancto, salutatio
mea manu pauli,
Si quis non amat dominum ihm xpm sit
anathema, maranatha, Gratia domini
nri ihu xpi uobiscum, Caritas mea cum
omnibus uobis in xpo ihu amen, EXPT
EPLA AD CORINTHIOS I
INCIPIUNT CAPITULA
AD CORINTHIOS II

I De passionib: & consolationibus;
II De his qui ne[illegible]gunt paulum ecclesiasticum
masia & quod non omnes fiduciam habere
debeant sed non.
III De mutua [illegible]orum ecclesiarum indulgentia;
IIII De apostolo testante quod aduersum eum
cor[illegible]m parcendo distulerit;
V De differentia tristitiae & apostolum
gante[illegible] peccatorem remittente
VI De scissa [illegible]ta fornicatione dorum[illegible] mutua petunt[illegible]
dormientium mortem & de adulteranibus uel hi[illegible]
VII De epistolis commendaticiis;
VIII De duob: testamentis & utriusq: distantia &
quo dubiesset xpi[illegible]nis esse & libertas, et
VIIII De ambulantib: mastruca & adulte

Marbg St A
Hs 4, 8

Oeconomat Rechnung De Anno j635.

Inuenimus non leue poena fuisse damnata. Hamgiezi eaq; vce neant
quidem possederat uolens adquirere. nonmodo gratiã pph&ie
possidere nonmeruit. quam p successionem ue h Lutg hereditariam
a suo habuit magistro suscipere. uerum &iam econtrario
a&erna leprasci helisei maledictione pfunditur. Iudas a
uolens resumere pecunias quas antea xpm secutus abiecerat
nonsolum ad prodicionem dni lapsus apostolatus gradum p
didit. sed &iãuitam ipsã communi exitu finire nonmerui
eamq; biothanatq; morte concluſit. Ananias &saffira ser ua
tes partem quandam exbis quae possederant. apostolico ore
morte multantur.

MALE RENUNTIANS A NON RENUNCIANTE QUOD IEFERAT

Debis igitur qui dicentes renuntiasse huic mundo rursus in
credulitate fãca nudari terrenis opibus timent. Inde utero
nomio mystice pcipitur. Siquis homo formidolosus &corde
pauido egreditur ad bellũ. uadat &reuertatur In domum
suam ne pauere faciat corda fratrum suorum sicut &ipse
timore perterritus ẽ. hoc testamonio quid euidentius quaeso
nonne manifeste magis uultes scriptura pfessionis huius nec inte
Hr 5, 8. Oeconomat Rechnung 1635

Marburg StA, Hr 5,8

Inuenimus nonleuipoena fuisse damnata. Hamgiezi eaq; neant
quidem possederat uolens adquirere. nonmodo gratia ꝑ pph & ꝯ
possidere nonmeruit. quam ꝑ successionem ue h Lutg hereditariam
a suo habuit magistro suscapere. uerum & iam contrario
aeterna leprasci helisei maledictione ꝑfunditur. Iudas
uolens resumere pecunias quas antea xpm secutus abiecerat
nonsolum ad proditionem dni lapsus apostolatus gradum p
didit. sed & iauitam ipsa communi exitu finire nonmeruit
eamq; brochanaq; morte concluſit. Ananias & saffira ser ua
tes partem quandam exbis quae possederant. apostolico or
morte multantur.

MALE RENUNTIANS A NON RENUNCIANTE QUOD IEFERAT

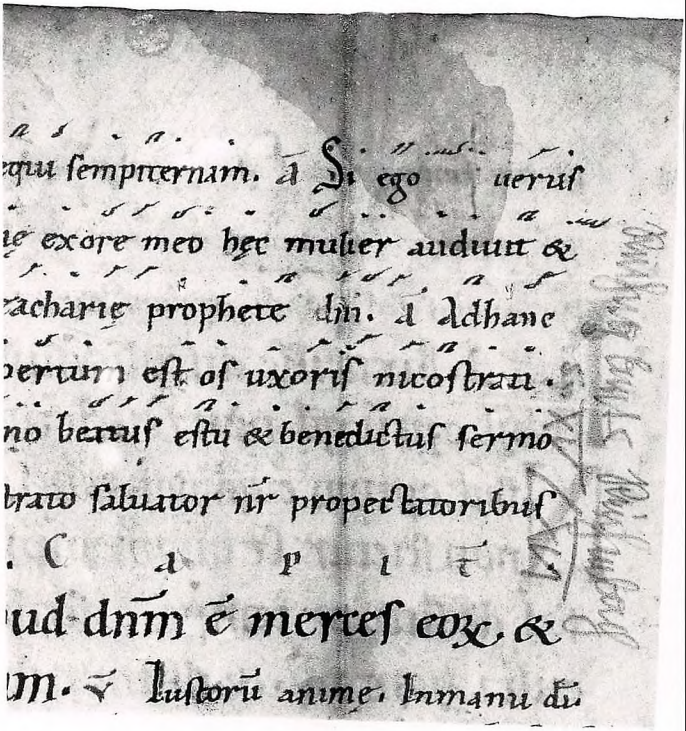
Debis igitur quidicentes renuntiasse se huic mundo rursus in
credulitate facta nudari terrenis opibus timent. Inde uere
nomio mr stice ꝑpitur. Siquis homo formidolosus & corde
pauido egreditur adbellū. uadat & reuertatur In domum
suam nepauere faciat corda fratrum suorum. sicut & ipse
timore perterritus e. Hocte stimonio quid euidentius quaeso
nonne manifeste magis uultes scriptura ꝓfessionis huius. nec inta
chum & usū nec nomen aut habitum exemplo quidam

Hr 5
8.
Oeconomat
Rechnung
1635

Marburg StA, Hr 5,8

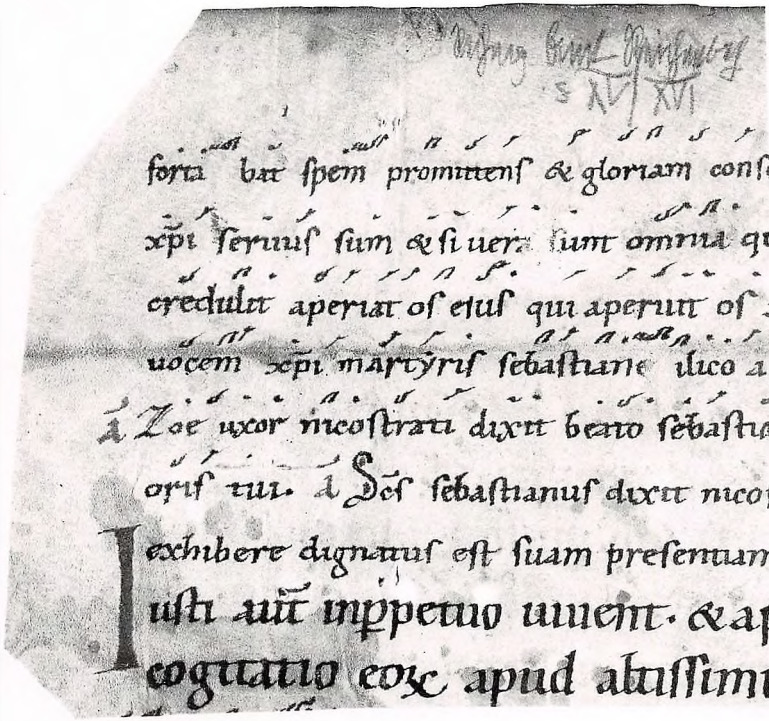
1 Doppelblatt
abgelöst aus: Oeconomat Rechnung de anno 1635

Cassian, De coenobiorum instit. VII c. 14 f., TL 49,
Sp. 303 - 305

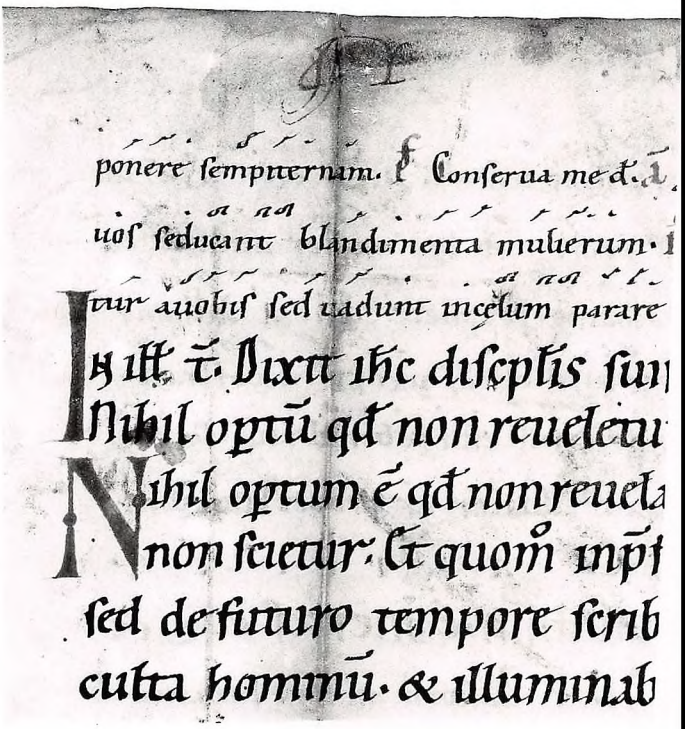

equi sempiternam. ā Si ego uerus
ie exore meo hec mulier audiuit &
zacharie prophete dn̄. ā Adhanc
ertur est of uxoris nicostrati.
no beatus estu & beneductus sermo
brato saluator nr propestatoribus
. C a p i t .
ud dn̄m ē merces eoz. &
m. ⁊ lustorū anime. Inmanu du.

Marbg StA Hr 7,2

forta bat ſpem promittenſ & gloriam conſ
xpi ſeruuſ ſum & ſi uer ſum omnia q
credulit aperiat of eſuſ qui aperuit of
uocem xpi martyriſ ſebaſtiane ulco a
á Zoe uxor nicoſtrati dixit beato ſebaſtia
oriſ tui. á Sc̄ſ ſebaſtianuſ dixit nicoſ
exhibere dignatuſ eſt ſuam preſentiam
uſti aut̄ inppetuo uiuent. & ap
cogitatio eor̄ apud altiſſimu

Marb StA, Hr 7,2

ponere sempiternam. ℣ Conserua me d̄. ℟.
uos seducant blandimenta mulierum. ℟.
Ivr aquibus sed cadunt incelum parare
Ihs ult. t. Dixit ihc discplis suis
Nihil optū qđ non reuelet
Nihil optum ē qđ non reuela
non scietur: Et quom̄ impf
sed de futuro tempore scrib
cuita hominū. & illuminab

Marbg StA Hs 7,2

Sebastianus dixit marcellano & marco non

[illegible] ñi ẽ ẏra. a Nolite timere non separabun

uobiſ ſydereaſ manſioneſ: ſ Beati qꝫ. ℣ Iuſti aũt.

ſ. Lectio ſcḡ

r. & occultũ qđ non ſciatur: & rt

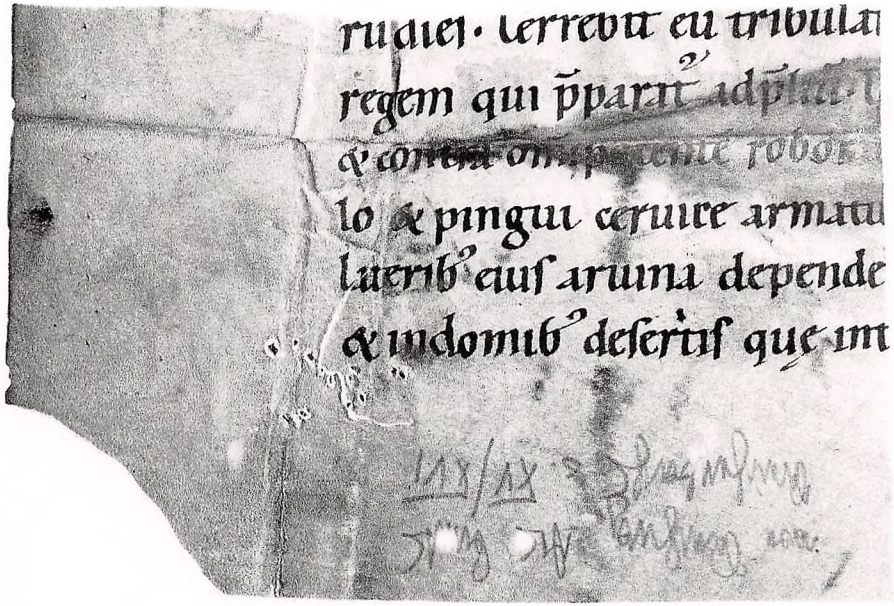
lbit. & occultũ qđ [illegible]

ẽntꝫ ſcto multoꝝ uicia neſciuntꝫ

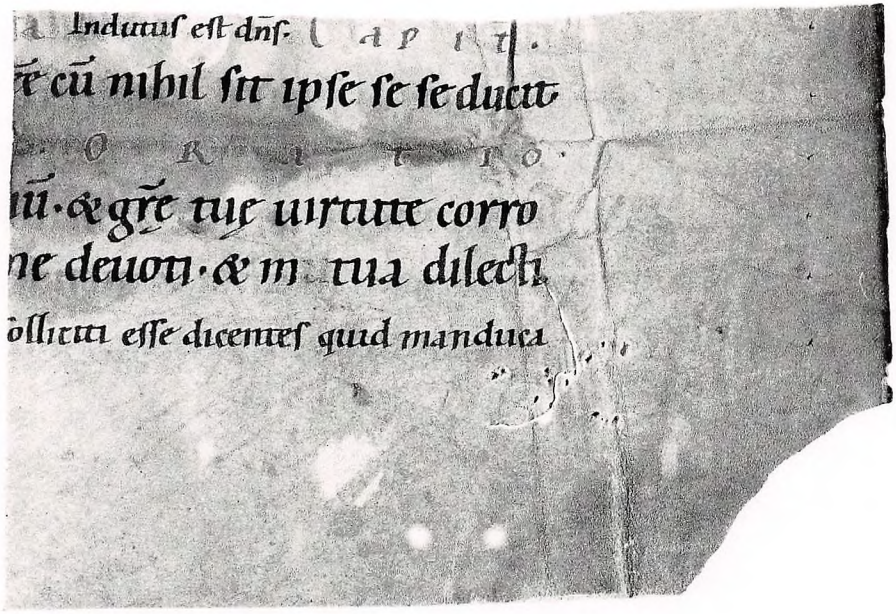
ıtur. quando iudicabit dñs oc

it latebraſ tenebrarũ & mani

Marbg StA. Hr 7,2

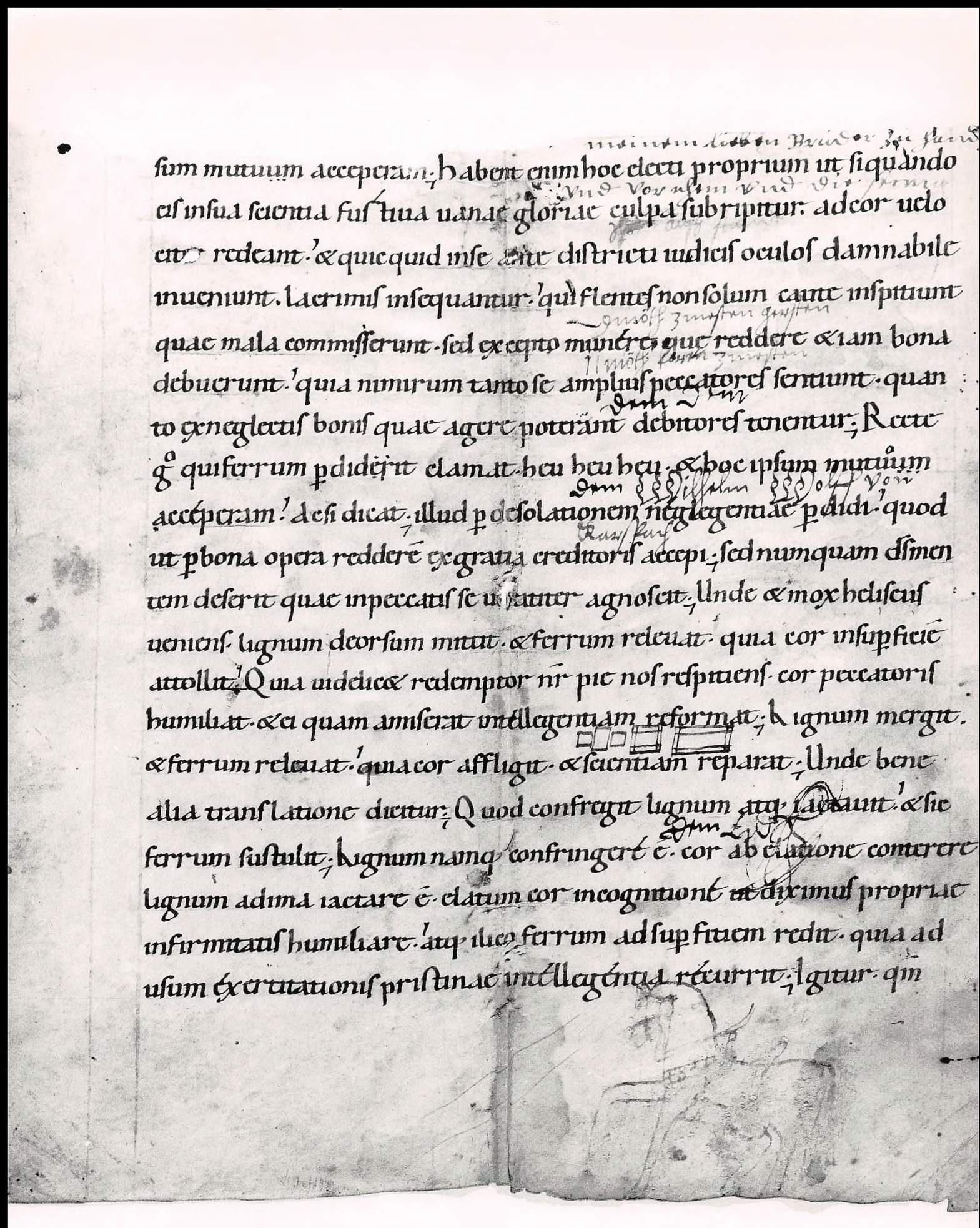

Marbg StA Hr 7, 2

Magy StA Hr 7,2

sum mutuum acceperam; habent enim hoc electi proprium ut siquando
eis in sua scientia fuis tua uanae gloriae culpa subripitur. ad cor uelo
cito redeant. & quicquid inse ante districti iudicis oculos damnabile
inuenium. lacrimis insequantur. qui flentes non solum caute inspicium
quae mala commiserunt. sed excepto munere quae reddere etiam bona
debuerunt. quia nimirum tanto se amplius peccatores sentiunt. quan
to exneglectis bonis quae agere potuerant debitores tenentur; Recte
ergo qui ferrum p dide rit clamat. heu heu heu. & hoc ipsum mutuum
acceperam. Adsi dicat; illud p desolationem negligentiae p dicit. quod
ut p bona opera reddere ex gratia creatoris accepi; sed numquam dimen
tem deseruit quae in peccatis se ut fatuus agnoscat; Unde & mox he lisaeus
venienis. lignum deorsum mittit. & ferrum releuat. quia cor in supficie
attollit. Quia uidelicet redemptor nr pie nos respiciens. cor peccatoris
humiliat. & ea quam amiserat intellectuam reformat; Lignum mergit.
& ferrum releuat. quia cor affligit. & scientiam reparat; Unde bene
alia translatione dicitur; Quod confregit lignum atq; iactauit. & sic
ferrum sustulit; Lignum namq; confringere e. cor ab elatione comprimere
lignum adima iactare e. elatum cor incognitione et dicimus propriae
infirmitatis humiliare. atq; illico ferrum ad supficiem redit. quia ad
usum exercitationis pristinae intellectus recurrit; Igitur qm

Marbg StA, Hr 7,3

Hrabanus Maurus PL. 109 Sp. 234 B - Sp. 234 D

(CAPUT VI)

Comment. in Libros IV Regum - Lib. IV

sit itaq; amor: sed non emolliens: sit rigor sed non exasperans: Sit zelus: sed non im
moderate seuiens: sit pietas: sed non plus quam expediat parcens: Intueri libet inmoy
si pectore: misericordiam cum seueritate sociatam: Videamus amantem pie: & dis
crete seuientem: Cesse cum israhelitycus populus ante dei oculos poene inuenabi
lem contraxisset offensam: ita ut eius rector audiret: Descende peccauit populus
tuus: desideranter nox dicere: Qui tali peccato lapsus est: iam meus non est:
Atq; subiungere: Dimitte me ut irascatur furor meus contra eos: & deleam eos:
faciamq; te in gentem magnam: Illi semel & iterum propopulo cui precerat obi
cem se adimpetum dei irascentis opponens aut: Aut dimitte eis hanc noxam:
aut si non facis: dele me de libro tuo quem scripsisti: Pensemus ergo quibus uis
ceribus eundem populum amauit: pro cuius uita de libro uitae deleri se petit:
sed tamen isti qui tanto eius populi amore constringitur: contra eius culpas
pensemus quanto zelo rectitudinis accendatur: Mox enim petitione prima
culpae ueniam nedelerentur obtinuit: sed adeundem populum ueniens ait: Ponat
uir gladium suum super femur suum: Ite & redite de porta usq; ad portam: p
medium castrorum: occidat unusquisq; fratrem & amicum: & proximum suu:
Ceciderunt q; in die illo quasi ingentia milia hominum: Cece quingentam om
nium etiam cum sua morte petit: paucorum uitam gladio extinxit: Intus ar
sit ignibus amoris: foras accensus est: Zelo seueritatis: Tanta fuit pietas: ut se
pro illis coram deo morti offerre non dubitaret: Tanta seueritas: ut eos quos
diuinitus feriri timuerat: ipse iudici gladio ferire: sic amauit eos quibus pre
fuit: ut pro eis nec sibi parcere: & tamen delinquentes sic persecutus est: quos ama
uit: ut eos etiam deo patente prosternere: utrobiq; legatus foris: utrobiq;
mediator admirabilis: Causam populi apud dm precibus: causam dei apud
populum gladius allegauit: Intus amans diuinae ire supplicando obstitit:
foris seuiens culpam feriendo consumpsit: succurrit cuius omnibus: ostensa
morte paucorum: Et ideo compsit ds fidelem famulum suum cuius ex au
diuit agentem propopulo: quia uidit quid suppopulum acturus esset: ip
se pro deo: In regimine ergo populi: utrumq; moyses miscuit: ne discipli
na deesset: misericordiae: nec misericordia disciplinae: Unde hic quoq;

Madrid StA, Hr 7,3

tam ipse q egredit. quā ille q intratur ē omib lauet.
Ll asa ministerii sui. munda ⁊ sana cellerario signet.
Q cellerari rē intrantī signet. ut sciat qd det aut
qd recipiat. Septimanarii aū ante unā horā refectionis
accipiant sup statutā annonā singulos biberes ⁊ panē
ut hora refectionis sine murmuratione ⁊ graui labo
re seruant frib suis. Indieb tam sollemnib usq admissa
sustineant. Intrantes ⁊ exeuntes ebdomadarii. oratorio
mox matutinis finitis dominica. omnū genib puoluant.
postulantes pse orari. Egrediens aū de septimana. dicat
hc uersū. Benedicat es dne os q aduuu stu me ⁊ solat
es me. Quo dicto tertio. accepta benedictione egrediens.
subsequat aū ingrediens ⁊ dicat. Ds in adiutoriū meū
intende. dne ad adiuuandū me festina. Et hoc idem
tcio repetat ab omnib. & accepta benedictione ingre
diatur.

De infirmis fratribus.

INfirmoꝝ cura ante omnia ⁊ sup omnia adhiben
da ē. ut sicut reuera xpo. ita eis seruiatur. qa ipse dixit.
Infirmus fui. ⁊ usitastis me. ⁊ qd fecistis uni de his minimis
meis. mihi fecistis. Sy ⁊ ipsi infirmi sideremt in honore di
sibi seruiri. ⁊ ñ supfluitate sua contristent frs suos seruien
tes sibi. q tam patiēt portandi sūt. qa de talib copiosi
or adquirit merces. Ergo cura maxima sit abbatis. ne ali
qua neglegentia patiant. Qb frib infirmis sit cella sup
se deputata. ⁊ seruitor timens dm. ⁊ diligens ac sollicit
Balnearum usus infirmis quens expedit offerat. sanis
aū & maxime iuuenib tardius concedat. Et ubi meliorati
fuerint. a carnib more solito oīs abstineant. Cura aū
maxima habeat abbas. ne a cellerario aut seruitoribꝰ

Marbg StA. Hr 7,7

Marbg StA, Hr 8,3

macie tenuatus. fedoq; uultu. fere
ut fine lā, ceret. ut neq; oculor adtol-
leret aspectū. nec apellantū respon-
dere ualeret oculo. Tunc illi domus
mater audiens seruū di aduemen-
tē. p gaudio exilijt. & cū omi familia
alacris occurrit. & ad pedes scī amā
sē tra genib; puoluit. lamtabili
uoce supplicans. ut urtū suū uisita
ret. & eū oratonib; in columen redde-
ret. Hēq; enī q̄ erat ap̄cib; donec ad-
piscereť qđ poscebat. Obtento beato
amano. ut in eode cubili q̄ langui-
dus remotior q̄ escebat accederet. Cūq;
fuiss; ingressus. ex more fiducia sac̄
dotali orauit. & ad chromū ei⁹ accessit.
Tunc intuens ad cadauer squalidū
sine spe ex haustū ut uidit. p dolore
ac pietate ingemuit. & silentiū fieri
iussit. ideq; nomī ipsi⁹ suscitat. Cū hec
ageremē. uespe lā facto q̄ere. ante q̄ ba-
tū ipsi⁹ se humo p̄stauit. & omipotē
tē depcans dīm. laēmis in oratione, pno
dat. suum atq; tuum uocabulū nomi
nis ei⁹ inūroganś. & sepius memoranś.
fidens deplorat. sine dubitatone qđ
poterat obtinere. Extracta lā dem̄ nau
uolumīb; nocte. p̄mo lucis exordio.
s dari pcipit benedictionē. & rite da-
ta oratione omīs laude dederē dō. Fra-
tra illi⁹ loci bone cōuersationis rectoꝛ
ideq; abbas. q̄ compendinat⁹ xxx. spacio
labentib; annis. q̄bus fuerat cecitate p
cussus. lo ipsiū oculor acie palpebraꝝ
obductione con glutinato assidu⁹ as
dolorib; q̄uem toleraret erūpnā. Hēa
& ille fide ñ dubius. celeri alacritate
sermonū talē scō epo uoci affuit⁹.
Sci ote in q̄t sē, ac beatissime amane
epe conūsatione acuta p̄stantissimū
di adeē seruū. & q̄d cūq; placitus dō
tuus oratonib; cōmoda pcipis. t p̄stan
da ñ dubito. Quo circa mi dñe petitū
lum̄ oculor meor qđ dū casu accen
dente amisi. tua oratio p̄sentī rediꝫ
adtribuat. Q⁹ respondit; omne q̄ fie
possibile ē homīb; apud d̄m oīa
omīa possibilia sī, tamē si credis
in noīe patris & filij & spūs scī ame
ē faciendū. fiat tibi ut petis
dū. Credo dñe sē. Scs amans
semetipsū fremens spū
ris oculis
et adstan
sēlor am̄, primus in

mutȳs· ⁊ admirate ſ turbe· Quida
Inbeelzebub principe demoniorȗ
Et alii tẽptantes· ſignū de cẽlo q
Ipſe autē ut uidit cogitationes eo
regnū iſe ipſū diuiſū deſolabit· d
domū cadet· Si autē ⁊ ſatanas iſ
quom regnū ipſius ſtabit· Quia d
bub ego eicere me demonia· Si
eicio demonia· filii uri in quo ei
iudices uri erunt· Porro· ſi i dig
nia, pfecto uenit uos regnū dī. C
cuſtodit atrium ſuū· in pace ſo
Si fortior illo ſuperueniens uice
arma eius auferet i quib; cfide

reis dixer-

demonia-

tur ab eo.

f. Omne

uus supra

diuisse-

in beelze

beelzebub

Ideo ipsi

ecio demo

rarmatus

possidet

diuisa

iolia eius

nit sibi domum et tuitur pudum ubi reponat pullos suos altaria
tua domine virtutum rex meus et deus meus beati qui habitant in
domo tua in seculum seculi laudabunt te. Co Unctis nos dne
qs reatib; et periculis, p pcia tu absolue quos tan
ti mysterii tribuis esse participes. f. f plm Sub
iecerit pplm qs dne, puniatio celestis aplificet
et tuis semp faciat seruire mandatis. f.
Jdeo laudabo uos fr̃s meis in domino laudabo uos fr
monem in deo speraui non timebo quid faciat mi chi homo. Mi
serere mei dñe quoniam conculcauit me homo tota die impugnans tribu
lauit me. OR Cordib; nris qs dne benignus infunde
ut sic abscisis carnalib; tribeam. ta quoq sensus
nros anoxio retrahant excessu. f. I Reg
In diebus illis. Naaman princeps milicie regis asi

illū eni ded' dns salute sirię. erat autē uir' for
tis & diues; lepsy. Porro de syria egressi fuerant
latrunculi: & captiuā duxerant de tra isrl puel
lā paruulā. que erat i obsequio uxoris naaman.
Que ait ad domina suā. vtinā fuisset dominus

omnia mea
tebit. qui
uenisset.
inmo
h is sacrifici

Marbg StA, Best. 145, Wasenhäuser Kirchenrechnungen 1595 - 1601

Veni & vide. Et ecce equus ni
ger. & q̄ sedebat sup eū habebat
statera in manu sua. Et audiui
tanquā uocē in medio. iiii. aiā
lium dicentiū. Bilibris tritici
denario. & tres bilibres hordei
denario. & uinū & oleū ne lese
ris. Et cū aperuisset sigillū
quartū. audiui uocē quarti
animalis dicentis. Veni & vi-
de. Et ecce equus pallidus. &
q̄ sedebat desup nom̄ illi mors.
& infernus sequebat eū. Et da
ta ē illi potestas sup quatuor
partes trē. in fame & gladio. &
fame. & morte. & bestiis terre.
Et cū aperuisset [illegible] sigillū

Missa. Dix̄ ihc d. s. Vado ad
eū q̄ me misit. & nemo ex uob
interrogat me quo uadis. Et tri-
cum exclamatione Bede. pb.
euglica fis kmi audiuim.
dns & redemptor nr imminente
sue passionis articulo. discipli
& gl̄am ascensionis qua ipse
post mortē & resurrectionē
erat clarificandus. & aduen
tū sci spūs quo illi erant illus
trandi patefecit. quatinus
instante hora passionis eius de
mus pro illi morte dolerent.
que post mortē ad celos sub
leuandū nō dubitarent. mīa
desolatione [illegible]

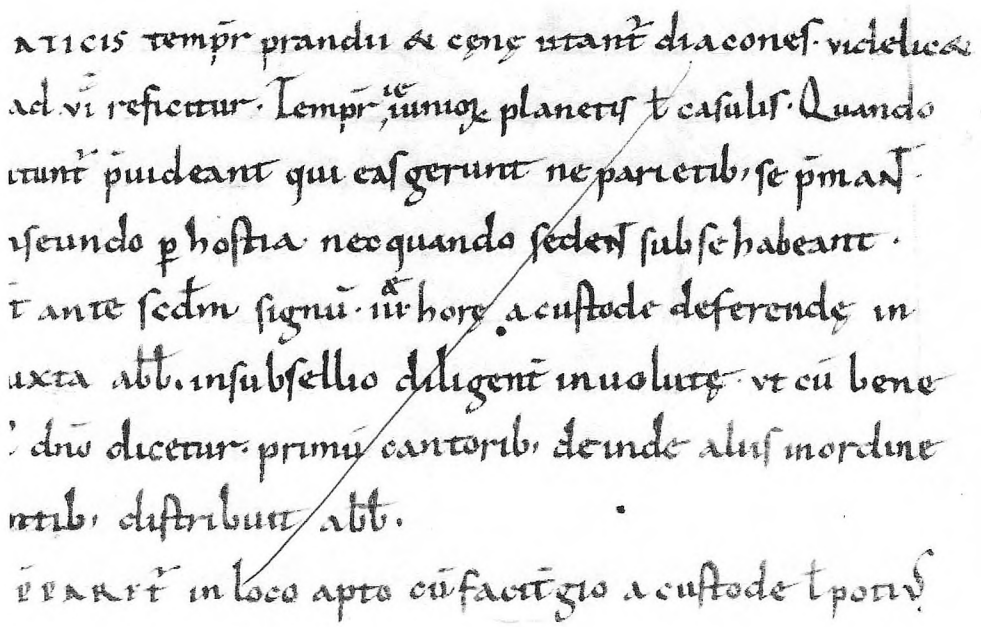
Marbg StA, Best. 145, Register Melchiors Linden

honorificabit eū pat meus
qui ē in cēlis. Glōria ē hon.
uneribus nr̄is qs dne
pcibusq; suscepti. ē celestib⁹
nos munda my̆steriis. ē cle
menter exaudi. P. Qui multe
uenire post me ab nege semetipsum ē tollat
crucem suam ē sequatur me.
s omps ds ut q̄ celestia ali
menta pcepimus. intrceden
te beato uincencio mr̄e tuo
p hec contra oīa aduersa
ne doceamur. da nobis qs. ut
qui ē hodie conuersionē
colimus. p eius adtē exēpla
gradiamur. P.
arg̃ris tui preuecti nos qs
dne intuencio gl̄osa cōmen
det. ut q̄d actib; nr̄is n̄ me
rem̄. ei pcibus consequam̄. P.
dieb; illis.
Saulus adhuc spirans mina
rū ē cedis in discipulos dñi. ac
cessit ad principē sacerdotū

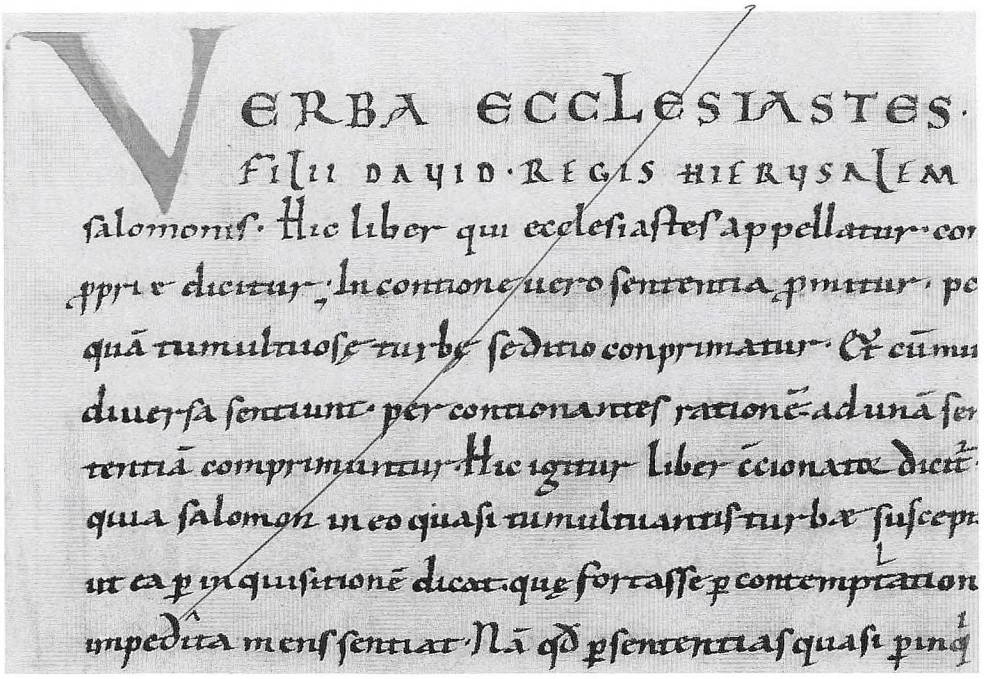
Marbg StA, Best. 147 Hz lat. 10

1mo qm nefas ꝓcipio hm
fic ado plasmatꝫ m mstruer prudm
consilio formarem manus apax dem
pudenda pdicer mstruer impia pu
dena qua hostis callidrat mare, cons
lio quo salutaria scripta pcipere mone
qui de genere parenti et cognatis l ꝫ
dñs dr ndem homine innocente qm fuer
instrux: manum ad armam Quippe qui
cū diabolo fuer pugnaturus uelut qd
dam armis hoc ē prudenti consilio m
nos fuer instruendus. Addidi pr
ea legē qm diu nolumꝰ cognoscer
q̄d contēnam cuenire posse addisce
re, qm quide hō meamus cū diabolo
pfudem qm dnō ubem consensi
sse ad una qua habem pdim. ad mor
tē qua ignorabat ascepi. Sicut
adam mer uxorē ad diabolu m qua
ad hostē. m mulierē ad serpentē diabo
lus pfunde ad ne necar. Qua semi
ne pcat. diabolus mulierē alueꝰ fallen

BILDTEIL_.QXD 25.07.2004 23:38 Seite 28

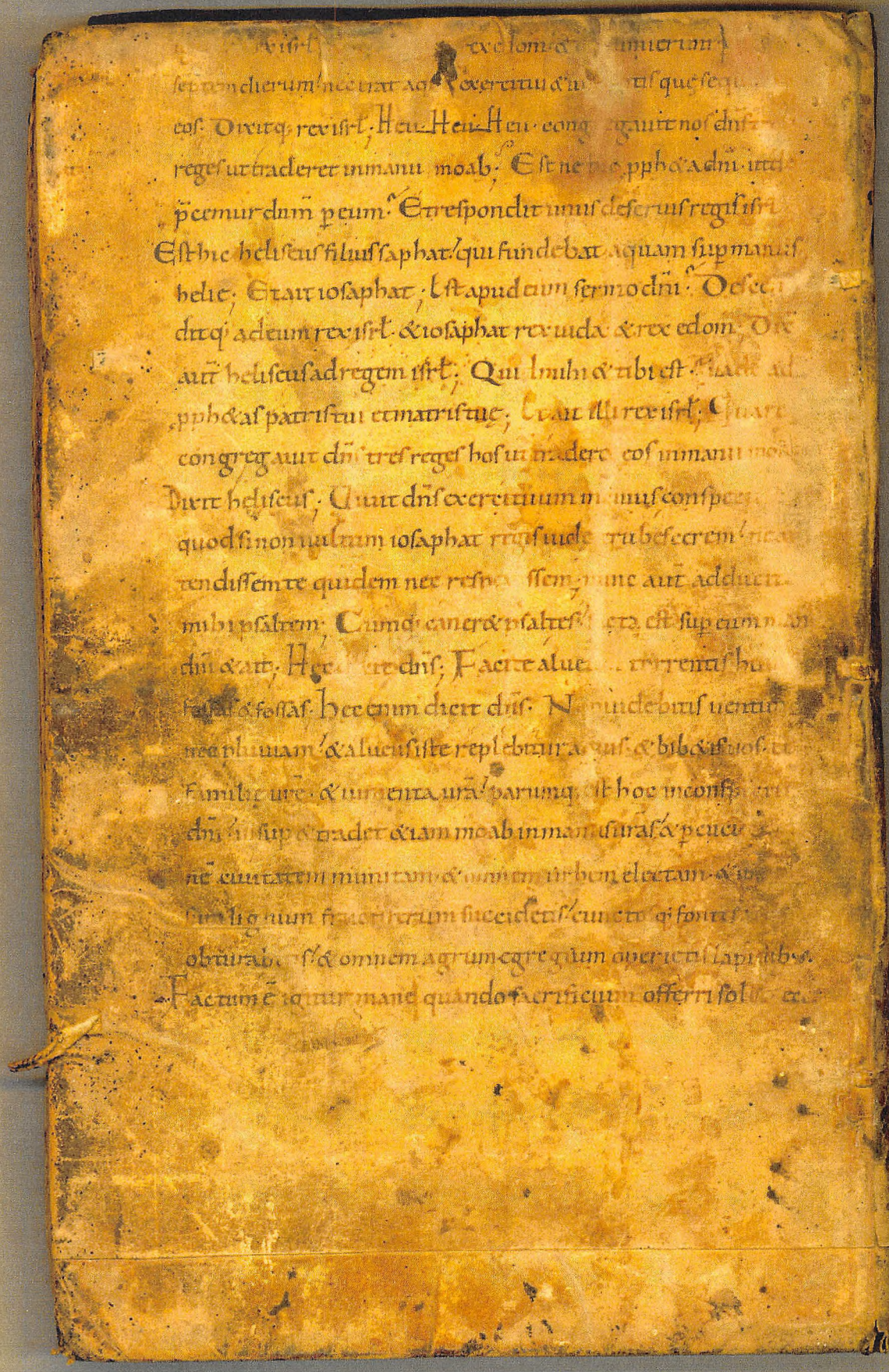
28a. Einsiedeln, Stiftsbibliothek, 235 (490), p. 14

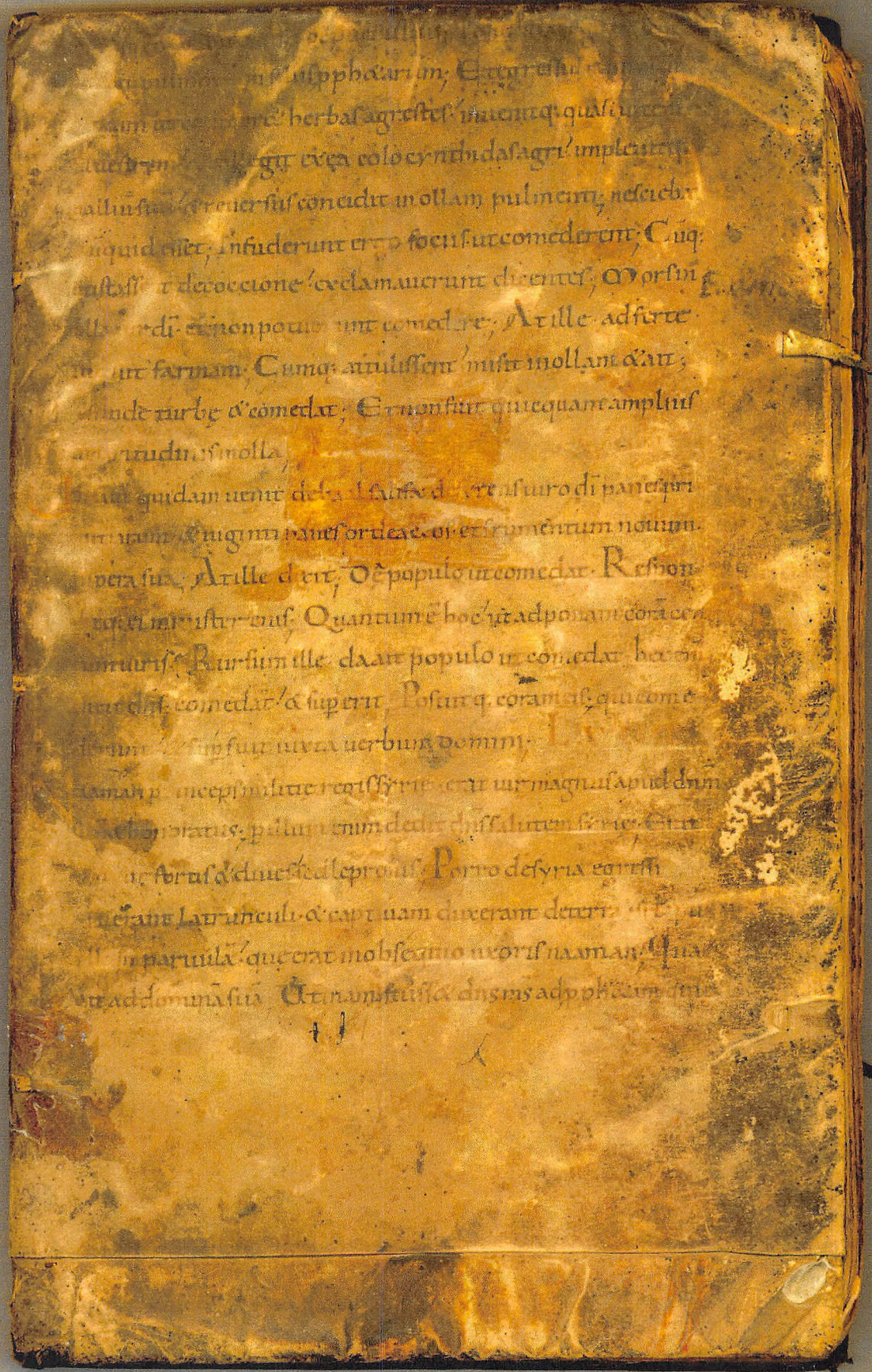
28b. Einsiedeln, Stiftsbibliothek, 173 (806), p. 107

Balhorn Pfarrarch. Tauf- + Trauungsbücher register 1623-1653 + inventar aufbew.

0180

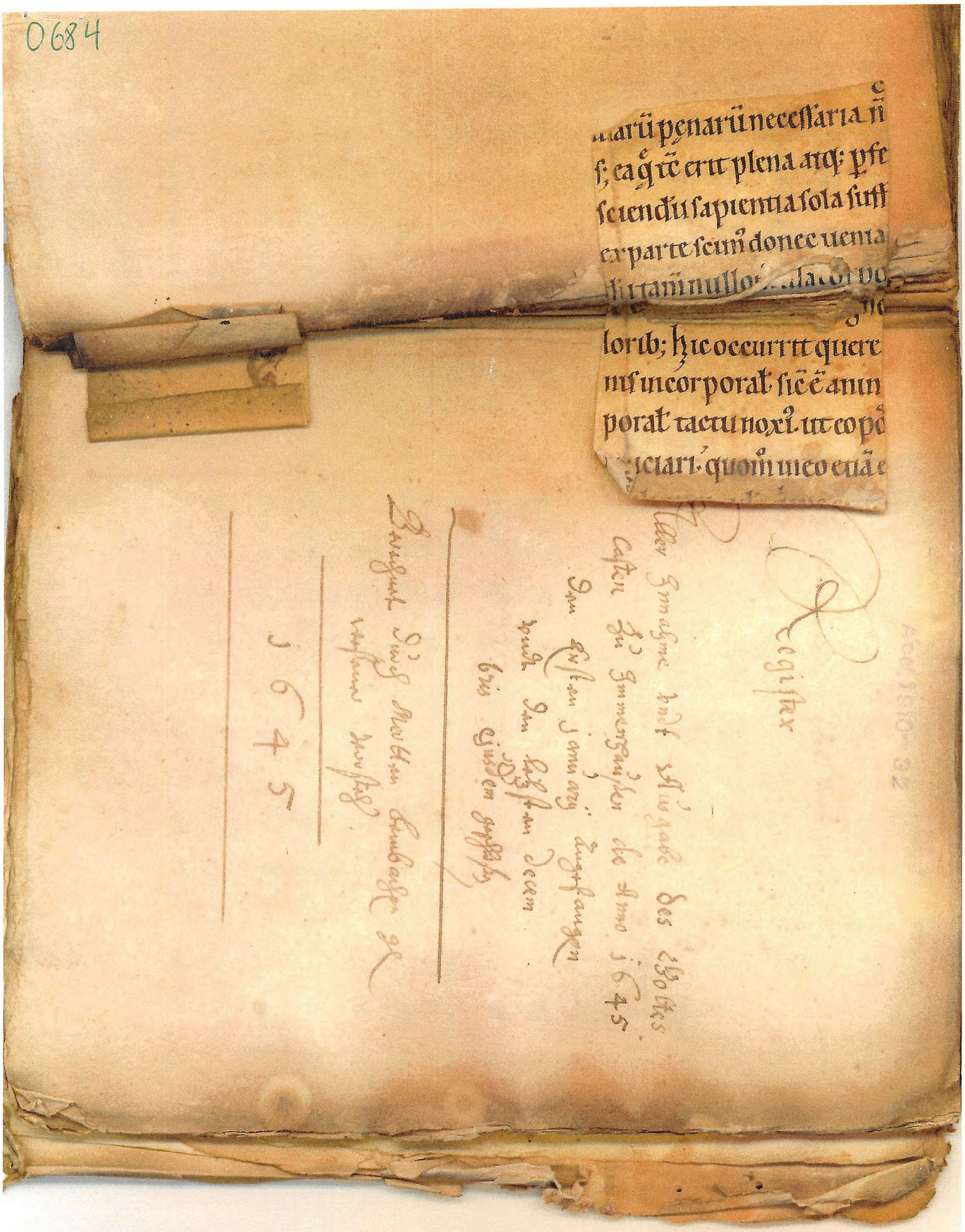

O 180

Balhorn Pfarr A. Tauf- & Einkünfte register 1623 - 1653, vorn auf

0684

Augustinus: De civitate dei CCSL 48
lib. 21, cap. 8 u. 10
S. 775, 7. 58 – cap. 10, 7. 3

Marb. StA, Best. 315 a, Pfarrei Immenhausen, Kirchenkastenrechnung 1645

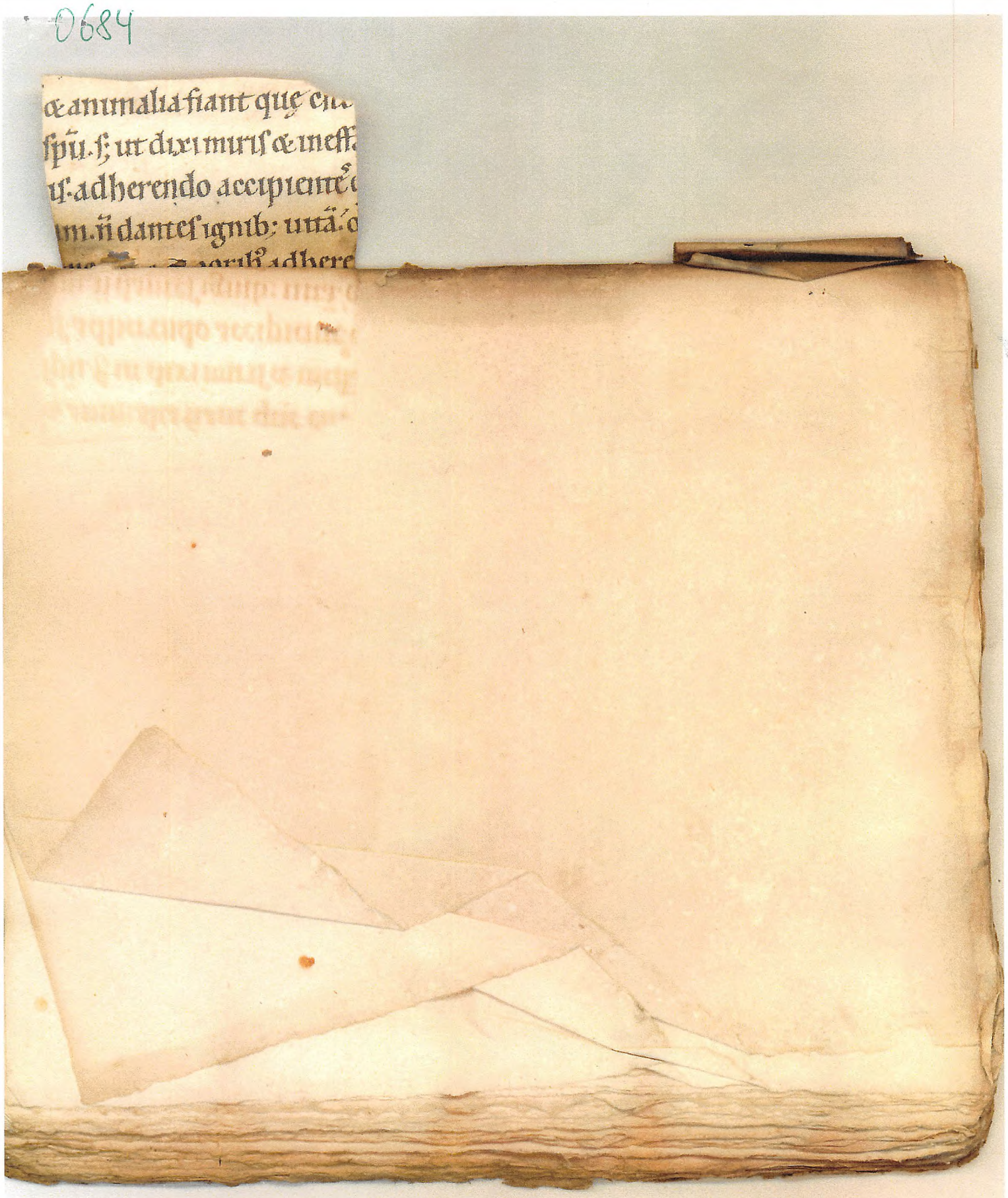
0684

abhomune poteſt ät hoc
Dicem q̃ de ſic arſuro ſi
corpore ſpe ſic̃ ardebat
ille diues q̃ndo dicebat

⇒ S. 776, Z. 30

Marb. St. A., Best. 315 r, Pfarrei Immenhausen, Kirchenkartenrechg. 1645

0684

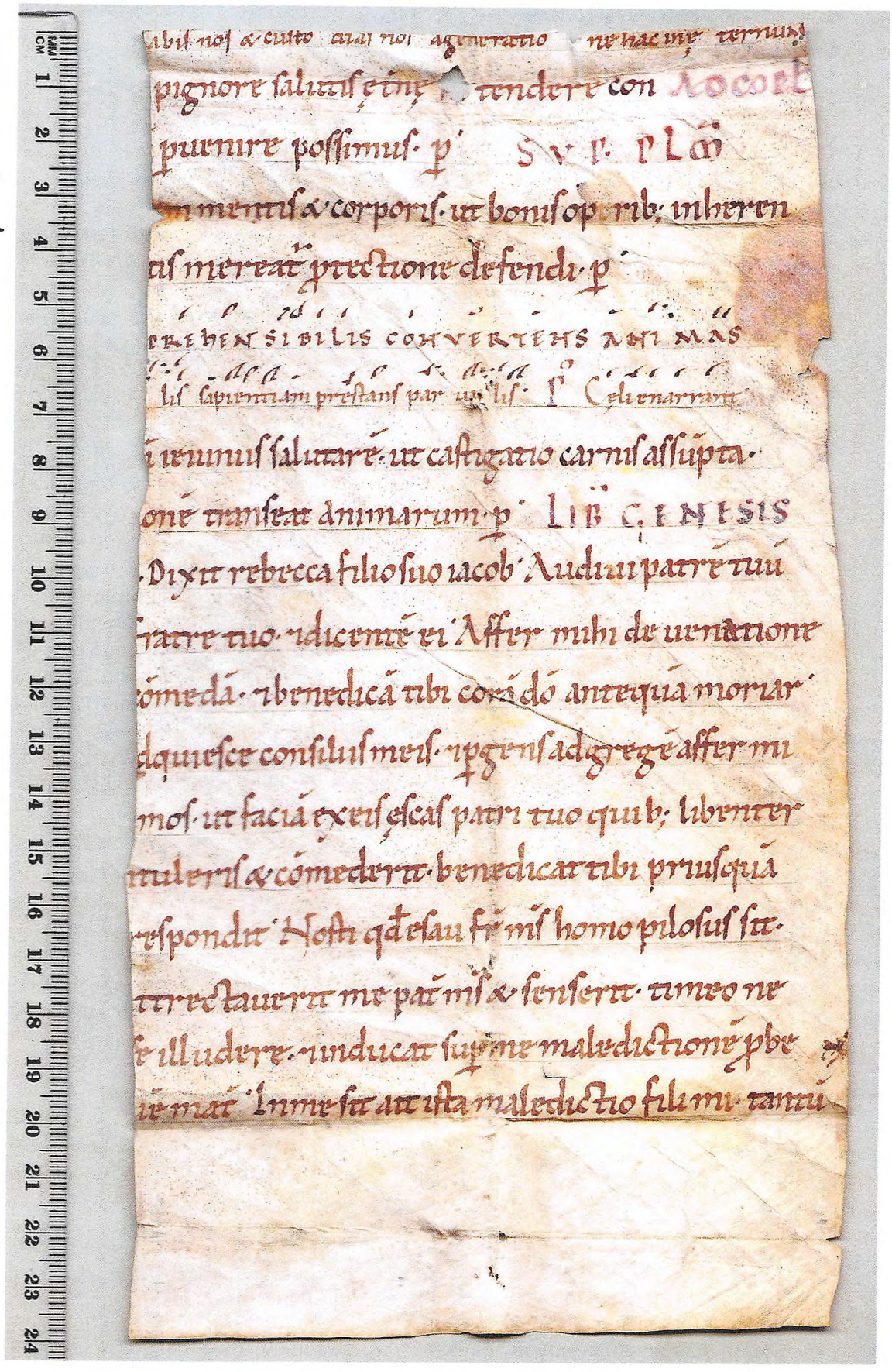
Marbę StA, Best 315ᵃ, Pfarrei Immenhausen, Inventar Inv. redig 1685

CCSL 48, S. 776, Z. 22-30

= Kap. 10, Z. 22-30

von Lib. 21

aus:
Marbg StA
Best. 319
Pfarrei Spangenbg, Gotteskastenrechng Elbersdorf 1608

Kassel, Landeskirchl. Arch.
1 Bl., Missale
beschnitten
aus Trägerband von 1608
446 Fragm. Elbersdorf 1608
StA MR 319 Spangenberg Gotteskastenrechng Elbersdorf 1608

§ 7

Die Zentraldirektion hat folgende Aufgaben:

1. die Wahl des Präsidenten oder der Präsidentin nach Maßgabe der Wahlordnung gem. § 14.
2. die Wahl Ordentlicher und Korrespondierender Mitglieder nach Maßgabe der Wahlordnung gem. § 14;
3. die Beschlussfassung über Änderungen der Satzung, der Wahlordnung und der Geschäftsordnung des deutschen Instituts für Erforschung des Mittelalters;
4. die Beratung und Beschlussfassung über das Forschungsprogramm der MGH und seine Durchführung, insbesondere über
   a) die Aufnahme neuer Projekte und Kontrolle der Durchführung laufender Arbeitsvorhaben;
   b) die Art und Folge der Veröffentlichungen sowie Neudrucke.
5. die Beschlussfassung über den Haushaltsplan;
6. die Beratung in Angelegenheiten des deutschen Instituts für Erforschung des Mittelalters.

§ 8

(1) Der Präsident bzw. die Präsidentin leitet die MGH.

(2) Der Präsident bzw. die Präsidentin leitet das deutsche Institut für Erforschung des Mittelalters nach Maßgabe der Geschäftsordnung gemäß § 12 (4).

§ 9

(1) Der Präsident oder die Präsidentin vertritt die MGH gerichtlich und außergerichtlich. Er oder sie führt die laufenden Geschäfte, vollzieht die Beschlüsse der Zentraldirektion und des Ortsausschusses. Er oder sie verwaltet das Vermögen der MGH.

(2) Der Präsident oder die Präsidentin stellt die Mitarbeiter und Mitarbeiterinnen des deutschen Instituts für Erforschung des Mittelalters an und übt ihnen gegenüber die Funktionen des Arbeitgebers oder der Arbeitgeberin aus.

(3) Der Präsident oder die Präsidentin genehmigt die Benutzung der vorhandenen Sammlungen und Vorarbeiten und die Veröffentlichungen aus diesem Material.

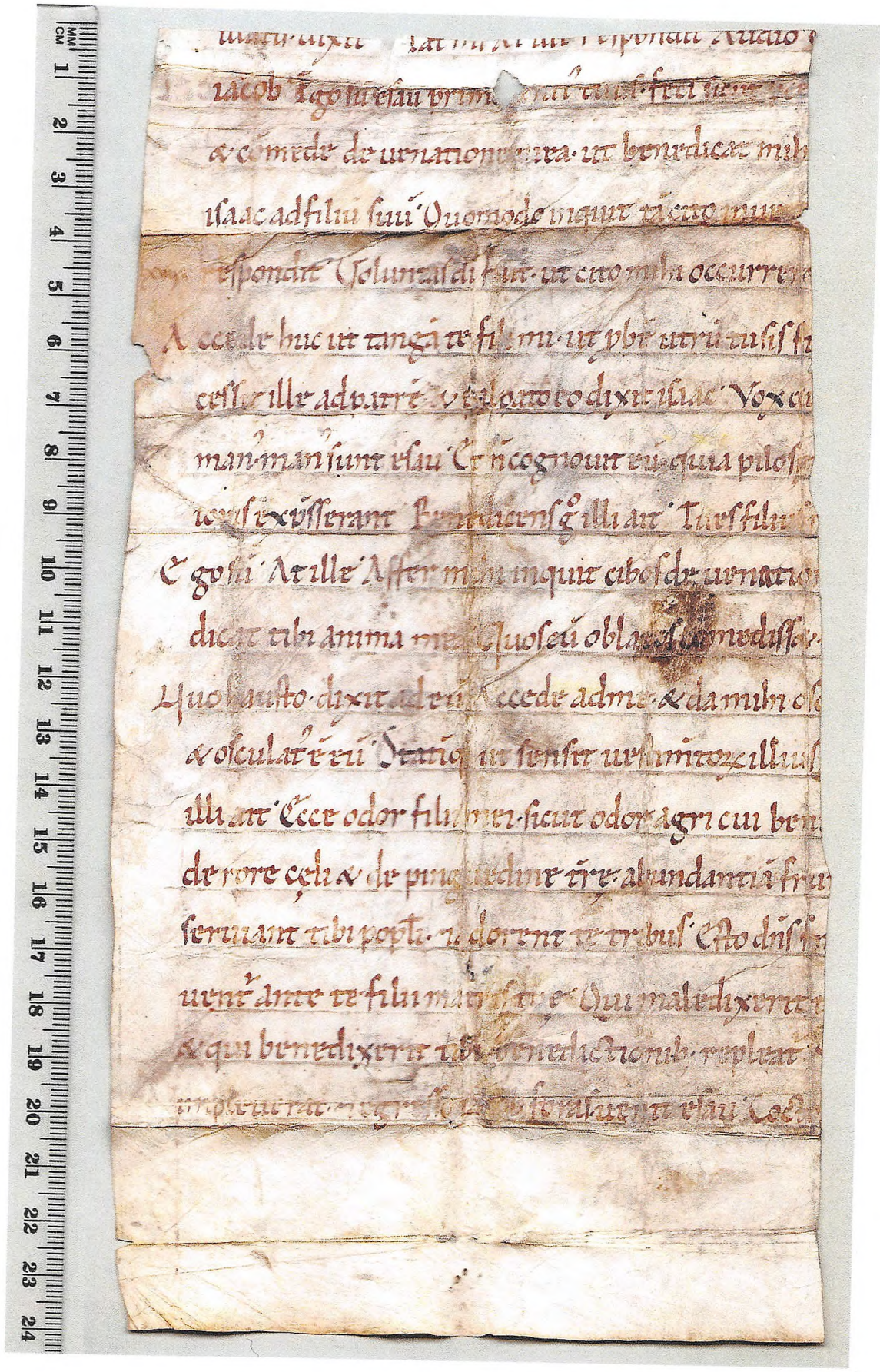
§ 10

(1) Der Präsident oder die Präsidentin erstattet einen Jahresbericht über die allgemeine Lage der MGH, über den Stand der wissenschaftlichen Arbeiten und über die von der Zentraldirektion gefassten Beschlüsse.

(2) Der Bericht wird dem zuständigen Bayerischen Staatsministerium überreicht. Er ist in geeigneter Form zu veröffentlichen.

§ 11

(1) Die am Sitz der MGH ansässigen Mitglieder der Zentraldirektion bilden den Ortsausschuss.

Kassel Landesbibl. Ms. theol. fol. 60
Fragm. Ellendorf 1608

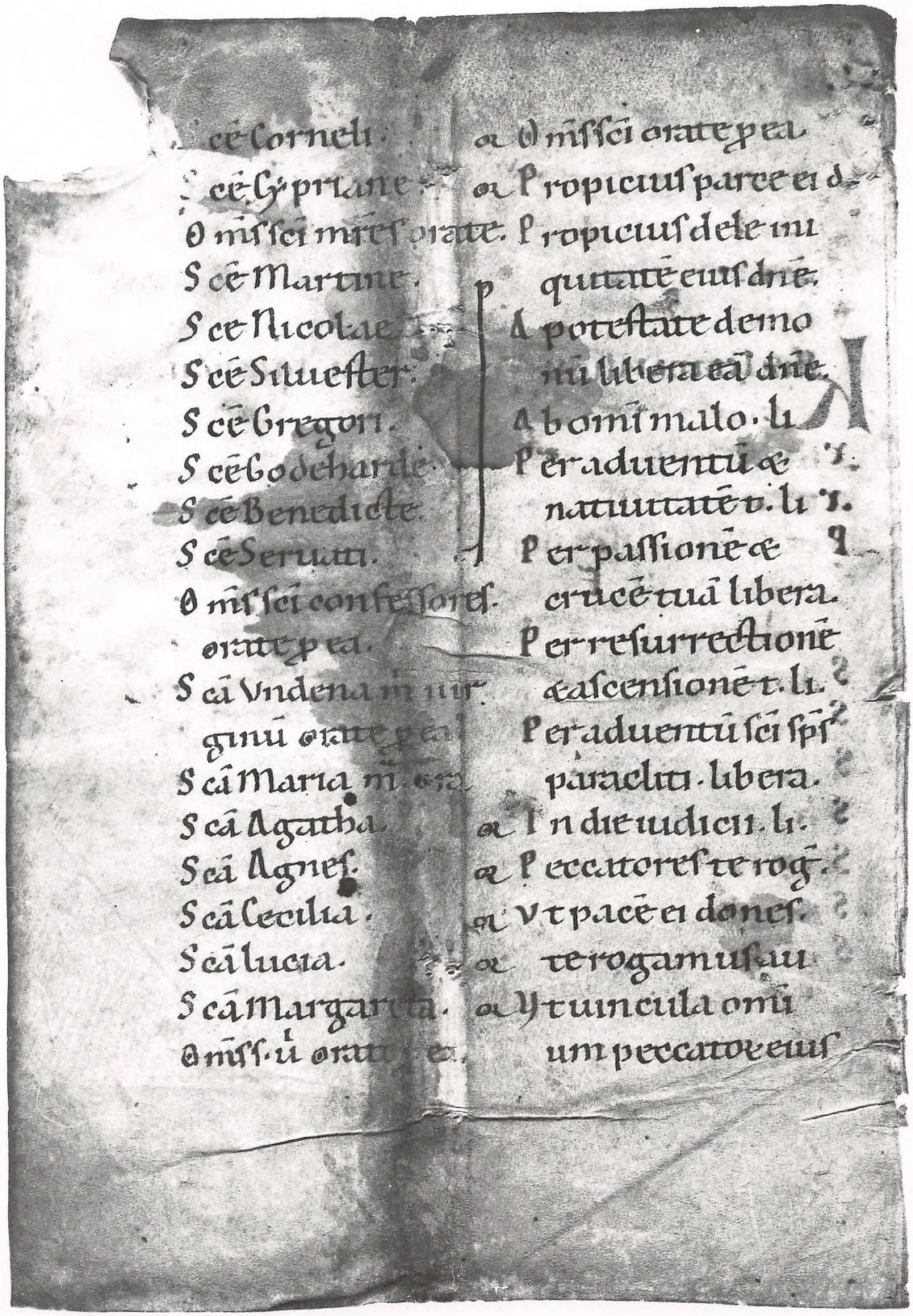
clemẽter cõcedat. auferat oĩa ma
la quę egisti. tribuat ẽgrã quam
semp optasti. qũi uiuit & r. Sit nom
dñi benedicta. ex hoc. adiutorium.
quf. Benedictio dñi.

Hec letania dicatur cum infirmo agonizãte.

Kyrieleyson.	℟	S cẽ Iohannes b.
Xpẽ eleyson.	℟	Omnes sci patriarche.
Xpẽ audi nos.		orate pro eo.
Pater de celis miserere	S cẽ Petre.	or
animę eius. Filii	S cẽ Paule.	or
redemptor mundi miserere	S cẽ Andrea.	or
S pr̃s scẽ dei. miserere.	S cẽ Iacobe.	or
S cã Maria. ora pro	S cẽ Iohannes.	or
S cã Dei genitrix.	or S cẽ Thoma.	or
S cã Virgo uirg.	or S cẽ Philippe.	or
S cẽ Michahel.	℟ or Omnes sci apli & ev̄.	or
S cẽ Gabriel.	℟ or S cẽ Stephane.	or
S cẽ Raphahel.	or S cẽ Laurenti.	or
Omnes sci beatorum spũ	S cẽ Vincenti.	or
um ordines orate p	S cẽ Clemens.	or

Marbg StA. Depositum Pfarrei + Hilde Stiftung Spangenberg 1

Marb. S1A, Depositum Pfarrei + Hilde Stiftg. Spangenberg 1

cē Corneli.
cē Cypriane.
O missei mīes orate.
S cē Martine.
S cē Nicolae.
S cē Siluester.
S cē Gregori.
S cē Godehardē.
S cē Benedicte.
S cē Seruati.
O mīssei confessores orate p ea.
S cā Vndena mīr. gīnū orate p ea.
S cā Maria mīra
S cā Agatha
S cā Agnes.
S cā Cecilia.
S cā lucia.
S cā Margareta.
O mīss. ū orate p ea.

A O missei orate p ea
A Propicius pare ei d
A Propicius dele mi quitatē eius dnē.
A potestate demo nū libera eā dnē.
A homī malo. li
P er aduentū ē natiuitatē v. li
P er passionē ē crucē tuā libera.
P er resurrectionē ē ascensionē t. li
P er aduentū sei spī paracliti. libera.
A In die iudicii. li.
A Peccatores te rogā.
A Vt pacē ei dones.
A te rogamus audi
A Ytuincula omī um peccatoreius

locutus ē ad philippum
dicens. Surge et uade con
tra meridianam uiam
que descendit ab hierl
gatam hec ē deserta Et
surgens abiit. Et ecce uir
thiops eunuchus potens
candacis regine ethiop
qui erat sup omnes gaz
eius uenerat adorare in
hierlm et reuertebatur su
per currum suum legens q
ysaiam prophan. Dixit
aut sps philippo. Accede
et adiunge te ad currum
istum. Accurrens aut phi
lippus audiuit illum le
gentem ysaiam prophan
et dixit. Putas ne intelligis
que legis? Qui ait. Et quo
modo possum nisi aliq
ostenderit mihi? Rogi
uitq; philippū ut ascen
dens sederet cum eo. Locus
aut scripture hic erat quā
legebat. Tanq; ouis ad
occisionem ductus ē. et
sicut agnus coram tondente
se sine uoce. sic non aperi
uit os suū. In humilitate
iudiciū eius sublatum ē
generationem eius quis en
arrabit. quoniā tollet
de terra uita eius. Respondens
ns ait eunuchus philip
po. dicit. Obsecro te de
quo propha dicit. de se
ipo de alio aliquo? Apperiens
philippus os
suum dixit. cipiens ab
scriptura ista euangeliza
uit illi iesum. Et dum
irent per uiam. uenerunt
ad quandam aq
quam. et ait eunuchus
Ecce aqua. Quis prohibet
me baptizari. Et iussit
stare currum. Et descen
derunt uterq; in aquam
philippus et eunuchus
et baptizauit eum. Cum
aut ascendissent de aq

cum et illi venerunt et
cum [illegible] ipsum
derunt in naue-
etilla nocte nihil prendi
derunt. Mane aut facto
stetit ihc in littore. nō
tam tn cognouerunt discī
puli quia ihc ē. Dicit er
go eis ihc. Puerī numquid
pulmentarium habetis.
Respondernt ei. Non. Di
t eis. Mittite indextē
ram nauigii rete. et in
uenietis. Miserunt er
go rete. et iam non uale
bant illud trahere pre
multitudine piscium.
cit ergo discipulus ille
quem diligebat ihc. pe
tro. Dominus ē. Symon
ergo petrus cū audisset
quia dominus ē. tunu
ci p cinxit se erat enī
nudus et misit se in mare
lli aut discipuli nauī
go uenerunt. non enim

Magis erant a terra sicut
[illegible] cubitus trahentes
rete pisciū. Ut ergo de
cenderunt in terrā. uide
prunas positas. et pisce
sup positū. et panem. Dic
eis ihc. Afferte de piscib
quos prendidistis nunc.
Ascendit Symon petrus. et
traxit rete in terra plenū
magnis piscib centum
quinquaginta trium.
Et cum tanti essent. non ē
rissum rete. Dicit eis ih
Venite prandete. Et nem
audebat discumbentiū
interrogare eum tu quis
sciebat quia dominus ē.
Et uenit ihc. et accepit pa
nem et dat eis. et piscem
similiter. Hoc iam tertio
manifestatus ē ihc. dis
cipulis suis. cum resur
rexisset a mortuis.

Ndue[illegible] Angli dñū

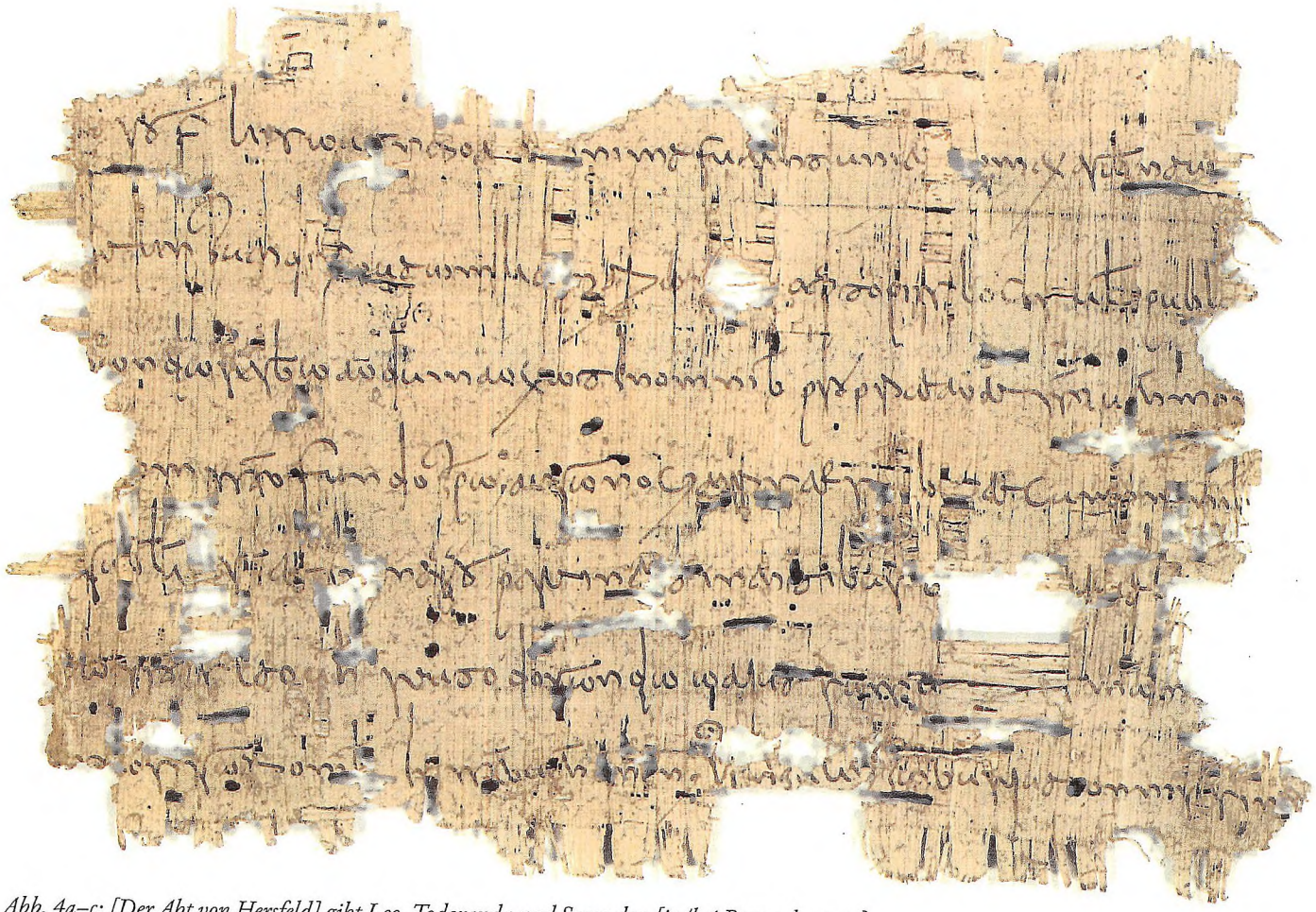

Abb. 4a–c: [Der Abt von Hersfeld] gibt Leo, Todoranda und Sassa den [in/bei Rom gelegenen] »fundus Turanus« in Erbpacht, [um 949-988], Fragment I (StAMR, Urk. 56, Nr. 2 I–III).

[Der Abt von Hersfeld] gibt Leo, Todoranda und Sassa den [in/bei Rom gelegenen] »fundus Turanus« in Erbpacht, [um 949-988], Fragment I (StAMR, Urk. 56, Nr. 2 I–III).

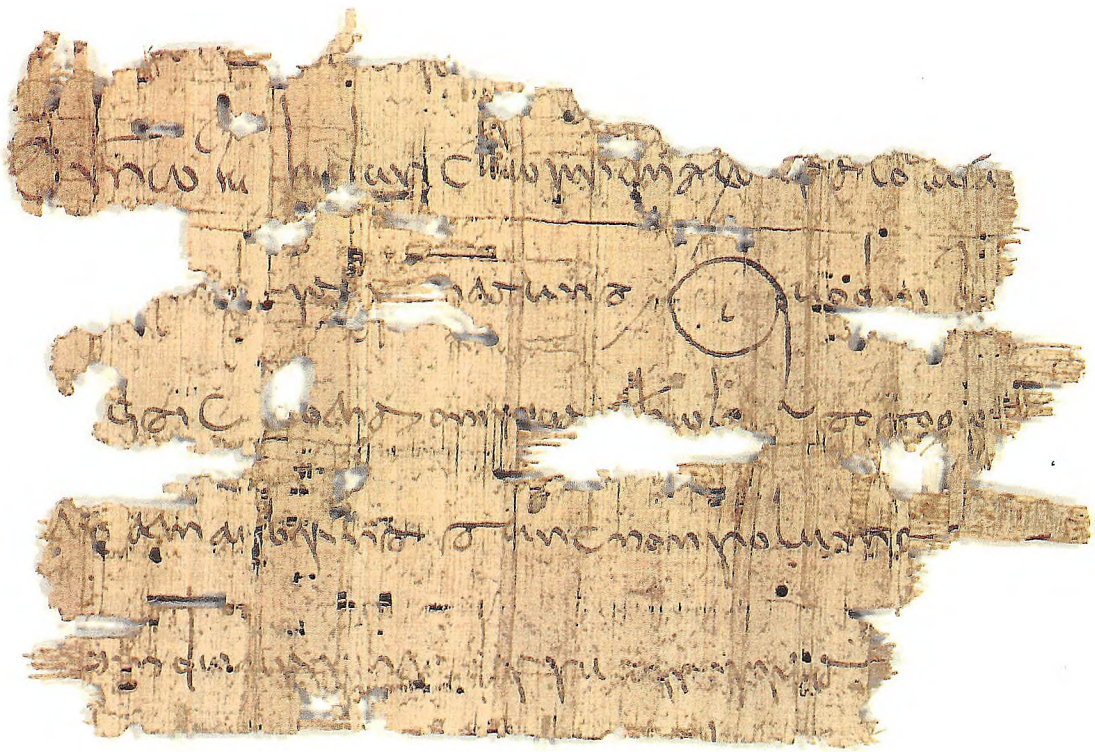

Abb. 4b, Fragment II

Marbg SIA

Abb. 4c, Fragment III

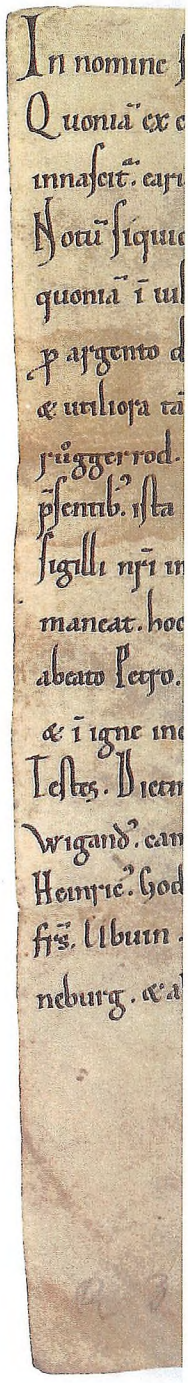
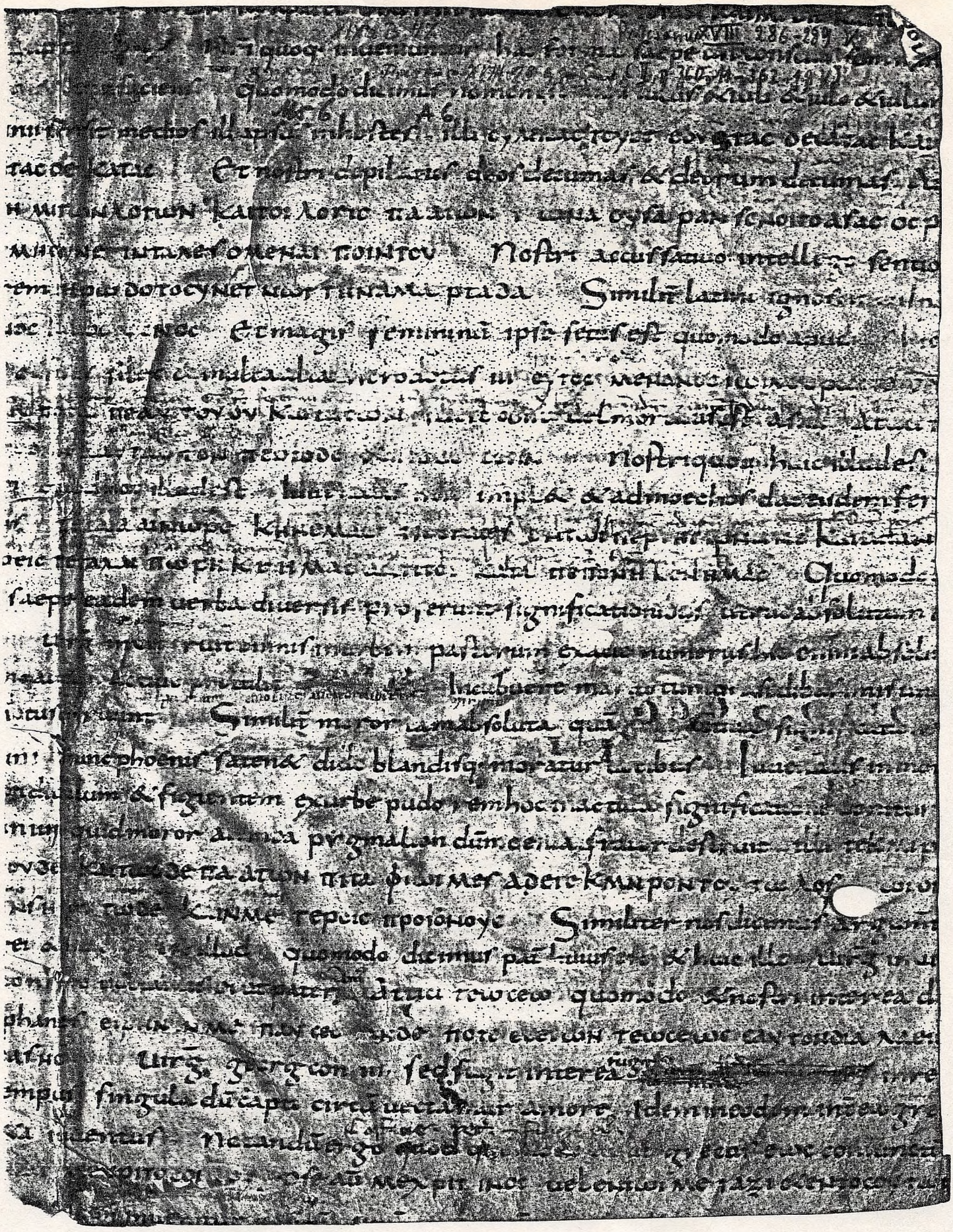

Abb. 5: Willib
im Ge

Braunau, Reputation ... Urkden 56

uarum quid proxima quid superiore nocte egerit. Illi thn kaithn sesoph
loy deic truphore ece eam pocedo khcen Huc simile iuuenalis in iii hunc
requeo monstrare & senae tantum, ptalem qualem & sciendum quod frequ
emodi pronomina. Ides demonstratiua & infinita omnia loco infinitorū
it quamtatis inueniuntur apud auctores. Dumoce hnec kataic xhloi tena
aie ea. Uirg in iii diss aliter uisum, illi kaa hathnw pan. Salustius
nota virg Salustiana
ario prodeum atq hominū fidem uictoria nobis in manu est, illi tiwn k
laatw dokhma. Nos lis aestimat, multis uerbis tam actiue quā passiue uo
una eademq significatione utimur. Mereo mereor populo & populor
c nutrior bello & bellor. Uirg georg ii. hoc pinguem & placitam pa nutri
nutrito. Idem in xi bellantur amazones armis. Illi tinec men tinet de
ri dicunt quidam boni quidam mali. Alibonus alumalus & hibonus illimalus at
oytwn kaitinoi deitoytw. Terrentius in adelphis sed quid ista aes ch
uet quid nobis cū illis. Iuuenalis in iii quomihi te solitū falsas fingere ta
laatwnenkokpa toi cano a otiatwmphc eic patpokawi twi eterwitoh
nostri in utraq significatione accussatiuo utuntur. Uirg in iii. ulciscitur
mmico a fratre recepi. Idem in iii. numquam ommer hodie moriamur inul
utraq significatione inuenitur tam placeo quam contra ledente accipie
inde uindicta non solum poena sed etiam liberatio accipitur. Ipsius umdi ec
nemis aptore recessi. Unde & asserao tam a seruitute in libertate quā liberta
rahi significat quod apud luuium in mutat legimus locis. Attici tinano t
cano tennaeterec. simile. Terrentius in adelphis aperite aliquis actutu
ttici ti ecsupuacuo adiciunt platwnen cym nociweatea yrone eoc apt
Terentius in andria subtristitiae uisus est esse aliquid tinatwne pita ai wi
ocanuscauca. Cicero philippicarum ii. illud casianum cui bono. ides cui
decuius bonū. Attici citoynna ei onoce ctinoi tocanti toy pnoc monwi twi kep
frequentissime hac figura utuntur nostri. Salustius in iugurthino hom
prosapie multarum imaginum ac nullius stipendii. toy anti toy eneka
entwi proolmeiwi kaitacai glac eynet pai katoymhtinazete ezo toy to
democ toicellnici katectnanti toy eneka ntoymnhy pertoymnwc nu
humtocanami kpa boneneo

Marb̄g UB. MSa. 6

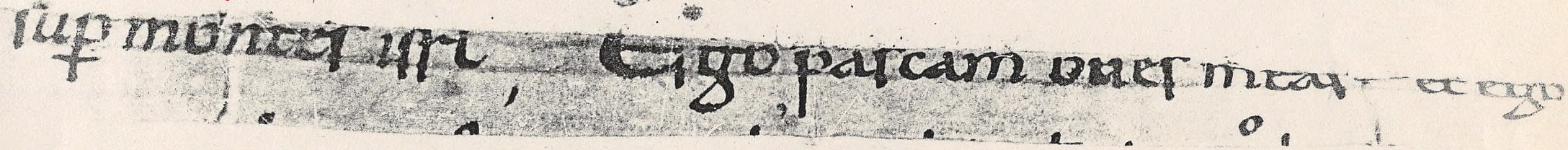

Marburg UB Msc. 6

sup mōtē ist, Ego parcam oues meas [illegible]

Nadbj UB. Msc. 54

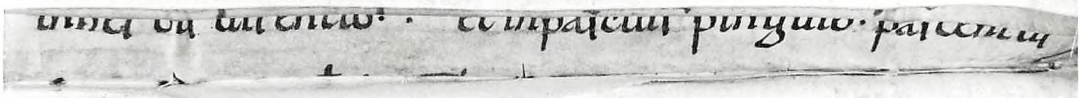
Ez. 34,14

15 cm breit

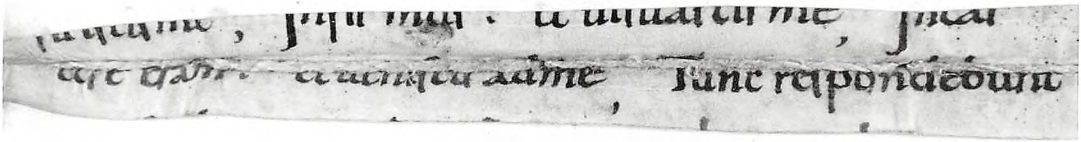
Ez. 34,15

Marb. Mscr. 54 Falz für Verstärkg

Marb UB Msc. 54

Eg. 34, 14

Kenbø UB. Msc. 54

ē gsp n-ſr. Audi ſrahel precepta dñi
mea incorde tuo quaſi in libro ſcribe & dabo
tibi ter ram fluentem lac & mel. Obſerua igi-
tur & audi uocem meam & inimicus ero tibi meus tu iſtu
dtendat populē meus legem meam inclinate
aurem uestram in uerba oris mei. Aperi
am in parabolis os meum loquar propōnes ab initio
ſeculi. Uos qui transituri estis
iordanem edificate altare domino de lapidibus quos
ferrum non tetigit & offerte sup illud holocaustu
& hostias pacifica & cas de ouibus uestris. Cum q
intrauerit terram quam dominus daturus est uobis
edificate altare dñi nr.

Tunc acceptabis sacrificium iustitie si auerteris faciem
tuam a peccatis meis. Bonum est sperare in domino
quam sperare in principibus. Benedicat nos deus
deus noster benedicat nos deus. Proprium est domine
eripere nos de manu maiestatis tue nos deus noster.
Reges terre & omnes populi laudate deum.
Esto nobis domine turris fortitudinis a facie

de quibus me domine deus meus. Quoniam ecce inimici tui
exultabunt timorati fuerunt ego autem in misericordia tua
speraui. Respice. Scriptum est enim per
cutiam pastorem & dispergentur oues gregis. Postquam autem
surrexero precedam uos in galileam ibi me videbitis dicit
dominus. Ibi temptauerunt me
patres uestri, probauerunt & uiderunt opera mea. Venite
Tibi reuelaui causam animē mee defensor uite mee domine
deus meus. Concluſit uias meas inimicus in fide
mor factus est mihi si cur le o mab scondi a
replenit & inebriauit me amaritudi ne diuiserit
iudicium mortis iram me am & posuit eum lapi
contra me unde domine iniquitatem illo rum & ne
ei cum sum a me me & defensor uite me
Omnes inimici mei. Vide Ecce
rum quasi ag nus
innocens duc ad immolandum & nescie bam
illi sed cum inimici mei aduersum me dicerent
uenite mittamus lignum in panem eius & conte
mus eum de terra uiuentium ut

Marb UB Ms. 81 Spiegel von

Germany MOR Nr. 1120

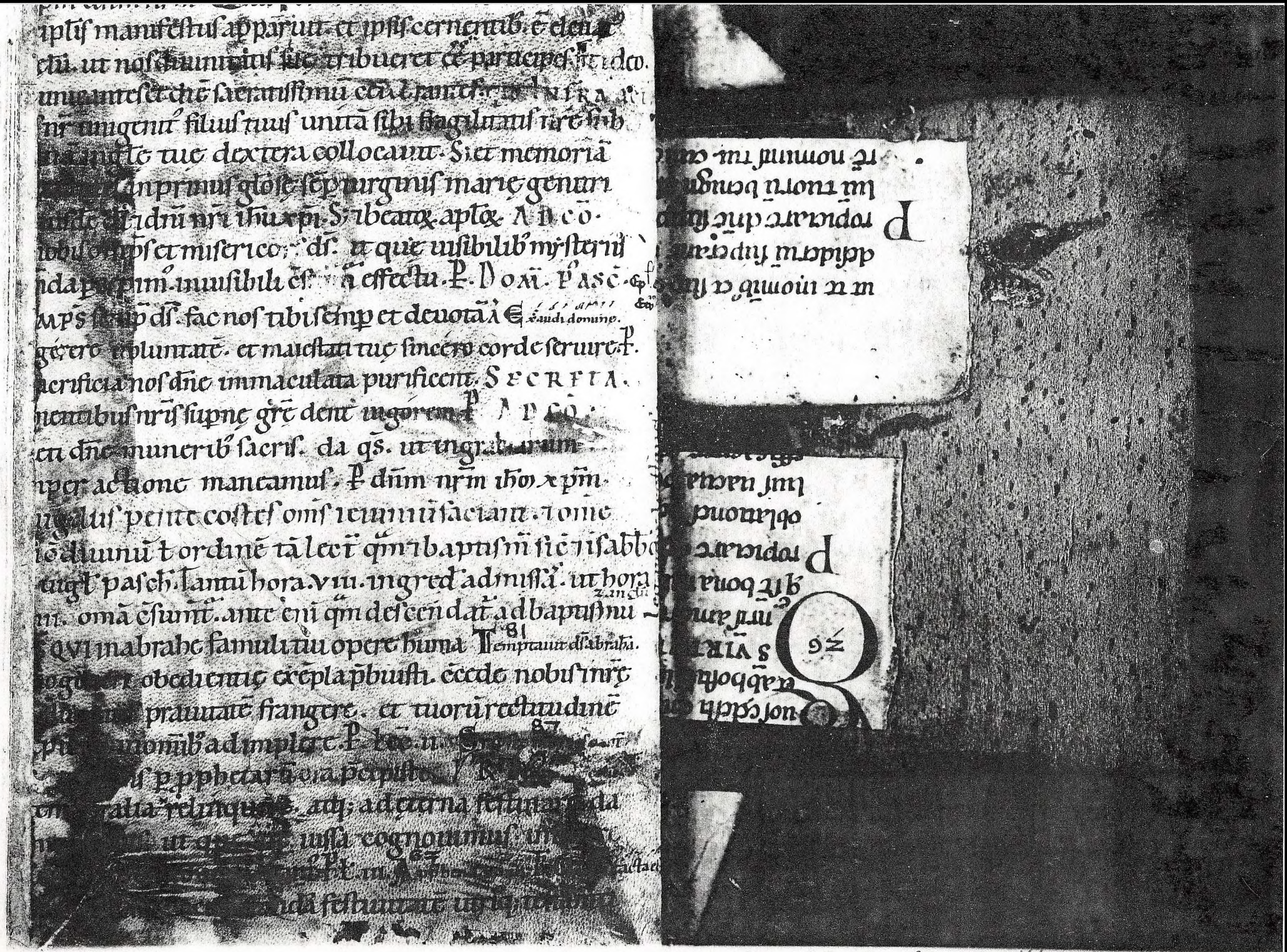
Marb. UB. Ms. 81 Spiegel hinten

ta. alij aũ duo. alius uero unũ. Unicuiq; sẽdm ppriã uirtu
tẽ. & pfectus ẽ statĩ. Abiit aũ q̃ quinq; talenta acceperat.
& operatus ẽ in eis. & lucratus ẽ alia quinq; Similit qui
duo acceperat. lucratus ẽ alia duo. Qui aũ unũ accepat.
abiens fodit in trã. & abscondit pecuniã dñi sui. Post
multũ uero tẽporis uenit dñs seruoꝝ illoꝝ & ꝓposuit ra
tionẽ cũ eis. Et accedens q̃ quinq; talenta accepat. optu
lit alia quinq; talenta dicens. Dñe. quinq; talenta tra
didisti mi. ecce alia quinq; sup lucrat su. Ait illi dñs ei.
Euge serue bone & fidelis. qa sup pauca fuisti fidelis. sup
multa te cstituã. intra in gaudiũ dñi tui. Accessit aũt
& q̃ duo talenta acceperat. & ait. Dñe. duo talenta tra
didisti mi. ecce alia duo lucrat su. Ait illi dñs ei. Euge ser
ue bone & fidelis. qa sup pauca fuisti fidelis. supra mul
ta te cstituã. intra in gaudiũ. dñi tui. GG. pp.

Lecto sci euangliu fis kmi. sollicite considerare nos
ammonet. ne nos qui plus ceteris in hoc mundo acce
pisse aliquid ceꝛnim. ab auctore mundi grauius in de
iudicem. Cũ enim augent dona. rationes etiã crescunt
donoꝝ. Tanto g̃ ee quisq; humilior debet ex munere.
quanto se obligatiorẽ ee cspicit in reddenda ratione.

Iste homo ab adolescentia su a partum meruit infirmos eu
ra re|dedit illi domi nus claritatem magnã| ceco illumi
nare & de mones effuga re. Ecce homo sine que
rela uerus dei cultor| abstinens se ab omni opere malo| & pma

ꝓceptione ꝑsentium muneꝝ firmaſet expectatu
tuorum. ℣ dnm nrm. lect. um Audi israbel mandata. 204
S incõmutabilis uultus et lum ẽternũ. respice ꝓpi
ad totius ẽcclẽ mirabile sacramtũ. et da famulis tu
hoc qđ deuote agim. cuã rectitudine uitẽ teneam. ℣.
oncede qs omps dñe. ut qsollẽpnitatẽ donu spũ sci colu
celestib desideriis accensi. fontẽ uitẽ sitiam. ℣ eund
finitis lectionib descendendũ ẽ ad baptisinũ imm
reuerentia. decantãdo letaniã. Hac expleta. ba
dum est. sicut inuigilia paschẽ. Deinde ingredi
est ad missam. et per agitur ordine suo. Introit
ORS qs omps dñe. ut claritatis tuẽ lux nos splendor
geat. et lux tuẽ lucis corda eorũ qui ꝓ gram tuã r
tis. sci spũ illustratione confirmet. ℣ inunitate ei dẽ
lect. ℣ actũ est cũ apollo cet corinthi. Alla Confitem. R. Laudate. cvg
hostias ppli tui qs dñe miseratus intende. et SECR
ut tibi reddantur acceptẽ conscientias nras spũs
salutaris emundet ad uentus. ℣ dnm. PREFAC
D ℣ xpm dnm nrm. Qui ascendens sup omnes celos. se
ad dexteã tuã ꝓmissũ spm sctm hodierna die in
adoptionis effudit. Qua ꝓpt pfusis gaudis. totus i
be trarũ mundus exultat. Sed et supne uirtutes atq
glie potestates. ỹmnũ glẽ tuẽ ẽcinunt sine fine d
omunicantes. i diẽ sacratissimũ pentecostes ce INFRA
lebrantes. q spũs sc̃s aplis in numeris linguis apparuit. Sz
hanc g oblationẽ seruitutis nrẽ. sed et cuncte familie
tuẽ quã t offerimus. ꝓhis quoq; quos regenerare dign
es ex aqua et spũ scõ. tribuens es remissionẽ omnium
peccatorũ. Qs dñe ut placat accipias. Ad cõ Vla

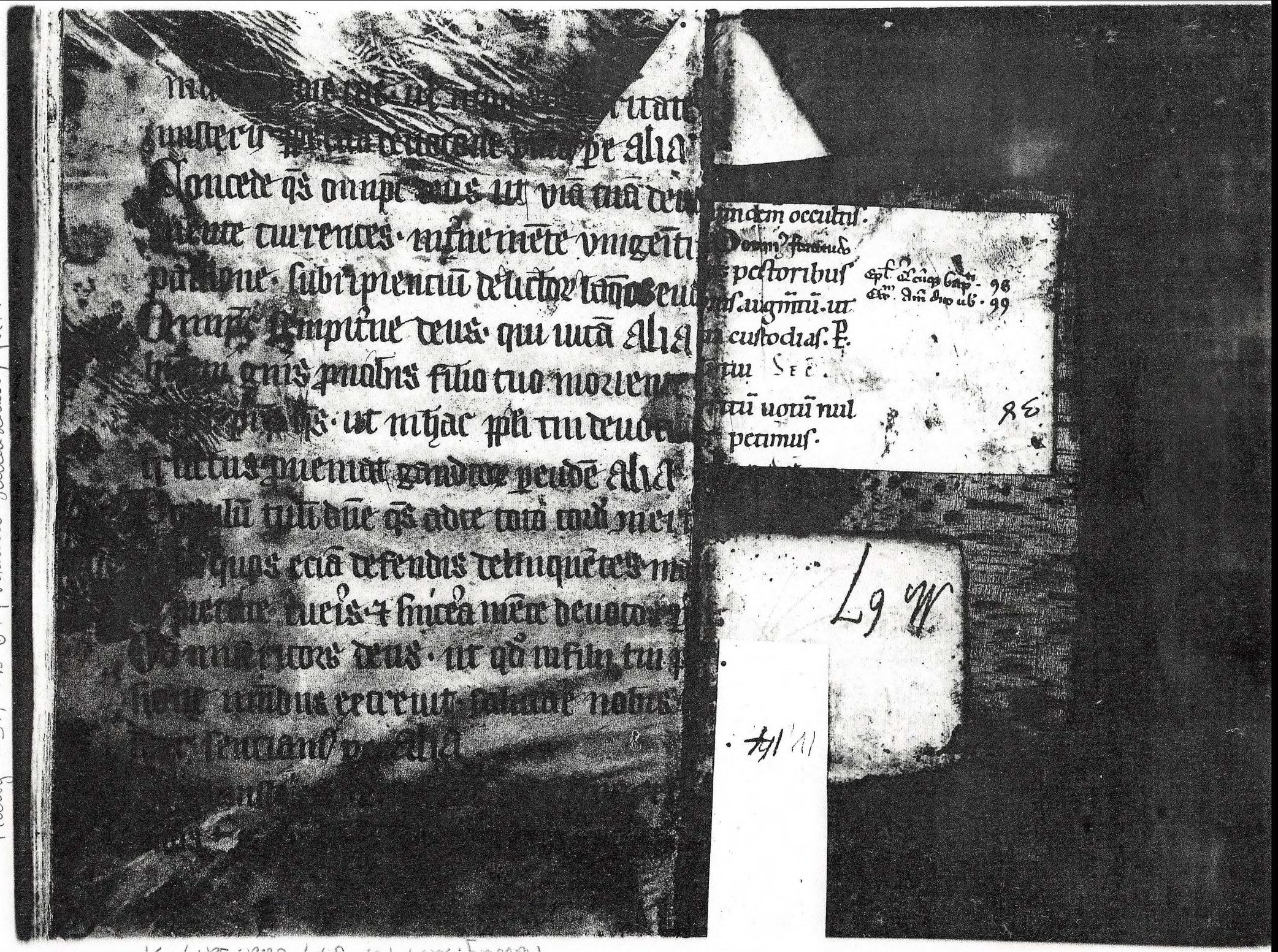

Marburg, UB, Ms. 67, 204v / Lint. Iuvencelus

Mainz UB. Ms. 67, fr. 203v / 204r

tutorum. ℣ dñm nr̃m. lect. iii

s incõmutabilis uirtus et lum̃ ẽternũ. respice ꝓpic
ad totius ẽccle mirabile sacramẽtũ. et da famulis tu
hocqđ deuote agim̃. cuã rectitudine uitẽ teneam̃. ℣ R
oncede qs omps ds. ut qsollẽpnitatẽ donis spũs sci colu
celestib̃ desideriis accensi. fontẽ uitẽ sitiam̃. ℣ eund
finitis lectionib̃ descendũ ẽ ad baptismũ mm.
reuerentia. decantando letaniã. Hac expleta. ba
dum est. sicut mugilia paschę. Deinde ingredi
est ad missam. et peragitur ordine tuo ✡ ORA
ORS qs omps ds. ut claritatis tuę sup nos splendor
geat. et lux tuę lucis corda eorũ qui p gratiã tuã r
tis. sci spũ illustratione confirmet. ℣ inuitate ei de
lect. ℣ actuest cũ apollo ẽt corinthi. Alla Confitem. R. Laudate. VG
postias ppli tui qs dñe miseratus intende. et SPER
ut tibi reddantur accepte consuetudines nrãs spũs sc
salutaris emundet aduentus. ℣ dñm. PRFAC
D ℣ xpm dñm nr̃m. Qui ascendens sup omnes celos. se
ad dexteram tuã p missionem spũs sci hodierna die in
adoptionis effudit. Qua ppter profusis gaudiis. totus i
beatarũ mundus exultat. Sed et supne uirtutes atq
glorie potestates. ymnum glorie tue ẽcinunt sine fine d
omunicantes. diem sacratissimum pentecostes ce INFRA
lebrantes. q spũs sc̃s aplis innumeris linguis apparuit. ꝑ
Hanc igitur oblationem seruitutis nrę. sed et cuncte familie t
tue quam tibi offerimus. ꝓpitius quoq; quos regenerare dign
es ex aqua et spũ sco. tribuens eis remissionem omnium
peccatorũ. Qs dñe ut placatus accipias. AD COS

Vulgata Liber Ecclesiasticus 41,21–42,7 42,8– 11.

Ms 375/12 Sur IV a 52

KOPIE VON MS. 375/12 .... DER UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK MARBURG.
AUSWERTUNG, VERVIELFÄLTIGUNG UND VERÖFFENT-
LICHUNG NUR NACH RÜCKSPRACHE (ANSCHRIFT:

re inspeciae · et in medio
mulierum noli commo rari
Deuestimentis enim procedit
tinia · & am biere in quitas ui
ri; melior inquitas uiri · quã
bone faciens mulier confun
dens mobprobrium; memor
ero igitur operum dñi · et quę
uidi adnuntiabo; In ser mo
nibus dñi opera eius respexit
sol inlumi nans p omnia res
pexit; et gloria dñi plenum
est opus eius; non ne dñs fecit
scos enarrare omnia mirabi
lia sua · que confirmauit dñs
omnipr stabilire in gloria sua;
Abyssum & cor hominis in
uestigauit; Cognouit dñs
omnem scientiam et inspexit
insignum eius; Adnuncians
que pterierint · et q; supuen
tura sunt; Reuelans uestigia occultorum · Non praeterit illum omnis cogitatus · & non abscondit se abeo ullus sermo magnalia sapientię suae decorauit · qui est ante saeculum et usq; in saeculum; Neq; adiectum est · neq; minuitur; et non egit alicuius consilio · quam deserabilia omnia opera eius ·

et manet in saeculum · et nomi
ne cessitatem omnia oboediunt
ei; omnia duplicia unum con
tra unum · et non fecit quicquã
deesse unus cuiusq; confirmauit
bona · & quis satiabitur · uidens
gloriam eius;

LAUS CREATURAE

Altitudinis firmamentum pulchri
tudo eius · species caeli in uisione
gloriae sol aspectu · adnun
cians uas admirabile in excel
sis in meridiano exura terra
inconspectu ardoris eius qui sus
tinebit · fornacem cum
in operibus ardoris; Triplic
exurens montes radios igneos ex
et refulgens radius eius obcec
at; magnus dñs qui fecit il
et in sermonibus festinauit iu
luna in omnibus in tempore si
sio temporis · & signum aeui
die festi; luminare quod mu
inconsummationem; men
dum nomen eius est · crescen
rabiliter in consummatione
castrorum in excelsis; In firm
caeli resplendent species caeli
ria stellarum mundum ilum
in excelsis dñs in uerbis sci;
ad uultum · & non exardescet
gilus sus; Vide arcum · & be

Vulgata liber eccles. 42,12–23 · 42,24–43,12

KÖNIGL. UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK MARBURG

Marb. UB. Hs. 375/12

IVB 280

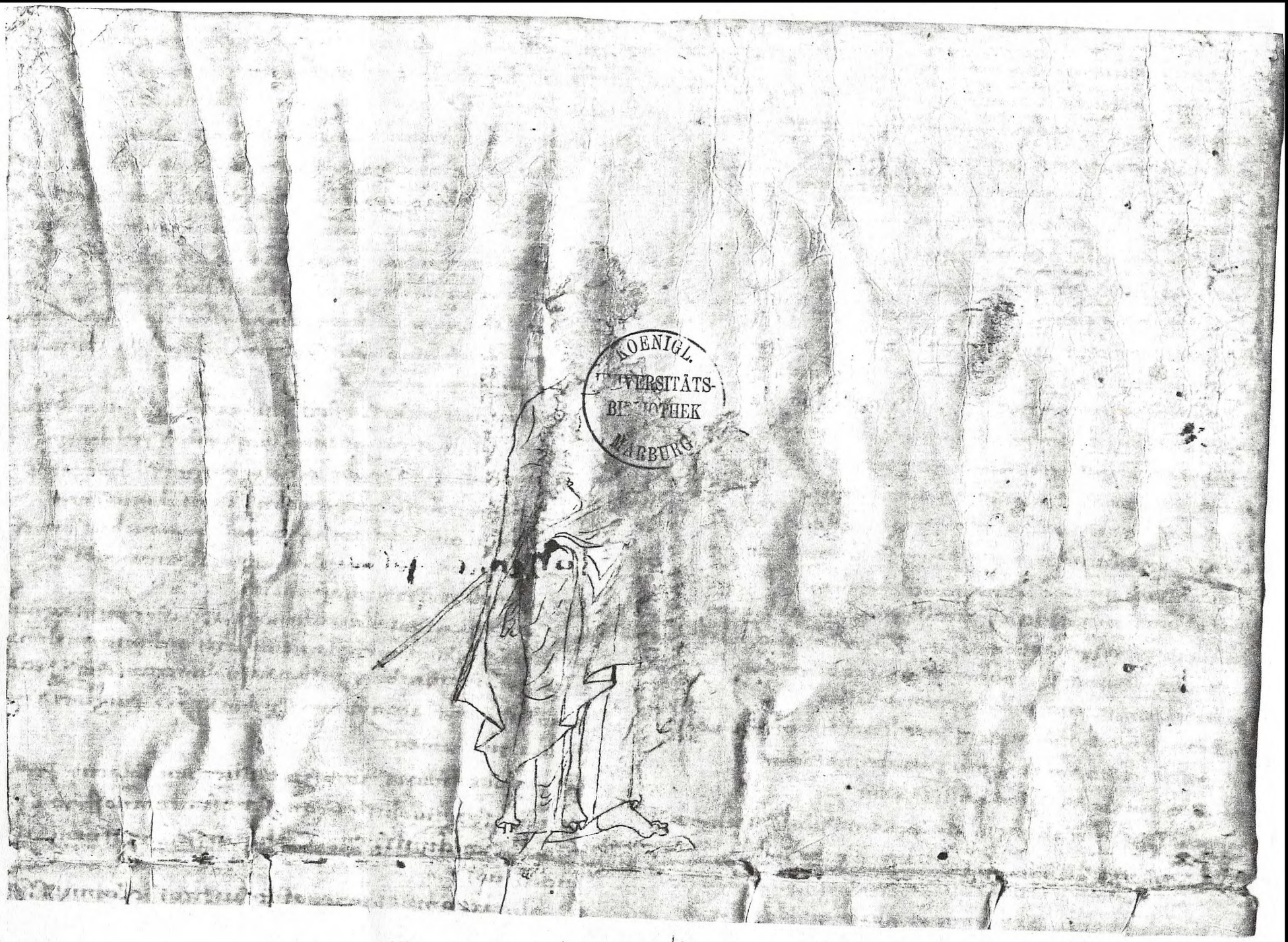
n repugnantes · Et oblite estis consolationis que vobis ta
m filius loquitur dicens · Fili mi noli neglegere disciplinā
neque fatigeris dum ab eo arguaris · Quem enim dili
gat castigat · flagellat autem omnem filium quem recipit
disciplina perseuerate tanquam filiis vobis offertur ·
Quis enim filius quem non corripiat pater · Quod si extra
disciplinam estis · cuius participes facti sunt omnes · Ergo
spurii & non filii estis · Deinde patres quidem carnis nr̄e
habuimus erudientes · & reuerebamur eos · Non multo ma
gis obtemperabimus patri spirituum & viuemus · Et illi
quidem in tempore paucorum dierum secundum uoluntā
suam erudiebant nos · Hic autem ad id quod utile est
in sanctificationem eius · Omnis autem disciplina
in presenti quidem uidetur non esse gaudii sed meroris · Postea
uero fructum pacatissimum exercentibus per eam reddet iustitiæ ·
Propter quod remissas manus & soluta genua erigite
& rectos gressus facite pedibus uestris · Ut non claudicans
quis erret · magis autem sanetur · Pacem sequimini cum om
nibus & sanctimoniam sine qua nemo uidebit dm ·
Intuentes ne quis desit gratiæ dei · Ne qua radix amari
tudinis sursum germinans impediat · Et per illam inqui
nentur multi · Ne quis fornicator aut prophanus ut esau ·
qui propter unam escam uendidit primogenita sua ·
Scitis enim quoniam & postea cupiens hereditare benedictionē
reprobatus est · Non enim inuenit paenitentiæ locum ·
quamquam cum lacrimis inquisisset eam ·
Non enim accessistis ad tractabilem & accensibilem ignē
& turbinem & caliginem & procellam & tubæ sonum
& vocem uerborum · Quam qui audierunt excusauerunt
ne sibi fieret uerbum · Non enim portabant quod dictum est

Exodus 19 Hebreos 12,4 (18)–20 (33)

Mo 375,16
aus
IVB 280

et gratia stabilire cor hominis quæ non prodest eis
tantibus meis · Habemus altare de quo edere non habent po
testatem qui tabernaculo deseruiunt · Quorum enim animā
lium infertur sanguis pro peccato in sanctuaria per pontificem · ho
rum corpora cremantur extra castra · Propter quod &
ihs · ut sanctificaret per sanguinem populum extra portam
passus est · Exeamus igitur ad eum extra castra improperium
eius portantes · Non enim habemus hic manentem ciuita
tem sed futuram inquirimus · Per ipsum ergo offeramus
semper hostiam laudis semper d̄o · Id est
fructum labiorum confitentium nomini eius · Beneficen
tiæ autem & communionis nolite oblivisci · Talibus enim
hostiis promeretur d̄s ·
Obedite præpositis uestris & subiacete eis · Ipsi enim per
vigilant quasi rationem pro animabus uestris reddituri ·
Ut cum gaudio hoc faciant & non gementes · hoc enim
non expedit uobis · Orate pro nobis · Confidimus enim
quia bonam conscientiam habemus · in omnibus bene
volentes conuersari · Amplius autem deprecor uos hoc fa
cere quo celerius restituar uobis ·
Deus autem pacis qui eduxit de mortuis pastorem magnum
ouium · In sanguine testamenti æterni dñi nr̄i ih̄u
apte uos in omni bono ut faciatis uoluntatem eius · faci
ens in uobis quod placeat coram se per ih̄m xp̄m · cui gloria in
sæcula sæculorum · amen ·
Rogo autem fratres · ut sufferatis uerbum solacii · Et
per pauca scripsi uobis · Cognoscite fratrem nostrum
timotheum dimissum · Cum quo si celerius uenerit
uidebo uos ·
Salutate omnes præpositos uestros & omnes sanc

KOPIE VON MS. 375/16 DER UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK MARBURG.

Marb UB. Ms. 375/16

Vulgata Jesaias 45,6–20 XIXeB 15

UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK MARBURG

Egodns & non est alter · formans lucem & creans tenebras · faciens pacem & creans malum · Egodns faciens omnia hæc
orite cæli desuper & nubes pluant iustum · aperiatur terra & germinet salvatorem · & iustitia oriatur simul · Egodns creaui eum Væ qui contradicit fictori suo testa de testis terræ · Numquid dicit lutum figulo suo quid facis · & opus tuum absque manibus est · Væ qui dicit patri quid generas · & mulieri quid parturis · Hæc dicit dns sanctus plasmator eius Interrogate me · Super filios meos · & super opus manuum mearum · mandate mihi · Ego feci terram & hominem super eam creaui ego · Manus meæ extenderunt cælos · & omni militiæ eorum mandaui · Ego iustitiam excitaui eam in directum · & omnes vias eius dirigam · Ipse ædificabit ciuitatem meam & captiuitatem meam dimittet · Non in pretio · neque in muneribus dicit dns exercituum ·
Hæc dicit dns · Labor ægypti & negotiatio æthiopiæ · & sabaim uiri sublimes ad te transibunt · & tui erunt · & post te ambulabunt uincti manicis pergent · & te adorabunt · & te deprecabuntur · tantum in te est dns · & non est absque te dns · Vere tu es dns absconditus deus israhel saluator · confundentur & erubuerunt omnes simul habierunt in confusione fabricatores erroris · Israhel saluatus est in dno · salute æterna · Non confundemini & non erubescetis usque in sæculum sæculi · Quia hæc dicit dns creans cælos ipse deus formans terram & faciens eam · ipse plasmauit eam · Non inuanum creauit eam · ut habitaret formauit eam · Ego dns & non est alius · Non in abscondito locutus sum · in loco terræ tenebroso · Non dixi semini iacob frustra quærite me · Ego dns loquens iustitiam annuncians recta ·
& [illegible] simul · ut saluam

KOPIE VON MS. 375/14 DER UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK MARBURG.
AUSWERTUNG, VERVIELFÄLTIGUNG UND VERÖFFENTLICHUNG NUR NACH RÜCKSPRACHE (ANSCHRIFT: WILHELM-RÖPKE-STRASSE 4, D 3550 MARBURG)

natura presumat · Clamante apto · Non est nob colluctatio aduersus
carnem & sanguinem sed contra principes & potestates aeris huius,
contra spiritalia nequitie in celestibus, et sicut ipse iterum dicit ·
Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius?
gratia dei per ihm xpm dnm nrm; & iterum · gratia dei ita quidem non
& gratia eius in me uacua fuit; sed plus illis omnib; laboraui; Non ego
autem sed gratia dei mecum · Quod gratia dei non solu peccata dimittat
sed etiam adiuuet · ne committantur & leximpleatur · non sicut aiunt
lagus facile quasi ne gratia dei

Illud etiam ad inuectas carthaginensis synodi decreta confirmandum est
quasi proprium apostolice sedis amplectamur · Quod scilicet & in tertio capitulo
definitum est · Utquicunq; dixerit gratiam dei qua iustificamur
per ihm xpm dnm nrm · Ad solam remissionem peccatorum ualere quae
iam commissa sunt · Non etiam ad adiutorium ut non committantur ·
anathema sit · & iterum quarto capitulo · ut quisquis dixerit gratia
dei per ihm xpm · propter hoc tantum nos adiuuare ad non peccandum
quia per hanc reuelatur & aperitur intelligere nam ad facienda
Ut sciamus quid appetere & quid uitare debeamus · Non autem illam
nob prestari ut quae faciendu cognouimus etiam facere diligamus aut
habeamur anathema sit · Cum enim dicat apostolus scientia inflat
caritas uero edificat · ualde impie ut erudamur de eaque ipsa
nos habere gratia xpi · & de eaque edificari non habere · Cui scilicet
donum dei & scire quid facere debeamus & diligere ut faciamus ut
edificante scientia non possit inflare sicut autem de dono scripture
quidem & hominem scientiam · Ita etiam scripturae caritas ex dono est ·
Item quinto capitulo ut quisquis dixerit ideo nob gratiam iusti

Marb UB-
375 | 74

Nauk UB. Rps. 375/74

degrandis

Ms. 375/74
Ms. 375/74

KOPIE VON MS. 375/74 DER UNIVERSITÄTS-bibl. Marb

mam exercit. orare non cessat. Cui hec & talia diceret. diocletian. aut tu ne es sebastian. que nos ducib⁹ sagittis intici iussisti. Sebastian. dixit. Ad hoc me dns ms ihs xpc resuscitare dignat. vt conuenia & conteste uos coram omi ppto in iusto iudicio psecucione uram in xpi famulos ebullisse. Te iussit eu radiis fustigari quadiu spm exalaret. Pea beat⁹ sebastian⁹ aparuit isono sic lucine dicens. mitto cripe tua uestigia aplor sepelie me. te beata lucina cu seruis suis medio noctis abiit. eleuans eu. posuit in pauone suo. & pduxit ad locu & ibi ubi ipse imperauerat cu omi diligentia sepeliut.

℟ Beatus estu & bene ubi erit egregie martyr se basi
lica ne qua cum sanctis gaudet bis & cum angelis exulta
bis in e ternum. ℣ Beatus es xpi martyr sebastia ne
& benedictus sermo oris tui n Quia. Jn mat laud.

℟ Sebastianus dei cultor studiose cura hac sub absconso clamide
scor animas confortare spem promittens & regnum consequi sempiternu.
℟ Si ego uerus xpi seruus sum & si uera sunt omnia que exore
meo hec mulier audiuit & credidit aperiat os eius qui aperit os zacharie
pphete sui. ℟ Ad hanc uocem xpi militis sebastiani ilico apertum
est os uxoris nicostrati. ℟ Zoe uxor nicostrati dixit beato sebastiano
beatus estu & benedictus sermo oris tui. ℟ Ses sebastianus dixit
nicostrato saluator noster ppeccatoribus scribere dignatus est suam
psentiam. Collecta Finitur
Omnis ippie uoluit uiuere in ecclesia ibi psecutione pati

Mus XIXaA 164 b (Burstall-Conwy) hereu

Marb. UB. Hs. 375/116

cessant. Cui hec & talia diceret.

ebastian quē nos ducu sagittis

an dixit. Ad hoc me dns nr ihs

ut conuenia & comtester uos

udicio psecutionē uram xpi

sit eu tadiu fustigari quadiu

ebastian aparuit i sono sce lucme-

a uestigia aplor sepelie me-lē

ui medio noctis abiit eleuans

& pdixit ad locu & ibi ubi ipse

genua sepeliuit.

erit egregie martyr sē basti

ide bis & cum angelis ecculta

s est xpi martyr sebastia ne

tu n Rua. In mar Laud.

se cura bat sub absconso clamide

pmittentis & glam consequi sempiterna.

im & si ucra sunt omnia que exore

dat aperiat os eius qui aputt os zacharie

em xpi militis sebasti ni ihco apertum

oc uxor mostrari dixit beato sebastiano

no oris tui. A Sct sebastianus dixit

peccatoribus scribere dignutus est suam

c t a Iuncur

e in xpo ihu. psecutionē pati

abinfamia habuim. relinquentes i patrono tre

dam. que nos i xpiane possum ad bibendu in do

Diues eni e in omib xpc. & larga ubtas sue affluc

omib ad se uenientib meliora exhibe qua roga

eni eu esset in creduli donatu uobis e lum uer

noscere. quanto magis credentib omia uob. quec

poposcerit donabuntur. Strenu us

Erat namque in sermone uerax in iudicio ius tus

pui dus in bonitate con spicu us in uniuersa mor

pie clarus. In commisso quoq fidelis in unc

Ad hoc tantum sub clamide xpi militem agebat

absconditum ut deo redderet animas quas diabolus conabat

Verba mea. A Carissimis comitibe uiris marcellino &

bat blandimenta respuere & momentanea tormentorum

timere. Vne dns nr. Sebastianus uir xpianissimus

tabat militaris habitus & clamidis obumbrabat aspect.

Tunc marcus ait. Discite parentes carissimi. & ur o

discat iugalis affect. aduersus pugna diabolu. &

sagittas carnalis desiderii clipeu uirtutu oppo

oms q ad decipiendos scos uenerat unanimit

xpo nicostrat eu comuge sua se urgebat dic

capia cibu nec potu. nisi misteriu m xpiane

fuerit tantu. Cui sct sebastianus dixit. Muta dig

tua & cē incipe xpi magis pmiscrimur qua pf

itaq consiliu meu & omi quos carcer inclusit.

(Burtscheid-Convey) hernach Rom retour 29 III 1934

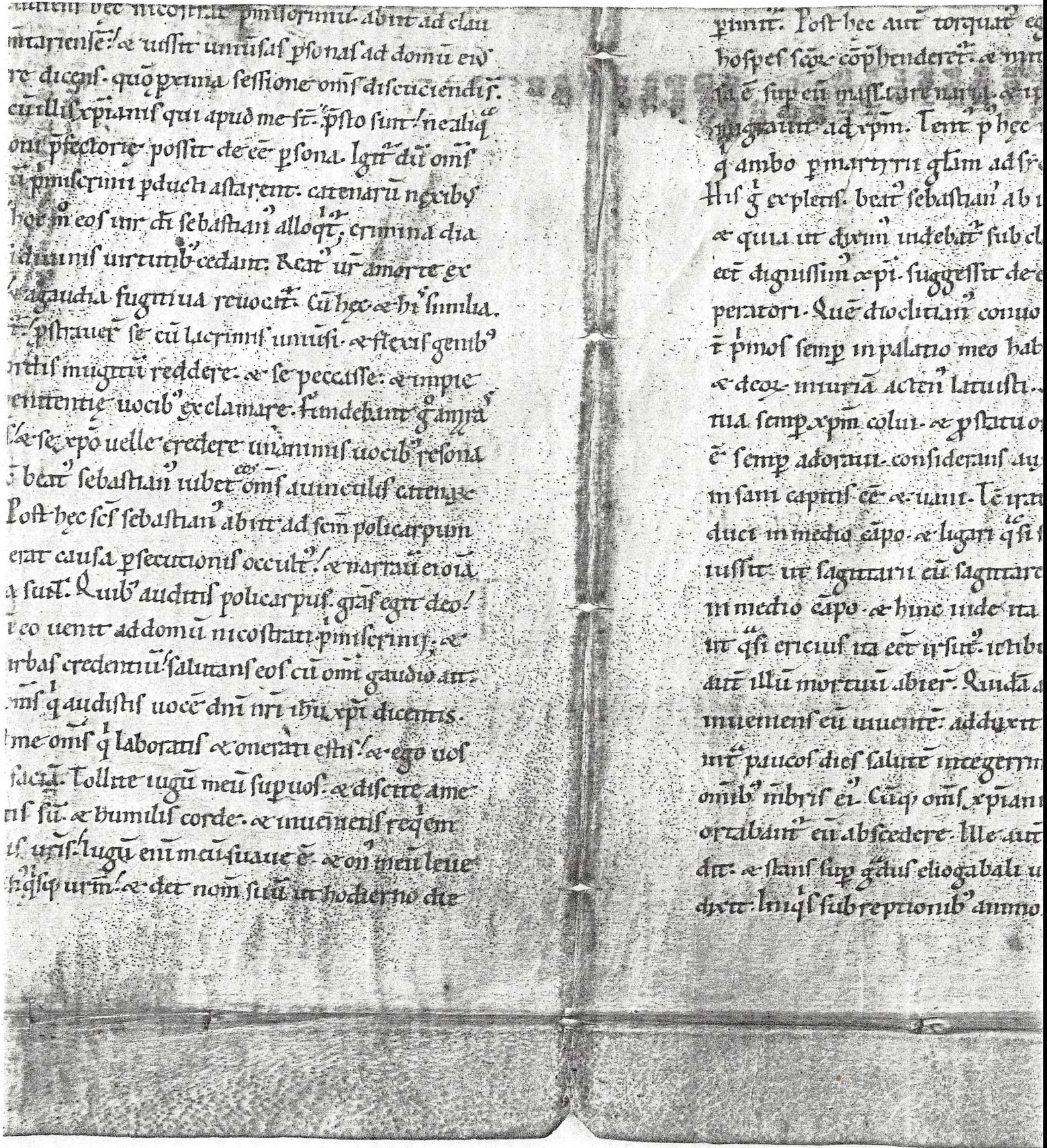
UB Mbg Ms. 375/116

Mainz UB, Hs. 375/116

von der Hand des Fragm. der Paderborner Passionsbriefe in Paderborn, Generalvikariat, Fragm. Corvey I

pimit. Post hec aut torquat egit. ut cas[us] retari palacij
hospes scm̃ cõprenderet. & mittere[t] infoueã. & dimis
sa ẽ sup eũ mssa re nra. & ipse cũ martyrũ palma
migrauit ad xpm. Tem[pore] p hẽc marcellian[us]. & marcus.
q ambo pmartyrii glam adsr̃derea regna mgiuert.
Hus[us] g explens. beat[us] sebastian[us] ab insidiantib[us] conuent ẽ.
& quia ut dixim[us] undebat[ur] sub clamide latere. qd miles
eet dignissim[us] xpi. suggessit de eo pfect[us] diocliano im
peratori. Que diocletian[us] conuocans ad se ait. Ego te un
ẽ p̃mos semp in palatio meo habui. tu cont[ra] salutẽ mea
& deoz̃ inuria acten[us] latuisti. Sebastian[us] dixit. P salute
tua semp xpm colui. & p statu orbis romani illũ q̃ mcdi
ẽ semp adorauit. considerans auxiliũ a lapidib[us] petere
in sani captus ẽ. & uani. Tẽ q̃at diocletian[us] iussit eũ
duci in medio cãpo. & ligari q̃si signũ ad sagittas. &
iussit ut sagittarii eũ sagittaret. Tẽ posuer cũ milite[s]
in medio cãpo. & hinc inde ita eũ repleuer sagittis.
ut q̃si ericius ita eet ip̃e sui[us] telis sagittarũ. Estimant[es]
aut illũ mortuũ abier. Quida au zeturnus nomine
nutricius eũ uincte. adduxit ad domũ sua. & ibi
int[er] paucos dies salute integerrima recuperauit in
omib[us] membris ei. Cuq; oms xpiani ad eũ conuenirẽt
orabant[ur] eũ abscedere. Ille aut oratione facta. ascen
dit. & stans sup gradus eliogabali uenientib[us] imperatorib[us]
dixit. Iniq̃ subreptionib[us] animos impiorũ. reploru

Marb. UB. Ms. 375/116

Marbg UB., Ms. 375/116

[illegible] uerū eius metus [illegible] audiū
[illegible] obtinebat audit. hec tacit[illegible] exisse
[illegible] dixerat [illegible]

credereť & genib' ei' adtoluta rogare eū manuū indicū
cepit. S' beat' sebastian' cū uideret cordis secreta linguę
expsione declarari non posse causas hui' silentii pcuctat.
dicit sermonis illi copiā nimie ui infirmitatis ablatā,
Tc beatus sebastian' dixit: Si ego ueruś xpi seruus sū. &
si uera sunt omia quę exore meo hec mulier audiuit &
credidit iubeat dns mś ibi xpc. ut redeat adeā officiū
labioru. & apiat [illegible] qui apuit os zacharię ppbete sui,
& faciens crucē mo sei atq adhanc uocē scī sebastiani
exclamauit mulier uoce magna dicens. Beat' es tu. &
benedictus sermo oris tui & beati qui crediderunt p te xpm
unigenitū filiū dei uiui. Ego enī uidi oculis meis angłm
ad te uenientē de celo. & librū ante oculos tuos tenentē
exeui lectione unius sermonis tui oratio decurrebat.
Benedicti q' nomib' que locut' es credunt & maledicti q'
dubitauerint. ut in uno uerbo ex his omib' que audierē,
Videns aut nr' ostrat' mirabilia xpi in sua uxore celebrata
cepit pedibus ei' adtolli. & inculgentia petere. Et ausę
rens ex manib' eoz ferreos nexus genua eoz amplecti
rogare cepit ut dignarent abscedere dicens. O quā beat'
esse. si pura mereri possi salute constringi. si forsitan san
guinis mei effusione abluerer. ut morte illa penarū
eternarū euaderē. & ad illā uitā pungerē. qua nobis dś

Marb. UB. Ms. 375/117

olutā rogare eū manuū iudicū
cū uideret cordis secreta linguę
sse causas huī silentii pcunctat.
ī nimie uī infirmitatis ablatā,
si ego ueruſ xpī seruuſ sū. &
ore meo hec mulier audiuit &
ibi xpē ut redeat adeā officiū
apuit os zacharię ypbete suį,
q adhanc uocē scī sebastiani
magna dicens. Beat es tu &
& beati qui crediuit pter xpm
Ego cū audio oculis meis anglm
libruū ante oculos tuos tenentē
monis tui oratio decurrebat.
cut es credula & maledicta q
erbo ex his omib que audiert,
ilia xpi in sua uxore celebrata
em indulgentiā petere & trausfe
pectus genua cōplexus
t abscedere dicens. O quā beat
lute constringi fortitan san
ieret ut morte illā pnarū
uitā pungeret. quā nobis dſ

Beatus es ... gentibus ... angelis ...

Amen. Ymne. L.

Assit nobis dne qs scā pcessio que nos & ani
affectibus incessanter expediat & celestia des
pficiat. L. IN SECUNDA

Ā Sebastianus med Ā Sebastianus ur xpi. Ā Sebastianus di
Ā Sebastian dicit. Ā Beatus es In

Ā Egregie dei martyr sebastiane princeps ac pugnator
preceptorum ecce nomen tuum in libro uite celestis a
& memoriale tuum non derelinquetur in secula
dicit ad nicostratum saluator noster ypocritis d
exhibere suam presentiam.

Ā Xpi uirgo nec terrore concutitur nec blandimento sedu

Omps sempiterne dſ. q infirma mundi eligis
queq confundas. concede ppitius. ut q beate a
tyris tue sollempnia colimus. ei & piis te pa
sentiamus. L. In

Regem uirginū dnm.

Ā Discede ame pabulum mortis quia tam ab alio amatore
ſ Dne dſ nr. Decorauit me & collum meum ornauit lapi
diosis nadidit auribus meis ... amabiles margaritis
Posuit signum in faciem meam ut nullum preter eum
rem amarem. Dne quis habitab.

Naubg UB. Ms. 375/117

rande his dare claudib' fine. & uos patres & dulcis
filioe. ut admonitu meritore. hec & huiusmodi animi
ad dolore. Hinc spectaculo ut sup dixim. mittat ses
tertius ut pomia xpianissim. que occultabat
militaris habitus. & clamidis obumbrabat aspectus.
At ubi uidit adstetisse ei immisso certaminis pondere
sangari dixit. O fortissimi milites xpi. o instructissimi
diuini pli bellatores. premia uirtutis animi fortis
puenistis ad palma. & pmisera blandimita corona depo
nitis sempiterna. Discat nc puos xpi militu fortitudo.
fide potius armari qua ferro. Nolite uictoriaru uias
insignia. pmulieru blandimita abicere. & subiectas
pedib' uris hostis misam ceruices. aduictricia & redim
ita uestru bella relaxare. Cu hec beat sebastian exore
suo pferret. subito puna fere hora. splendore mimo de
celo uemente. illuminat e. & subipso splendore can
didissimo. pallio amictus ab anglis septe. clarissimis iu
uenis aparuit iuxta eu. dans ei pace. & dicens. tu sep
mecu eris. hec aut gerebant un domu pmi seprimi nomi
ne niconstratu. apud que custodiebant marcellianu. & e.

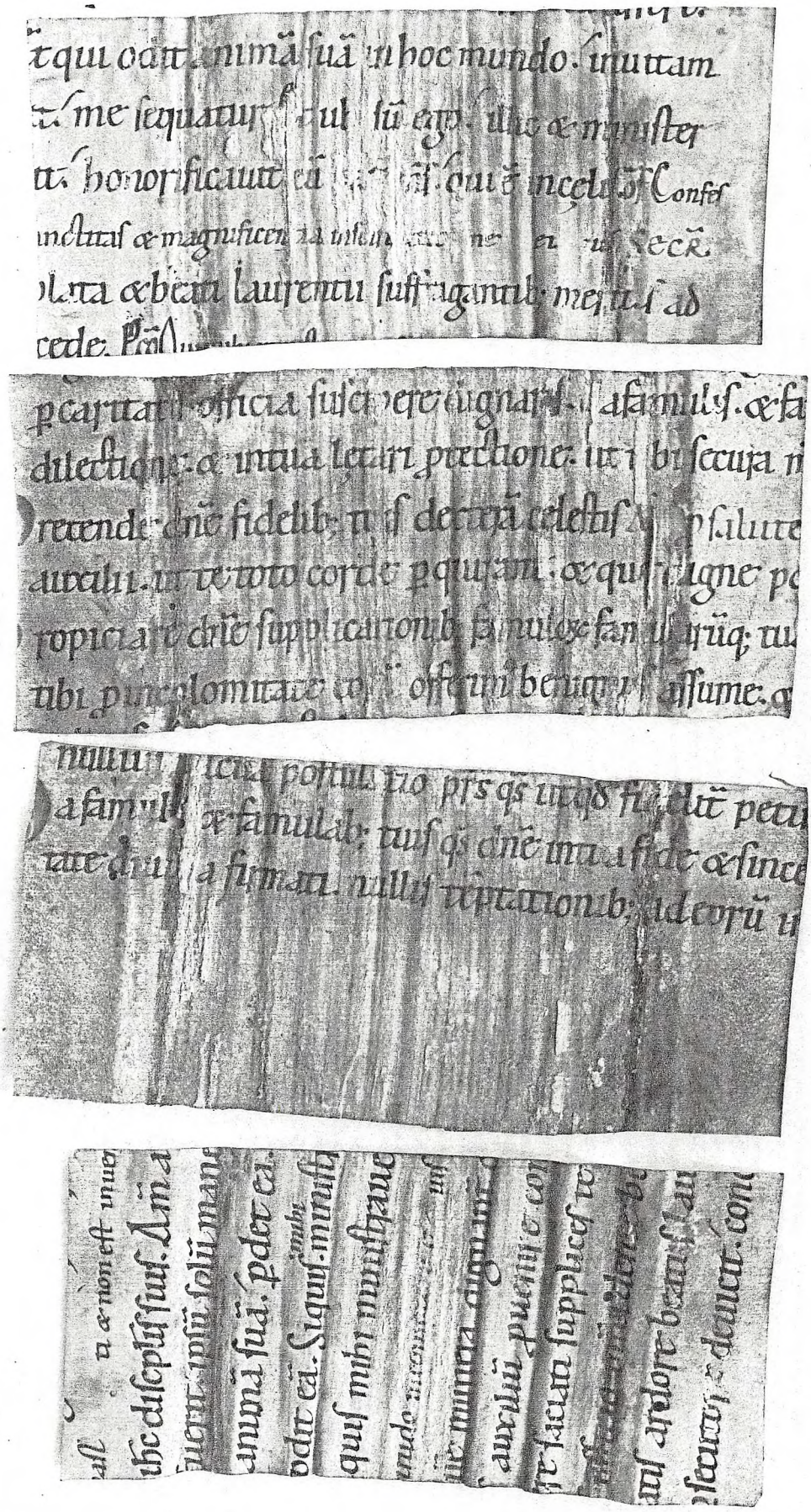
Sebastianus uir xpianissimus quem occulta bat militaris habi
tus & clamidis sue obumbrabat as pectus. Frat nu
in sermone uerax in iudicio ius tus. Et dam.

ui niconstratus habebat uxore nomine zoe. Hec au
dierit sex annos egritudinis immetate. facta e muta.
Prudentia tam audiendi. & intelligendi. ii solu non

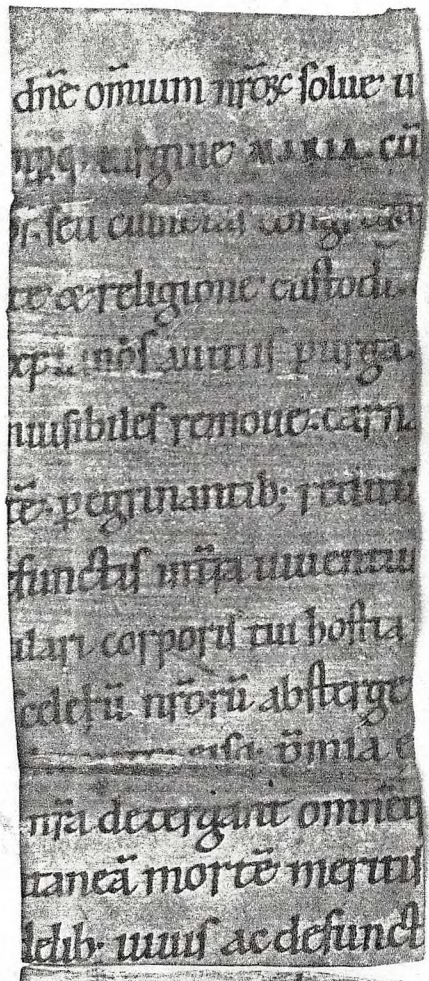
UB Mbg Ms. 375/117

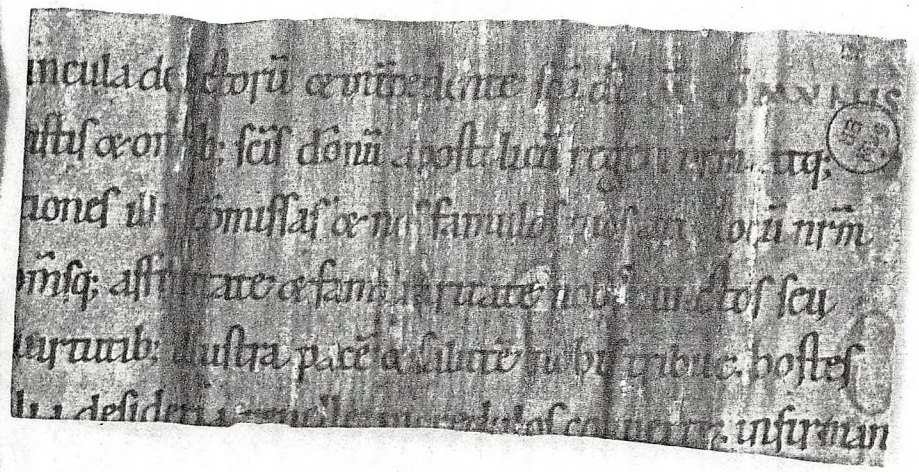
Marbg UB. Ms. 375/117

Marb. Ms. 375/117

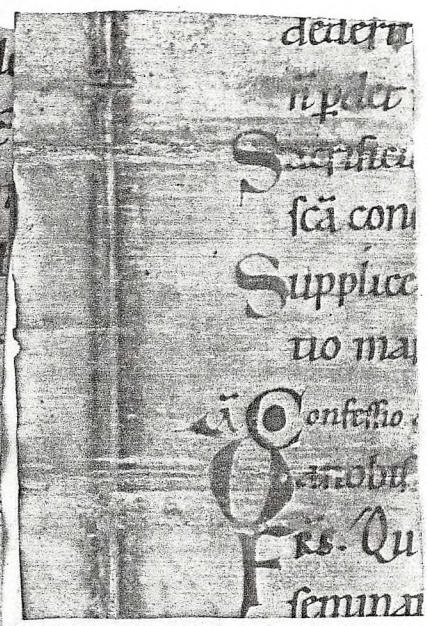

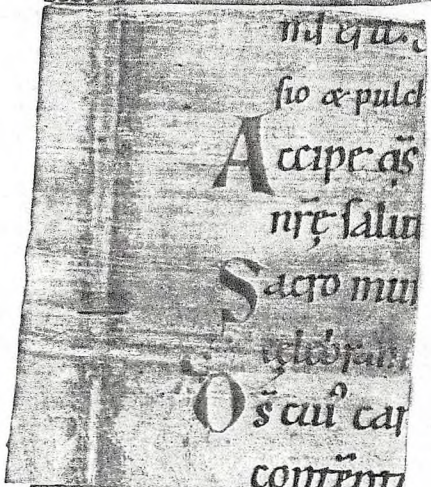
Naabg UB Hs 375/0.S. (aus Rinteln)

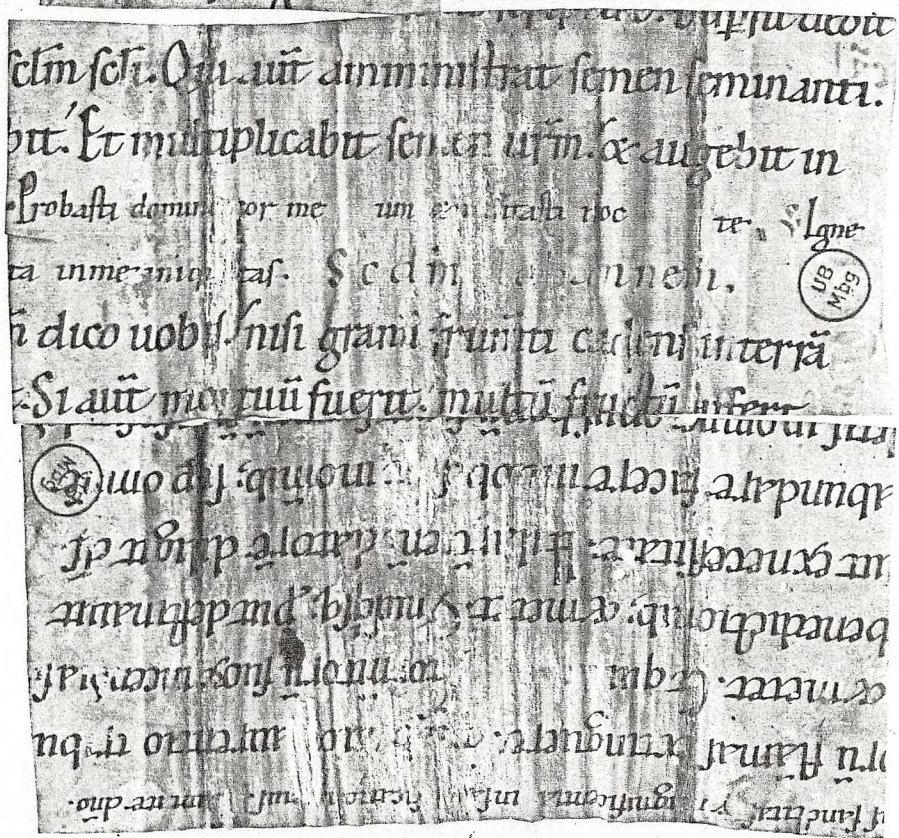

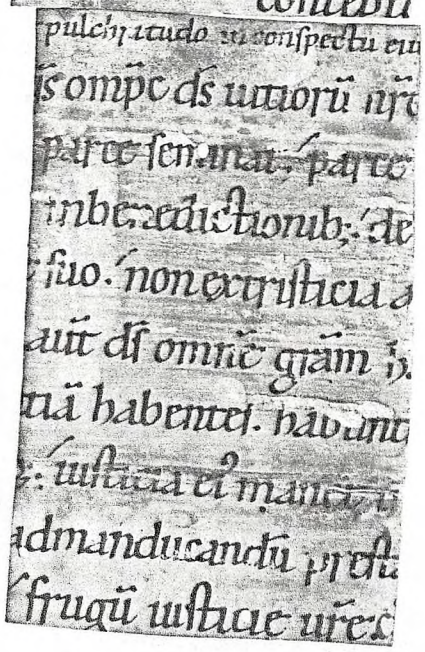

Marb. UB. Hs. 375/o.S. (aus Rintelen)

Marbg UB. Incun. XIX aA 231, Spiegel vom, Recto

…cuius fluxit & sanctum cruorem p̄ effundens
…sanguine cōsa…
…ce posemus p…
…nex an sequa…
…sti confessoris…

I festa pl…

…uus celebrēt p orbē laude de
…uus merum secreta scandere celi. Qui pius pudicus sobrius castus fuit & quietus; uita du
…ens uegetauit a corporis artus. Ad sacrū cuius tu
…lū frequenter membra languentū modo sanata
…t uolubet morbo fuerunt grauata restituunt. Unde
…nr chorus honore ipsius ymnū canit hunc liben
…ter pius eius meritis mutemur omē peccū. S ussa
…lli decus atq; uirtus qui supra celi residens cacu
…m totius mundi machinā gubernat trin & unus.

…ē uerus xpicola aplor At a o.

festa cuius mar ecclia sacra pmit sollempnia.
Qui ille felix gaudia ouans conscendit ardua celiget
…i epulis struxerus phanis. H uius expe meri
…ris adesto p̄ebus quo tibi laudū de
…lectra mus obsequia. Tibi patriq;
…i scō sit spiramine misima celi cu
…me & pcuncta sela a o e n. De i. v
…gnis plesq; opifexq; mat…
…s uirgo uirginis festum canoꝝ tropheū accipe uotū.
…ta uirtus dulcis hora

Hoc …
…quintū …
festa cuius …

Gaude uiscerib mater …
replicat scē festa marie …
magnifica ē generatu …
cui sinus honorē sumū sine …
perit urgoq; pmanet …
tamēq; gerebat ulnis …
ei laude puerpera regi …
di stella fluentis floris …
ciuis scā chorochos regis …
nos semp ubiq; mira mu…
uirgo pcatib; pacis p̄sidi …
beati regni dona phan…
unice. amboꝝq; sin…
omni tempore seculi …

O sancta mundi …
la mat…s maria uirgo …
es filia nuscē tā uirgin…
xpm dm & hominē. N …

Exultet celū laudib; resultet terra gaudiis. aplor
gla sacra canunt solēpnia. U os sedi iusti iudicēs
ce tera mundi lumina uocis pcam cordiū audiat pre
cis suppliciū. Q ui celi uerbo claudit. seraq; ci solui
nos a peccatis omnib; soluat iussu quesum. Q uor pre
cepto subdit salus e languor omniū sanat egros mo
rib; nos reddentes uitamb; Ut cū iudex aduenerit
xpc in fine seli. nos sempiterni gaudii faciat esse cōpo
tes. D eo patri sit gla. A t.

Eterna xpi munera aplor glam laudes referre debitas
letus canam mentib; Ecclarū princeps belli tri
umphalis ducis celestis aule militis celi mundi lu
mina. I errore uicto seli principis spretis corporis mor
tis sacre cōpendio uitā beatā possident. D uota sce
fides inuicta spes credentiū p fecta xpi caritas mundi
triumphat principes. I nhiis paterna gla. inhiis uolun
tas filii. exultat inhiis spe celi replet gaudio. I e
ne redemptor qs. ut ipsor e sortio uitas peccatis ser
uulos insempiterna secla. a oy. De mrib;

Sanctorū meritis inclita gaudia pangam socii gesta
q; fortia nā gliosa animus pmere camb uictorū
genus optamū. H ii sunt quos rutilans mundus in
horrore ipsū nā sterili flore paridū spreuere penitus
tam; secuti se regē xpc bone celitus. H ii pre suis

Aurigenus p
tum spiritui p
cōi iudici aplis; dni suppliciter
pcib; ot angelici ciuicula e sortis
bus nos serte ingelicis. C horus pa
triarchar; omniū simul cū scis omnib
facite. G aude aurite pfida credentia
xpi laudes debitas psoluam alacriter
I genito e q; unigenito una cū sco spū i
hv saluator seli redepte ope subueni.
e pia di genitrix salute posce miseris
angelici ac patriarchar; cuncta e pplis
nobis pcem iuuā. B apta xpi pinu
adiuuat cū cunctis aplis nos soluatis ni
C horus sacratus martyrū celestis sacerdo
tis exoratus nos a peccatis abluat. O or
gla omnq; ciuis celici annuant uotis
te poscant pnūi. L aus honor uirtus

MARTINE confessor dei MARTI
ualensis uigore spe carnis sauciem
tis future preuius. Q ui pace xpi affluis
spe diuisa membra ecclie pacificans.
Que tuta fert phabilē que mors cruen
callida

Mainz UB. Inc. XIX aA 231, Spiegel hinten

Marb. UB. Incun. XIX. a A 231, hinteren Spiegel

morauit in conclaui discipu
or unus apparuit Pax
sit cunctis timor absce
facet diabolus. I homas unus de
audiuit audita non ulte credere nisi
uidisset illi exte dicit ecce sol
te dixerat dicto thome suo discipulo
manus latus contrecta pedes ma
cis ligros stupet. Et exclamat tho
me dns surgens uere credite nulli
relictum consulens rejecit puls
ceca talis qualis sum thoma cre
corporis palpe in cernem oculis
in apparuit credens ingloria
ppo passum uisce et fide nos fac
palpe in corpore. S ti do patri gla
filio et spu paraclito ao.

Hodie dicat ecclia
cuit in celis unus ex la
tis pontifica comite

Xpe cunctox dominator alme patris ueri genitus ab
ore supplicū uota pariter et ymnū
Cernens quo puro ds honore plebs tua sum
mauda amua cui rideant colenda tēpa festa
libera dom ruit tibi dedicata nosceī unqua ppl. sacra
corpus sumit unde et bibit sanguis hauriunt
Hic fide sedulitate uictrici diluunt culpas
nigra cernimate uero. gentis in errē xpicol
salus egris medicina fessis lumen orbis
uris sine offensis tamor

ñ querimonia sed corde tacito mens bene conscia cfq
uat patientiã. Q uc uox quę potuit lingua reuocare
que tu martyribus munera ppara. rubrinã fluxido
sanguine laurea dirantẽ bene fulgidus.
Te summa deitas imaq; poscim̃ tu culpas ablu
as noxia subtrahas des pacẽ famulis nos quoq;
gla peruncta tibi scla. a oñ. A ñ. Item de martribus Junius
Rex glose martyrũ corona ẽstrenuũ. qui respuentes
terrena pduces ad ęthera. Iure benigna prem
appone nris uocibus tropheа sacra pangimus ignosce
quod delinquim̃. I u uincis in martiribus parcendo
confessoribus tu uince nra crimina donando indulgen
tia. P ra patr. A ñ.
Eterna xpi munera & martyrũ victorias laudes se
renes debitas letus canam̃ mentibus. I errore victo sęcl.
Traduntẽ igni martires & bestiarũ dentibus armata saeua
ungulis tortoris insani manus. N udata pendent uis
cera sanguis sacratus fundit̃ sed pmanent immobiles
uite phennis gra. I enẽ redemptor ags. De I. mrr
Martyr dei qui unicũ patris sequendo
filiũ uictus triumphans hostibus
victor fruens ęthereis. I vi pcatus mu
nere nrm reatũ dilue arcens mali contagiũ. unde re
mouens tetrũ. S oluta fẽ iam uincula tui sacrati cor
poris nos solue uinclis sęcl amore filii di. P ra patr.

Marb. UB. Inc. XIIIa a. A 231, Spiegel mon. Verso

13 Nicolaꝰ de lyra sup ꝓsalt[erium] ꝓ[ri]ma
15 Glosa ꝓsalterij
17 Glosa sup[er] ꝓsalt[erium]

In pulpto B

1 Postilla Engelhusen
2 postilla bertoldi ord[inis] fr[atrum] de sancto
3 Petr[us] de palm[a] sup[er] euang[elia] dominicalia
4 Postilla euang[elia] ord[inis] et ep[isto]le dominicalium
5 Textus apocalipsis primitus ad implet[um]
6 Alberti sup[er] ep[isto]las et euangelia festor[um]
7 postilla sup[er] ep[isto]las pauli
8 Postilla nicolai gorran ꝓ[ri]ma matthei
9 ~~ep[isto]le nicolai de lyra ꝓ[ri]me tome bibl[ie]~~
10 ~~vita xp[ist]i p[er] ewangelistas sup[er] quatuor~~
11 ~~Walteri sup[er] libru[m] sapie~~
12 ~~prima pars Scholastice hystorie~~
13 ~~Tercia pars~~
14 ~~Scholastica hystoria completa~~
15
16 Scholastica hystoria
17 prima pars Scholastice hystorie
18 Tercia pars
19 Walteri sup[er] libro sapie
20 vita xp[ist]i
21 ewangelistarum hystoriarum
22 ewangelistarum nicolai lyra ꝓ[ri]me tome bibl[ie]

Marb. UB.
IV bB 245 #
vorderes Vorsatzbl.
Recto

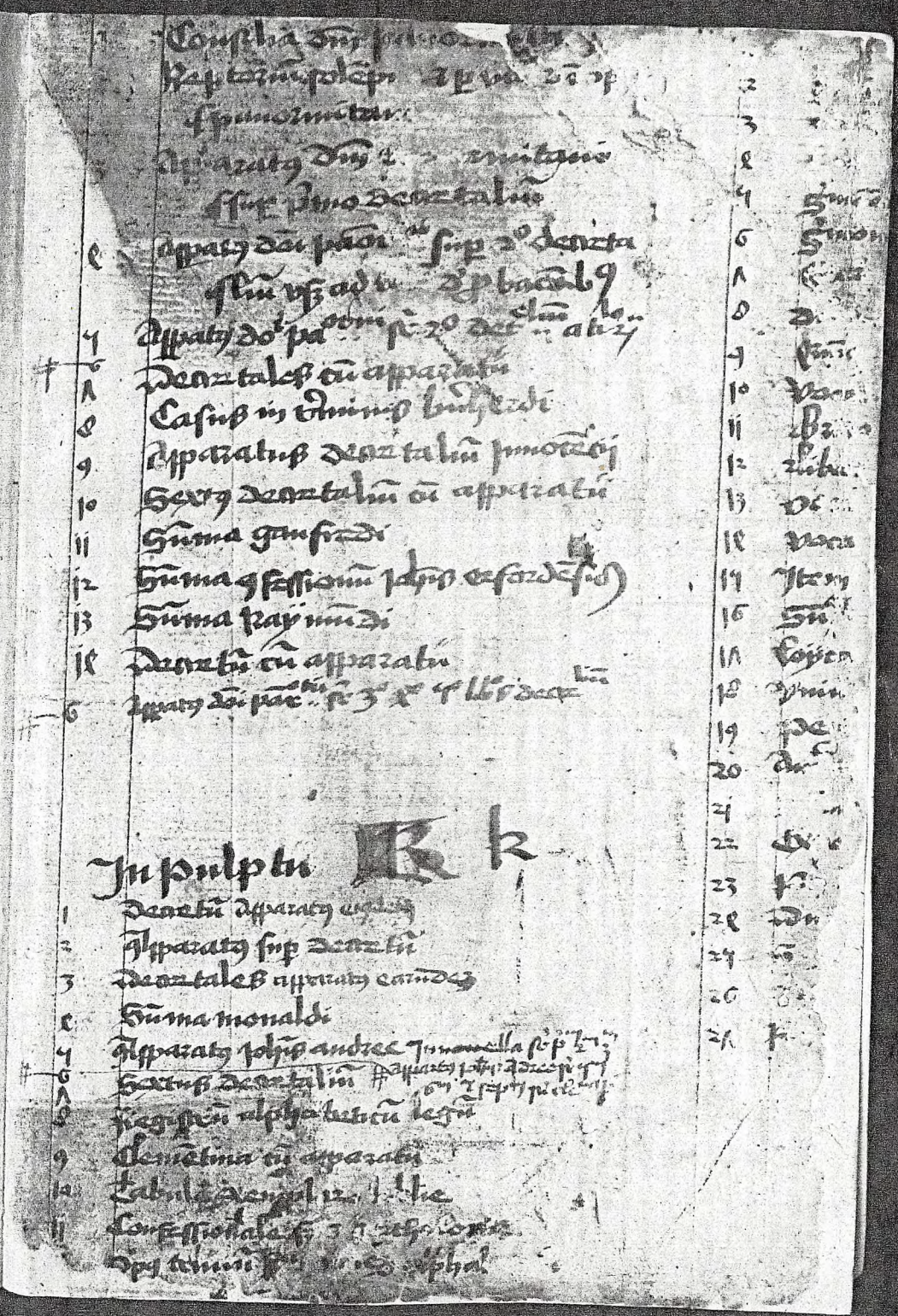
13 Nicolaꝰ de Lyra super ppsalt[erium] [illegible]
14 Glosa ppsalterij [illegible]
15 Glosa super ppsalterium

In pulpito B

1 Postilla Engelhusen
2 Postilla bertoldi ordinis fratrum
3 Petri de Tarentasia super euangelia dominicalia
4 Postilla euangeliorum et epistolarum dominicalium
5 Textus apocalipsis in metallum quadruplex
6 Alberti super epistolam synodicam fortem
7 Postilla super epistolas pauli
8 Postilla nicolai gorran super matheum
9 Moralizationes moralium super iob tertius tabularum
10 Vita xpi
11 Postilla super libellum sapientie
12 Prima pars
13 Secunda pars
14 Tertia pars
15 Euangelia hystoriata
16 Prima pars
17 Secunda pars
18 Postilla super ysaiam
19 Vita xpi
20 Moralizationes hystoriarum
21 Moralizationes nicolai lyra super textum bibliae

Marburg UB
IV 6B 245 #,
vorderes Vorsatzbl.
Recto

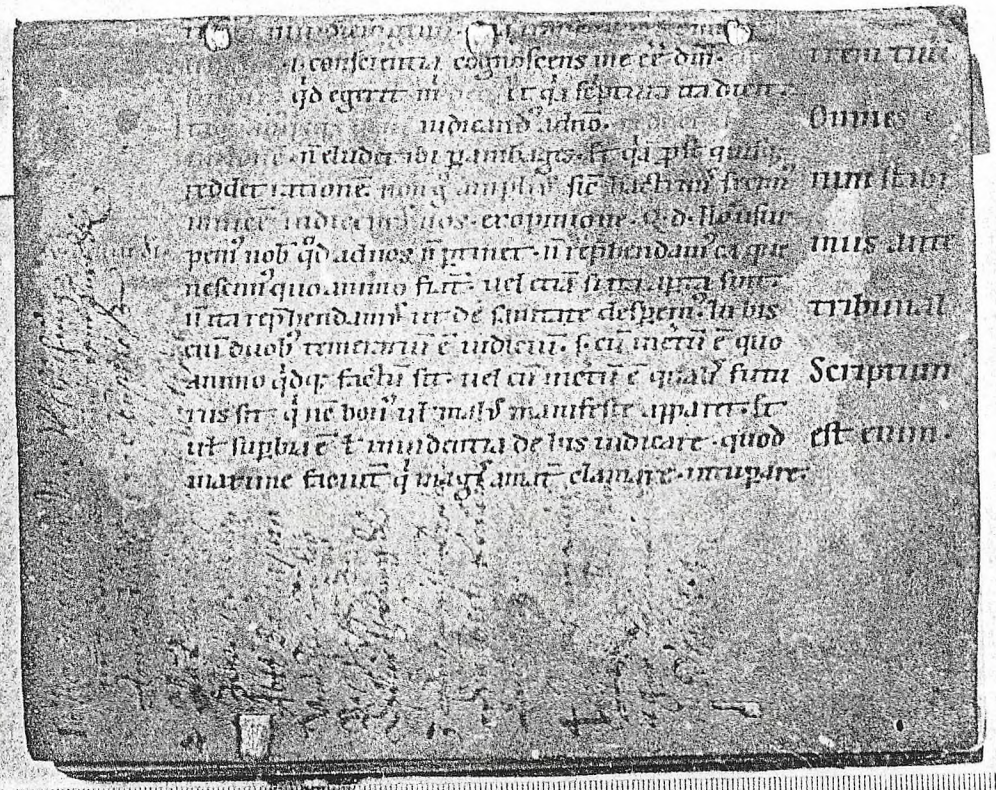
Marbg UB
IV GB 245 #,
vorderes Vorsatzbl. Verso

In pulpito

Marb. UB.,
IV 6B 245 #,
hinteres Vorsatzbl.
Recto

Manbš UB. IV 6B 245 # binteus Vorsatze. Verso

Omnes

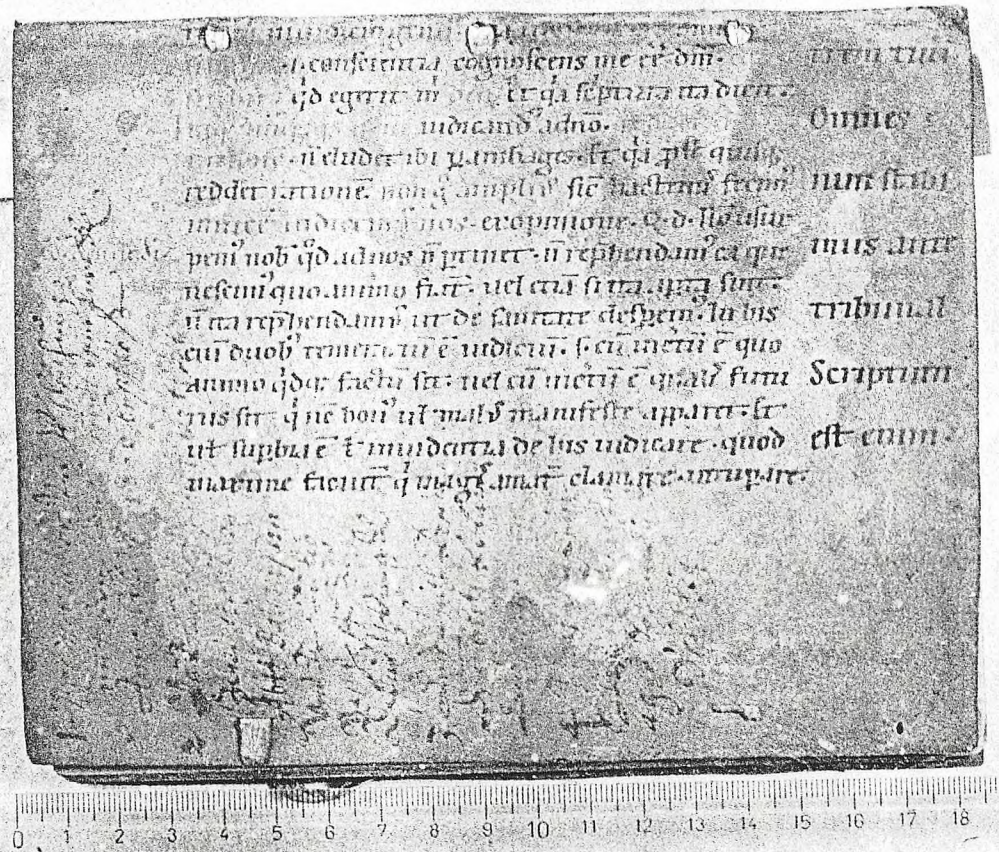
tribunal

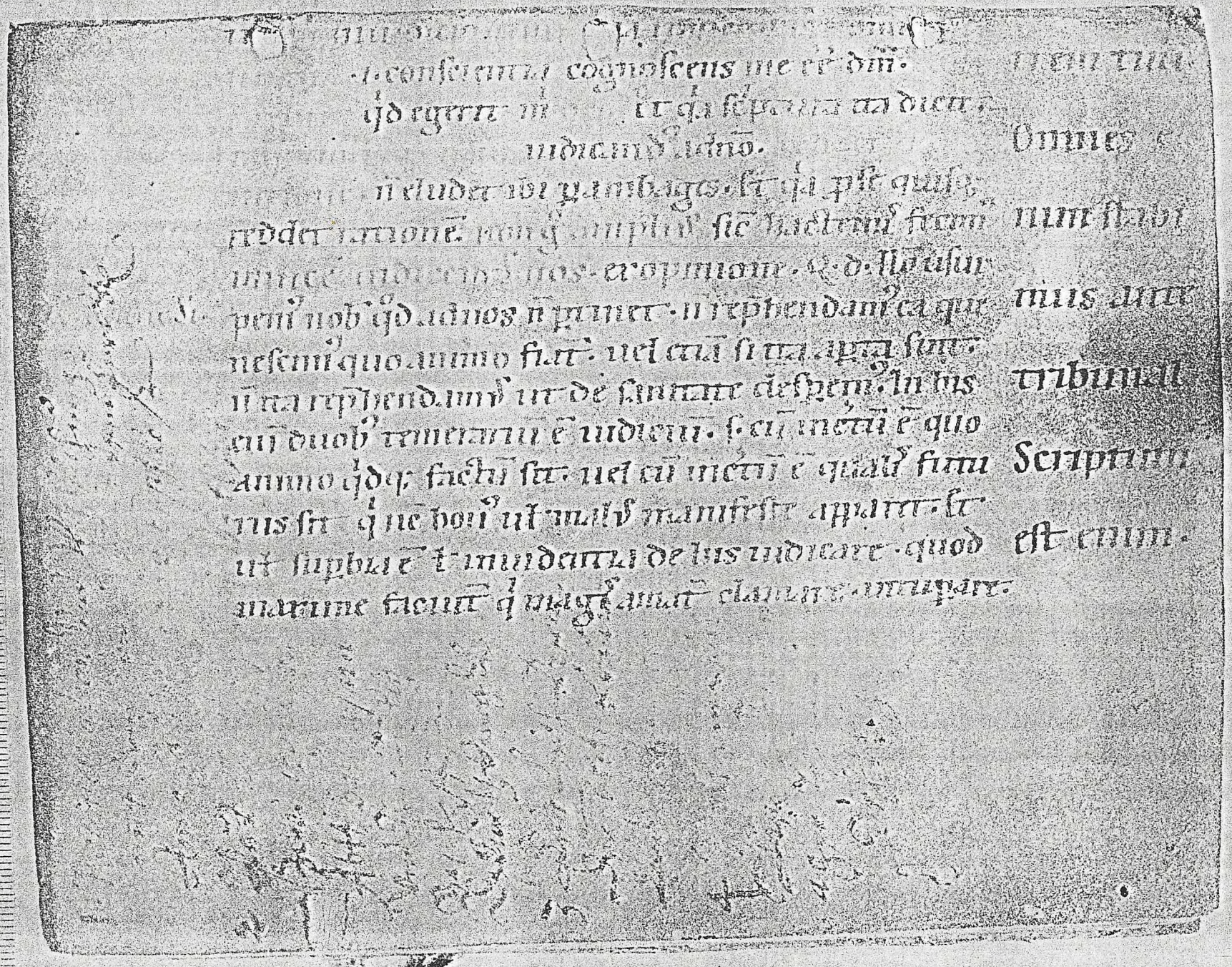
Scriptum

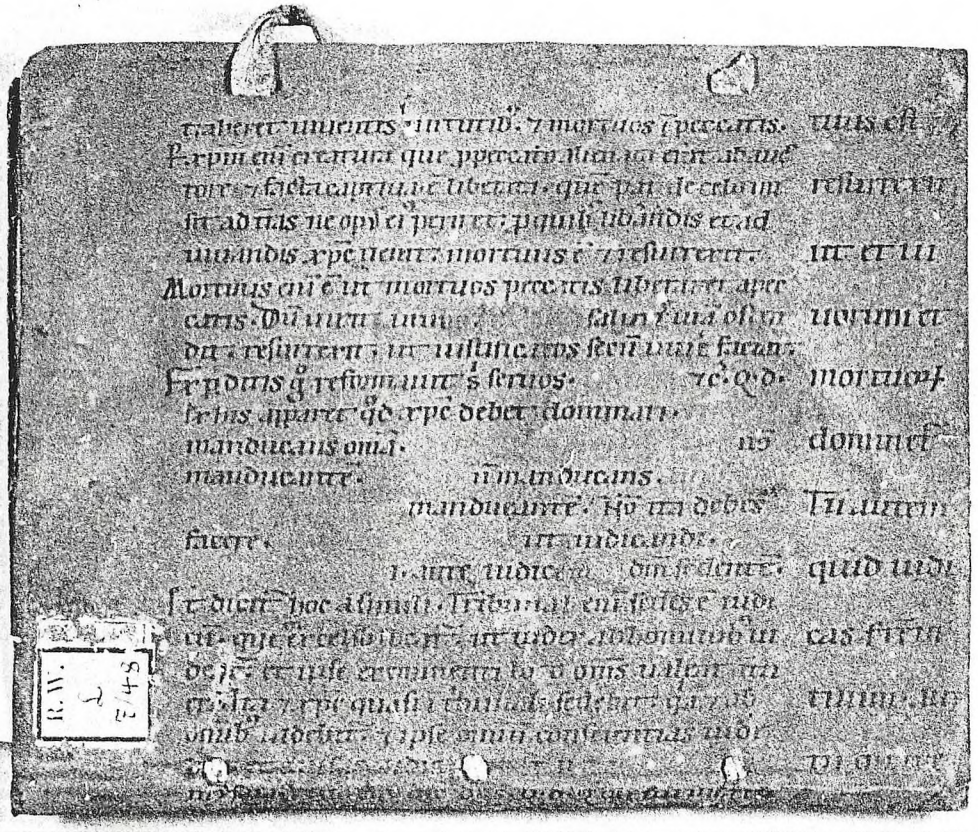
est enim

SOENNECKEN

Marb UB R.W.L. 7/48

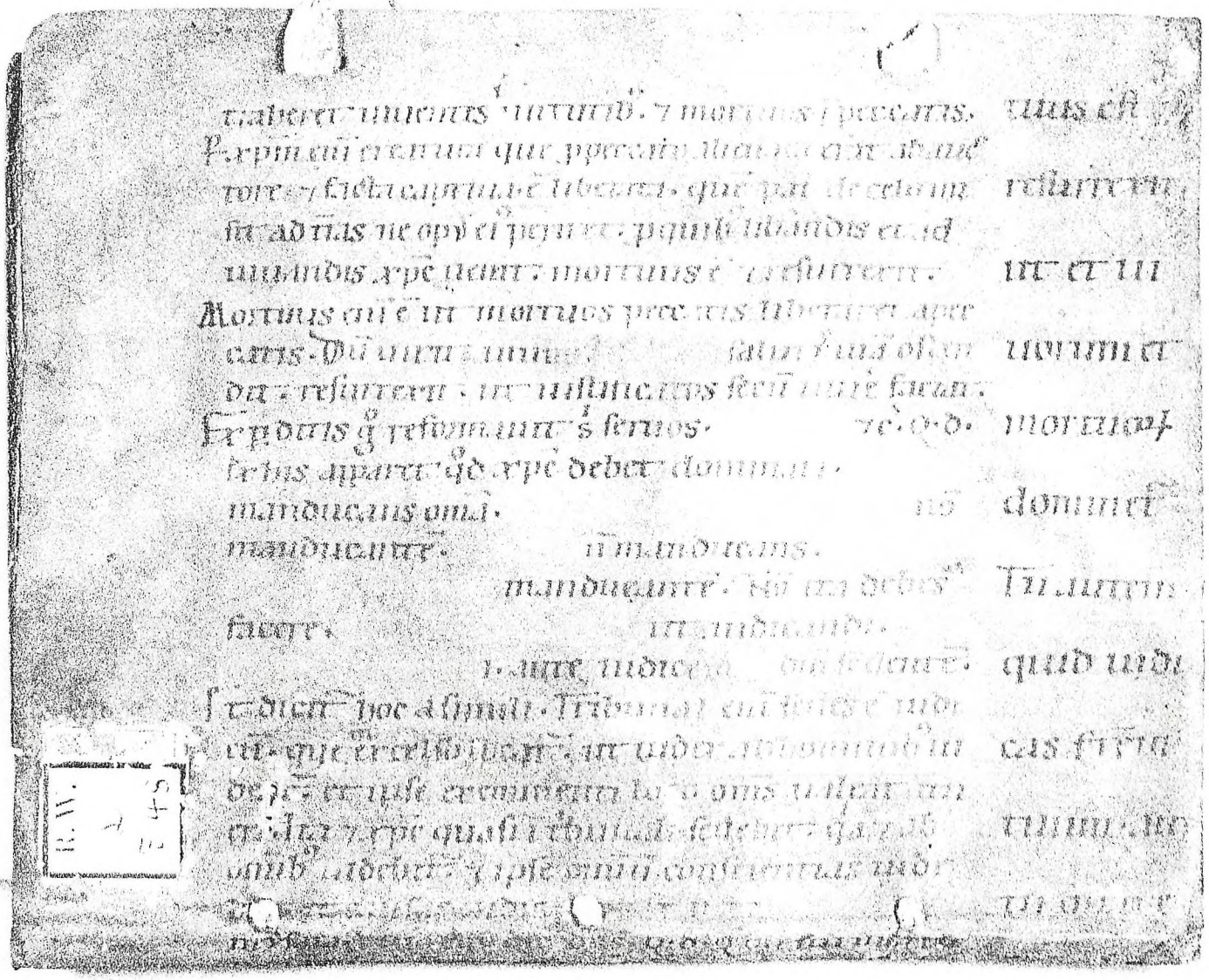

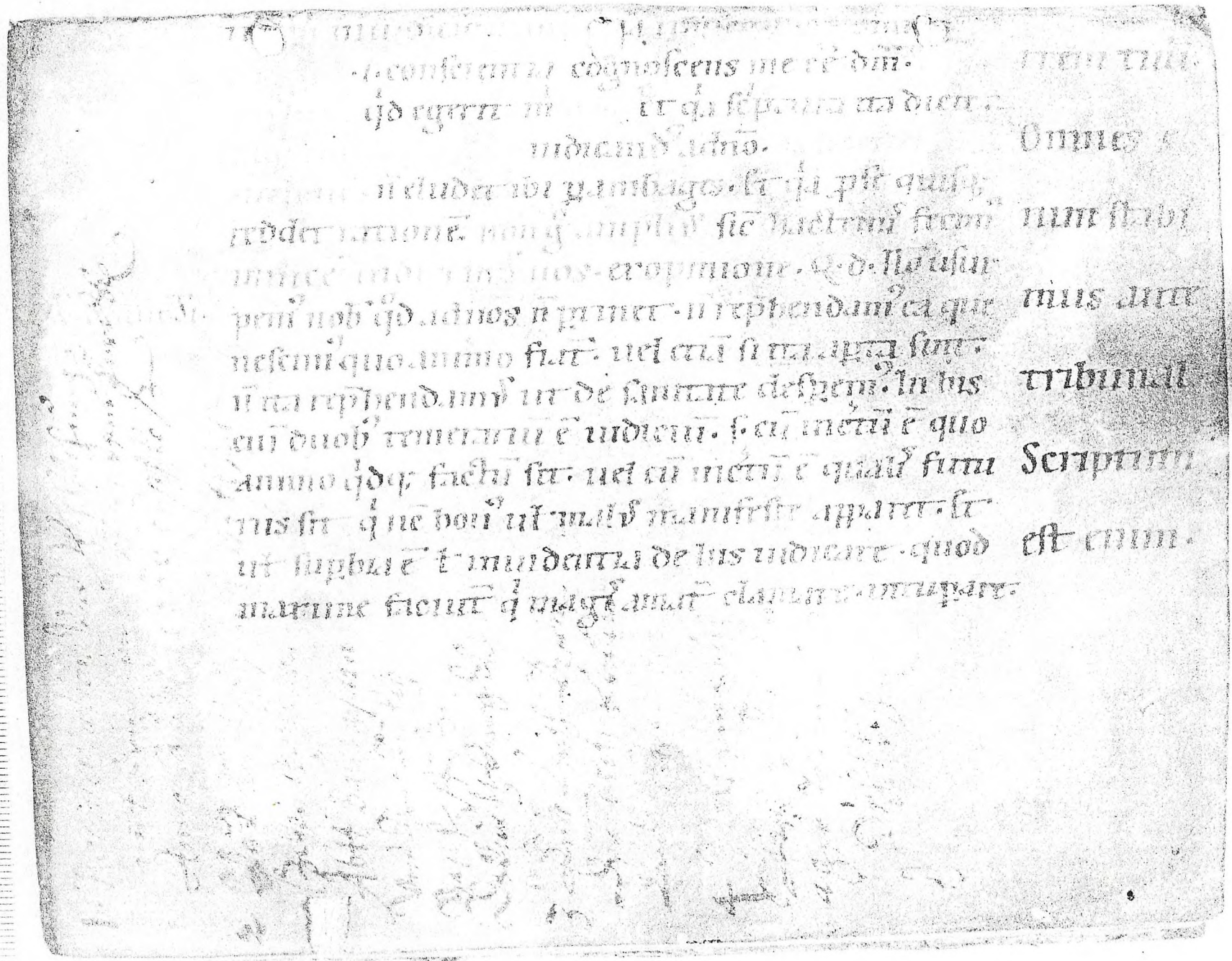

SOENNECKEN

Nanj UB R.W.L. 7/48

Vorder deckel Rud-Hmohr R. W. L. 7/48

ñs uirtus eo rum. Hillo tpe. Pretereñs
ihc. uidit hominē cecū a natiuitate: Et interrogauerunt eū
discipli sui. Rabbi. qs peccauit. hic aut parentes ei. ut cecus
nasceret. Respondit ihc. Neq; hic peccauit. neq; parentes
ei. sz ut manifestentur opa dei in illo. Me oportet operari opa ei
qui misit me. donec dies ē. Uenit nox. qñdo nemo pot operari. Qm
diu in mundo sū. lux sū mundi. Hec cū dixisset. expuit in
terrā. & fecit lutū ex sputo. & linuit lutū sup oculos ei. & dixit
ei. Uade & laua in natatoria syloe. qd interpretat missus. Abi
it g & lauit. & uenit uidens. Itaq; uicini. & qui uidebāt eū pri.
q mendicus erat. dicebant. Nonne hic est q sedebat & men
dicabat. Alii dicebant q hic est. alii aūt nequaq. sz similis ei
est. Ille aūt dicebat. q ego sū. Dicebant g Judei. Quom aptis
rtus sunt oculi. Respondit. Ille homo q dr ihc. lutū fecit & linuit

Rudolf de Hel
Bibl. Fridericiana
Rara D 2/25

SOENNECKEN

Darmstadt UB. Rar. D 2/25

Hillo tpe. ꝓtereuns
ihc. uidit hominē cecū a natiuitate: & interrogauerunt eū
discipli sui. Rabbi. q̄s peccauit. hic aut parentes ei. ut cecus
nasceret. Respondit ihc. Neq; hic peccauit. neq; parentes
ei. sz ut manifestentur opa dei in illo. Me oportet opari opa eius
qui misit me. donec dies ē. Uenit nox. quando nemo pot opari. Q̄m
diu in mundo sū. lux sū mundi. Hec cū dixisset. expuit in
terrā. & fecit lutū ex sputo. & linuit lutū sup oculos ei. & dixit
ei. Uade & laua in natatoria syloe. qd̄ interpretat missus. Abi
it ergo & lauit. & uenit uidens. Itaq; uicini. & qui uidebāt eū prius
q̄ mendicus erat. dicebant. Nonne hic est q̄ sedebat & men
dicabat. Alii dicebant q̄ hic est. alii aūt nequaq̄ sz similis ei
est. Ille aūt dicebat q̄ ego sū. Dicebant ergo illi. Quom aperti sūt
tibi oculi. Respondit. Ille homo q̄ dr ihc. lutū fecit & linuit

Vorderdeckel Rest-Apodos Med. D. 2/25

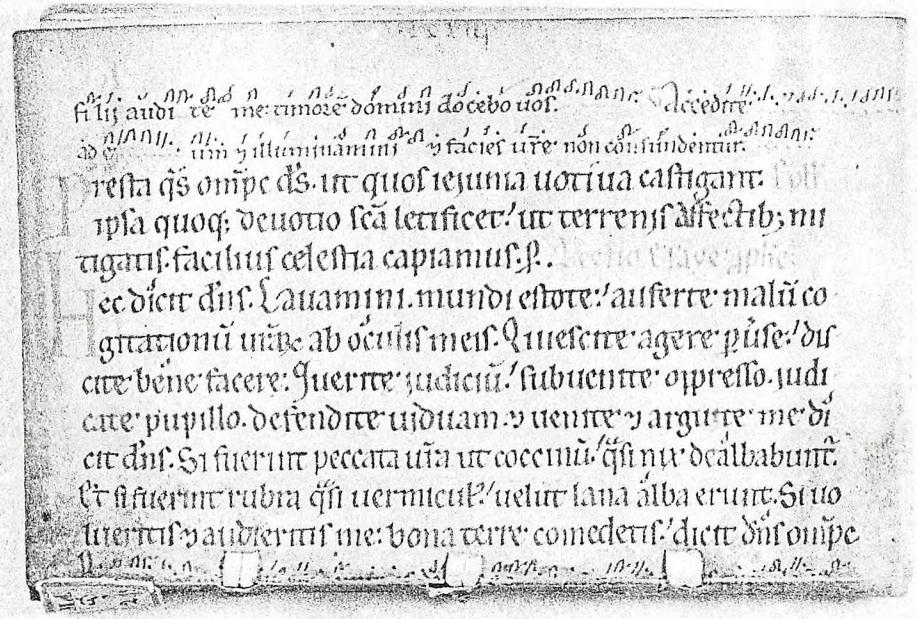
filij audite me timorem domini docebo uos.

uim y illuminamini y faciet ure non confundemini.

resta qs omipe ds. ut quos ieiunia uotiua castigant.
ipsa quoq; deuotio sca letificet. ut terrenis affectib; mi
tigatis. facilius celestia capiamus. ℣.
ec dicit dns. Lauamini. mundi estote. auferte malu co-
gitationu uiaꝝ ab oculis meis. Quiescite agere ꝑuerse. dis-
cite bene facere. Querite iudiciu. subuenite oppresso. judi
cate pupillo. defendite uiduam. y uenite y arguite me di
cit dns. Si fuerint peccata uꝛa ut coccinu. qsi nix dealbabunt.
Et si fuerint rubra qsi uermicul. uelut lana alba erunt. Si uo
lueritis y audieritis me. bona terre comedetis. dicit dns omipe

Marb. UB., Med. D 2/25

SOENNECKEN

filij audite me: timorem domini docebo uos.
ad eum: et illuminamini: et facies uestre non confundentur.
Hec dicit dns. Conuertimini ad me in toto corde uestro in ieiunio: in fletu: et in planctu.
Et scindite corda uestra: et non uestimenta uestra: et convertimini ad dominum deum uestrum.
Quia benignus et misericors est: patiens et multe misericordie: et ignoscens malitie.
Quis scit si convertatur et ignoscat: et derelinquat post se benedictionem.
Sacrificium et libamen domino deo uestro.
Canite tuba in sion: sanctificate ieiunium: vocate cetum.
Congregate populum: sanctificate ecclesiam.
Congregate senes: congregate parvulos et sugentes ubera.
Egrediatur sponsus de cubili suo: et sponsa de thalamo suo.
Inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri domini.
Et dicent parce domine parce populo tuo: et ne des hereditatem tuam in opprobrium.
Ut dominentur eis gentes: quare dicunt in populis ubi est deus eorum.
Zelatus est dominus terram suam: et pepercit populo suo.
Et respondit dominus et dixit populo suo.
Ecce ego mittam vobis frumentum et vinum et oleum: et replebimini ea.
Et non dabo vos ultra opprobrium in gentibus.
Et longe faciam a vobis aquilonarem: et ejiciam eum in terram inviam et desertam.
Faciem eius contra mare orientale: et extremum eius contra mare novissimum.
Et ascendet fetor eius: et ascendet putredo eius: quia magnificavit facere.
Noli timere terra: exulta et lætare: quia magnificavit dominus facere.
Noli timere bestie agri: quia germinaverunt speciosa deserti: quia lignum attulit fructum suum.
Ficus et vinea dederunt virtutem suam.
Filii sion exultate et lætamini in domino deo vestro: quia dedit vobis doctorem justitie.
Et descendere faciet ad vos imbrem matutinum et serotinum in prima.
Et implebuntur areæ frumento: et redundabunt lacus vino et oleo.
Et reddam vobis annos quos comedit locusta: bruchus: et rubigo: et eruca: fortitudo mea magna.
Quam misi in vos.
Et comedetis vescentes in abundantia: et laudabitis nomen domini dei vestri.
Qui fecit vobiscum mirabilia: et non confundetur populus meus in æternum.
Et scietis quia in medio israel ego sum: et ego dominus deus vester: et non est amplius.
Et non confundetur populus meus in æternum.
Et erit post hec effundam spiritum meum super omnem carnem.
Et prophetabunt filii vestri et filie vestre: senes vestri somnia somniabunt: et juvenes vestri visiones videbunt.
Sed et super servos meos et ancillas meas in diebus illis effundam spiritum meum.
Et dabo prodigia in cælo et in terra: sanguinem et ignem et vaporem fumi.
Sol convertetur in tenebras: et luna in sanguinem: antequam veniat dies domini magnus et horribilis.
Et erit omnis qui invocaverit nomen domini salvus erit.
In monte enim sion et in jerusalem erit salvatio: sicut dixit dominus: et in residuis quos vocavit.
Ecce enim in diebus illis et in tempore illo: cum convertero captivitatem juda et jerusalem.
Congregabo omnes gentes: et deducam eas in vallem josaphat: et disceptabo cum eis ibi.
Pro populo meo et hereditate mea israel: quam dispersit in gentibus.
Et terram meam divisit: et super sortem meam miserunt.
Et dederunt puerum pro meretrice: et puellam vendiderunt pro vino: et bibebant.
Et quid mihi et vobis est tyre et sidon: et omnis terminus philistiim.
Numquid ultionem vos quæritis a me: quod si ultionem quæritis a me.
Cito velociterque reddam vobis ultionem vestram.
Argentum meum et aurum meum tulistis: et desiderabilia mea et pulchra intulistis in templa vestra.
Et filios juda et filios jerusalem vendidistis filiis græcorum: ut longius faciatis eos a finibus suis.
Ecce ego suscitabo eos de loco in quem vendidistis eos: et reddam retributionem vestram in caput vestrum.
Et vendam filios vestros et filias vestras in manu filiorum juda: et vendent eos in terram longinquam.
Gentibus enim locutus est dominus.
Vocate hec inter gentes: sanctificate bellum: suscitate fortes: accedant: ascendant omnes viri bellatores.
Conflate gladios vestros in vomeres: et lanceas vestras in falces.
Infirmus dicat: fortis ego sum.
Congregamini et venite omnes gentes: et congregamini in circuitu: ibi dominus deduc fortes tuos.
Consurgant et ascendant gentes in vallem josaphat: quia ibi sedebo ut judicem omnes gentes in circuitu.
Mittite falcem: quia maturavit messis: venite descendite: quia plena est torcular: exundant lacus: quia multiplex malitia eorum.
Populi populi in valle concisionis: quia juxta est dies domini in valle concisionis.
Sol et luna obtenebrati sunt: et stelle retraxerunt splendorem suum.
Et dominus de sion rugiet: et de jerusalem dabit vocem suam: et commovebuntur cæli et terra.
Et dominus spes populi sui: et fortitudo filiorum israel.
Et scietis quia ego dominus deus vester habitans in sion mons sanctus meus.
Et erit jerusalem sanctus: et alieni non transibunt per eam amplius.
Et erit in die illa: stillabunt montes dulcedinem: et colles fluent lac: et omnes rivi juda ibunt aquis.
Et fons de domo domini egredietur: et irrigabit torrentem spinarum.
Egyptus in desolationem erit: et idumea in desertum solitudinis erit.
A violentia filiorum juda: quia effuderunt sanguinem innocentem in terra sua.
Et judea in æternum habitabitur: et jerusalem in generationem et generationem.
Et mundabo sanguinem eorum: quem non mundaveram: et dominus habitat in sion.

SOENNECKEN